

Καλλιόπη Ράπτη

«Ανασχεδιασμός των παλαιών λουτρικών
εγκαταστάσεων και ανάπλαση της ακτής
Γέφυρας – Θερμών στην Κάλυμνο»

Διπλωματική εργασία

Επιβλέπων:
Κλήμης Ασλανίδης, Επίκουρος Καθηγητής

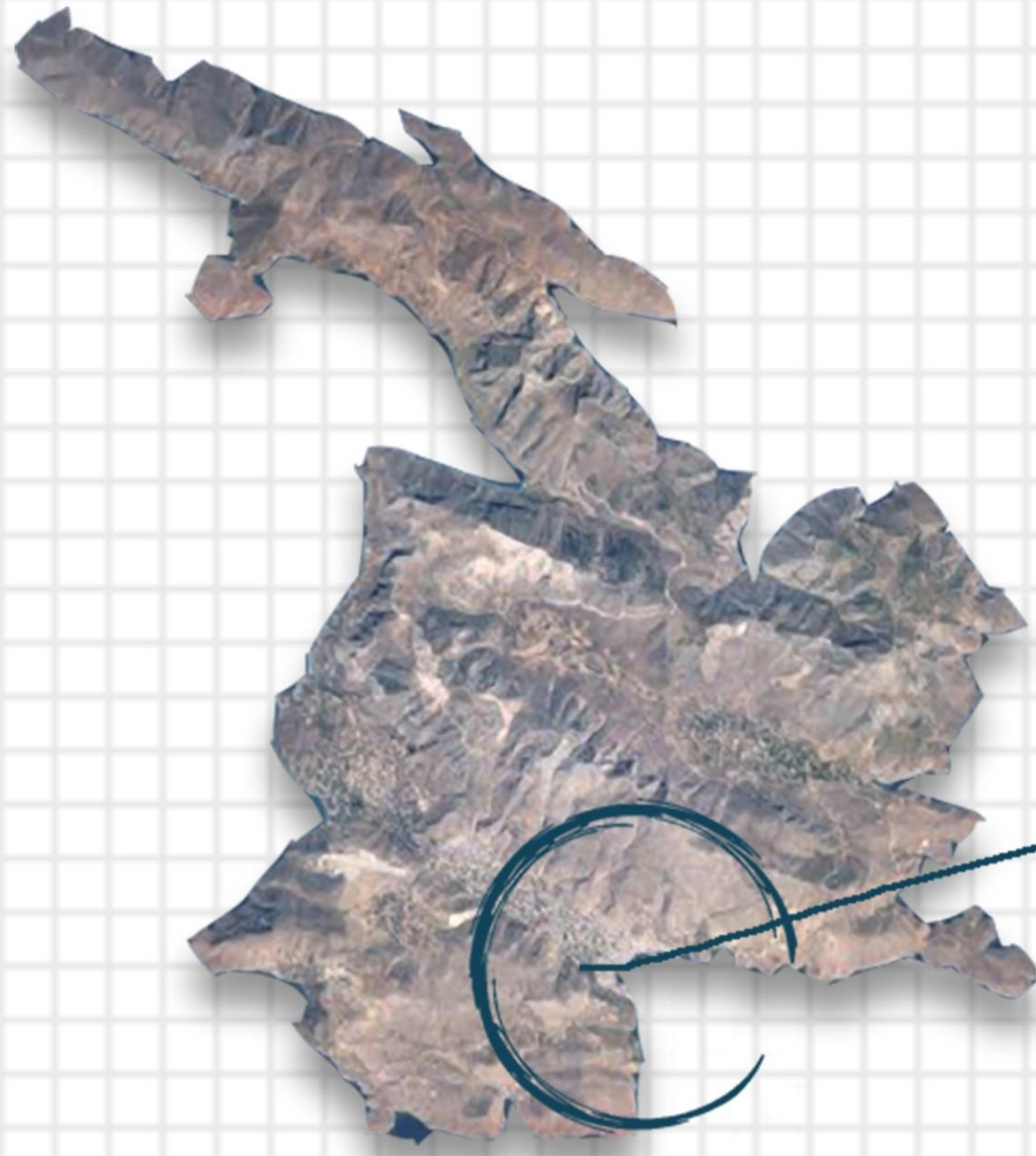
Οι λουτρικές εγκαταστάσεις στα Θέρμα Καλύμνου, 1965

“Δεν μπορώ να σκεφτώ την παιδική μου ηλικία χωρίς να σκέφτομαι το νερό.
Η πατρίδα μου είναι μια πόλη από νερό.”

Μαργκερίτ Ντυράς, 1914-1996

Γενικά στοιχεία

Οικισμός Πόθια

Νήσος Κάλυμνος

Παραλία Γέφυρα

Παραλία Θέρμα

“Ανάμεσα στις δυο παραλίες”

Παράκτια περιοχή Γέφυρα - Θέρμα

Ιστορικά στοιχεία

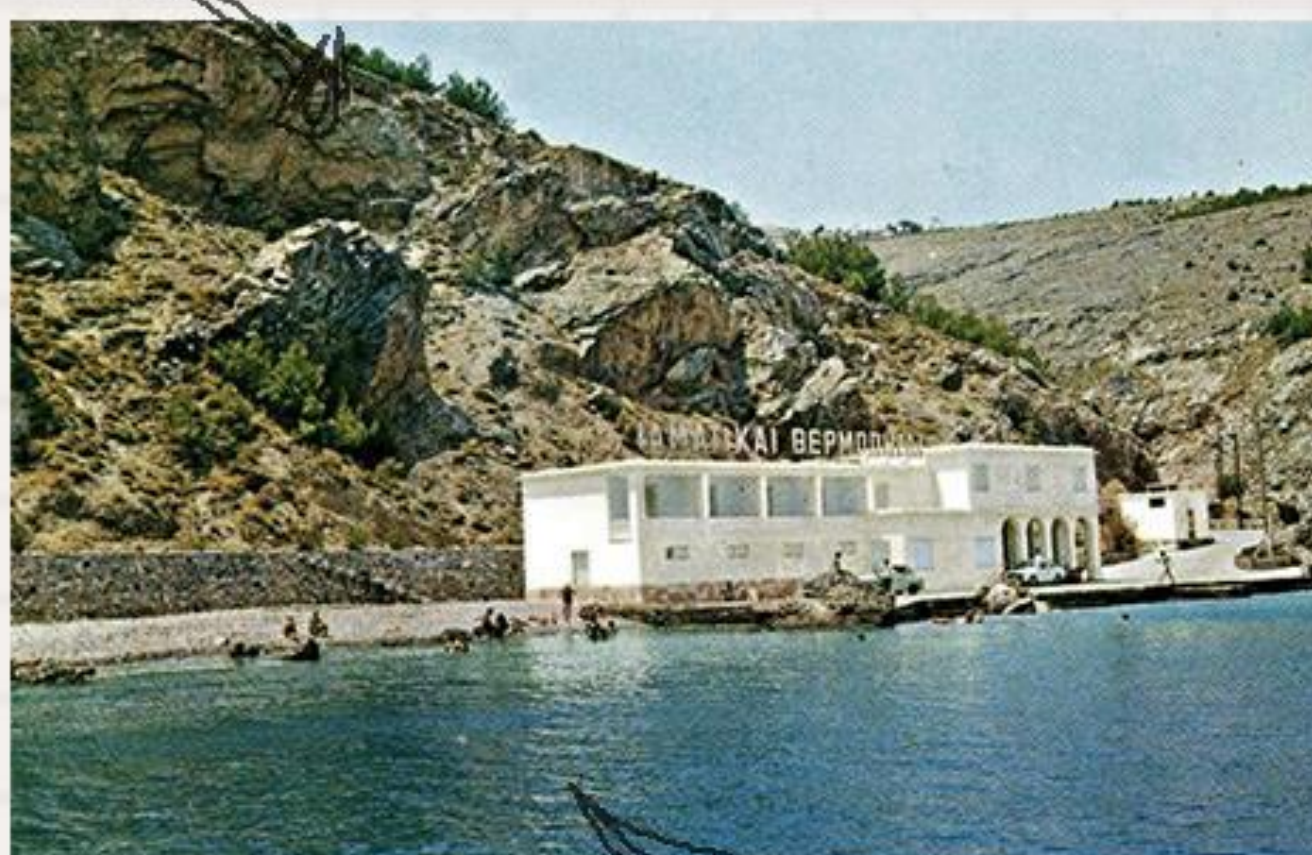
1936

1962

1953

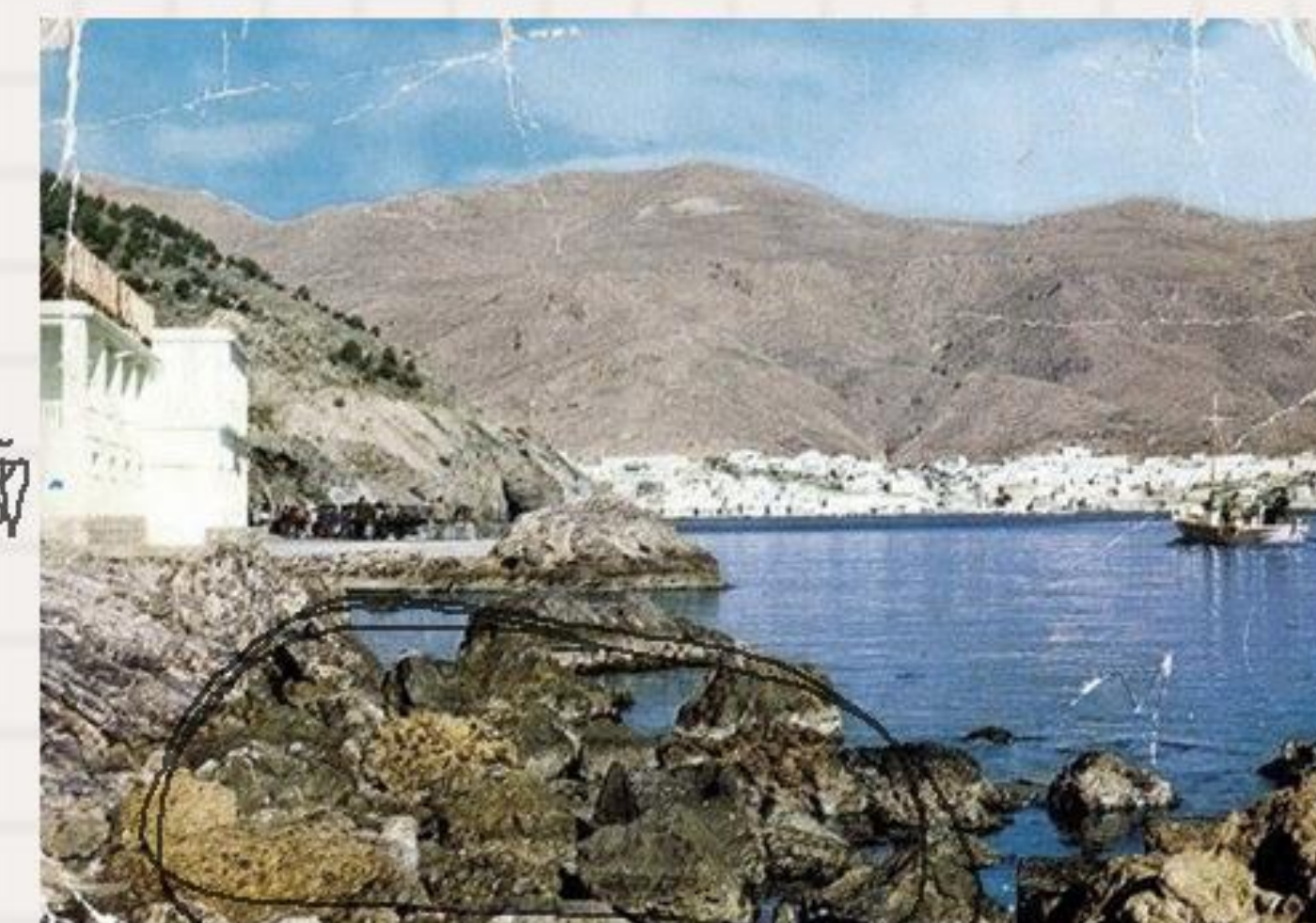
1965

Δεκαετία '50

1970

Δεκαετία '60

1974

Η περιοχή εξελίσσεται από βραχώδες τοπίο σε τουριστικό προορισμό σταδιακά από την περίοδο της Ιταλοκρατίας. Η κατασκευή του οδικού δικτύου, συμπεριλαμβανομένης και της τοξωτής γέφυρας άνωθεν της ομώνυμης παραλίας, αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα στην εξέλιξη αυτή, μιας και έως τότε η πρόσβαση στην ευρύτερη περιοχή γινόταν αποκλειστικά από τη θάλασσα.

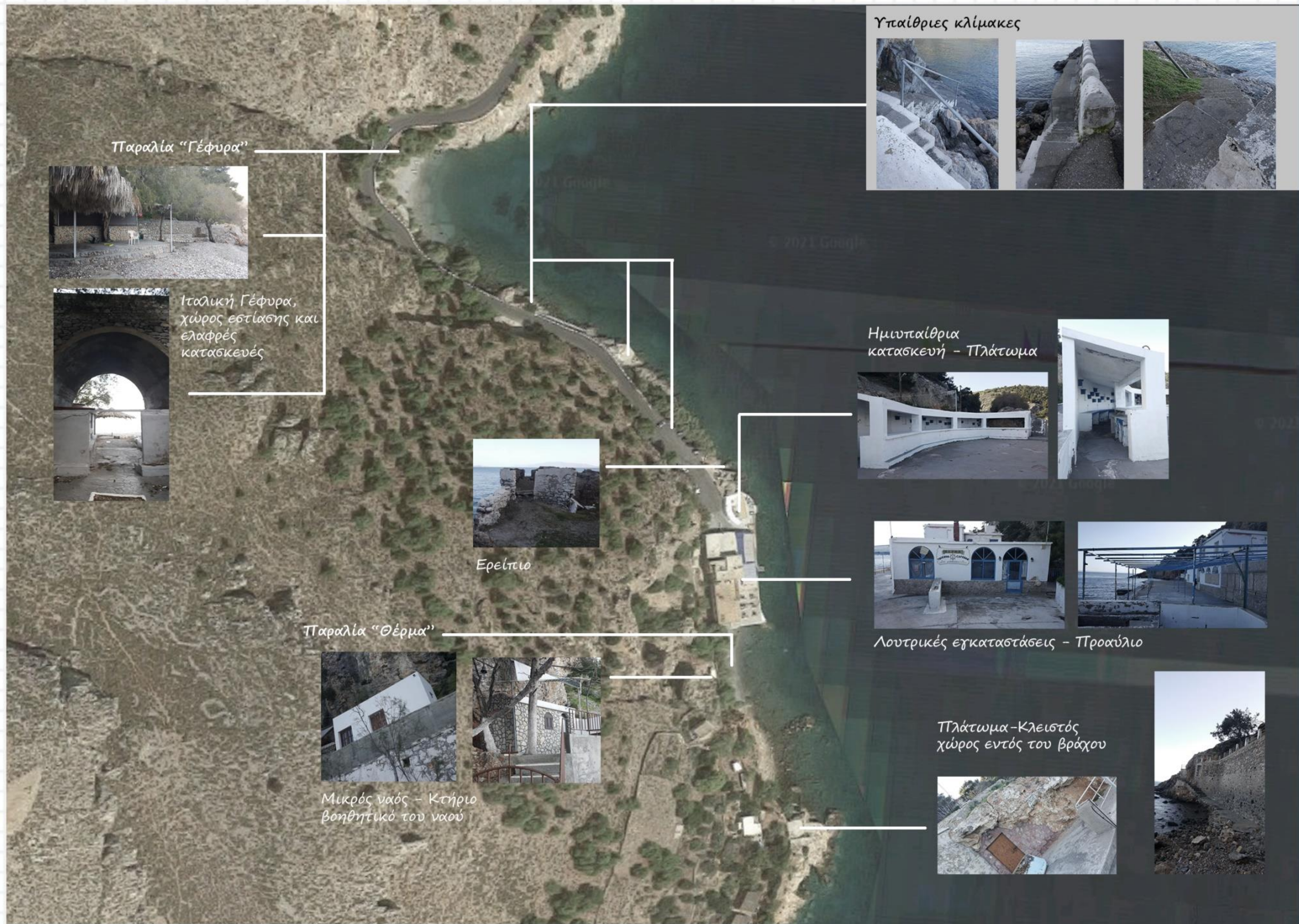
Ιαματικές Θερμοπηγές

Οι πρώτες αναφορές για την ιαματική πηγή Θερμών Καλύμνου χρονολογούνται στα τέλη του 19ου αιώνα. Οι πρώτες προσπάθειες αξιοποίησής της θα γίνουν με μικρές εγκαταστάσεις κατά την Ιταλοκρατία. Έως και το 1950 κατασκευάζεται από τον Δήμο Καλυμνίων υδροθεραπευτήριο συνολικής επιφάνειας 255 τ.μ. και δυναμικότητας 16 ατομικών λουτηρών. Την ίδια περίοδο κατασκευάζεται και ο χώρος υποδοχής (60 τ.μ.), η υδρομάστευση της μεταλλικής πηγής και λοιπά έργα πρόσβασης. Η λειτουργία του υδροθεραπευτηρίου παύει οριστικά το 1990.

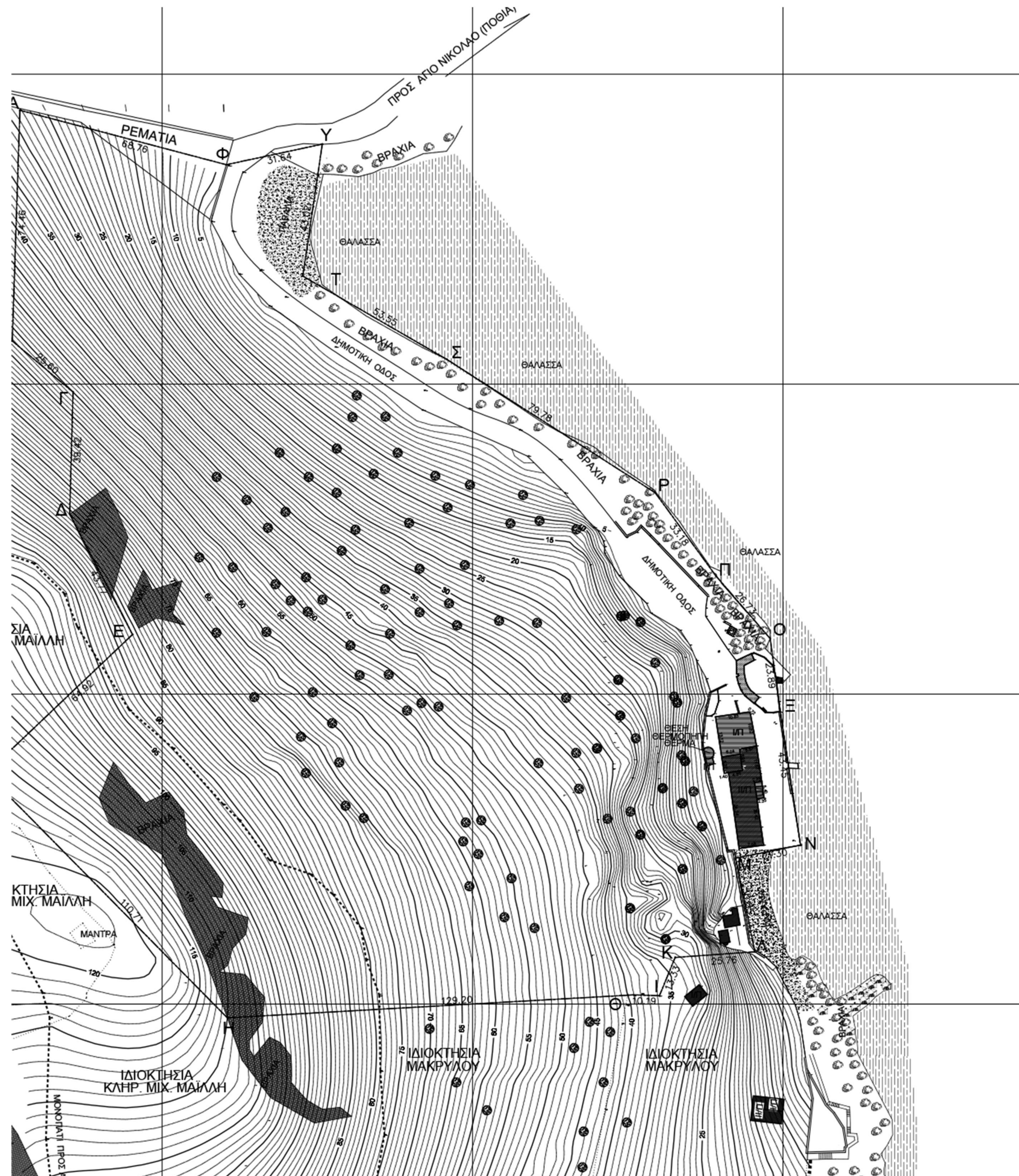
Πηγές πληροφοριών:

Καλοθεράκης, Βασίλειος, Ιαματικές πηγές Θερμών Καλύμνου: η θερμή αγκαλιά της θάλασσας, Καλυμνιακά χρονικά Τόμος ΚΑ', εκδ. Αναγνωστήριο Καλύμνου "Αι Μούσαι", Κάλυμνος, 2016
Πτουτσίδης, Μιχαήλ, Υδρογεωλογική - Γεωλογική μελέτη για την αναγνώριση του φυσικού πόρου "Θέρμα" Καλύμνου ως ιαματικού, Λάρισα, Οκτώβριος 2013
Πηγές εικόνων: Ομάδα "Τοαλιές φωτογραφίες της Καλύμνου", μέσο κοινωνικής δικτύωσης Facebook

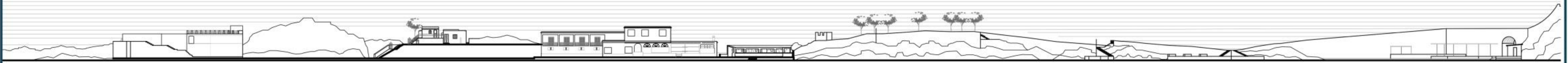

Κλίμακα 1: 1000

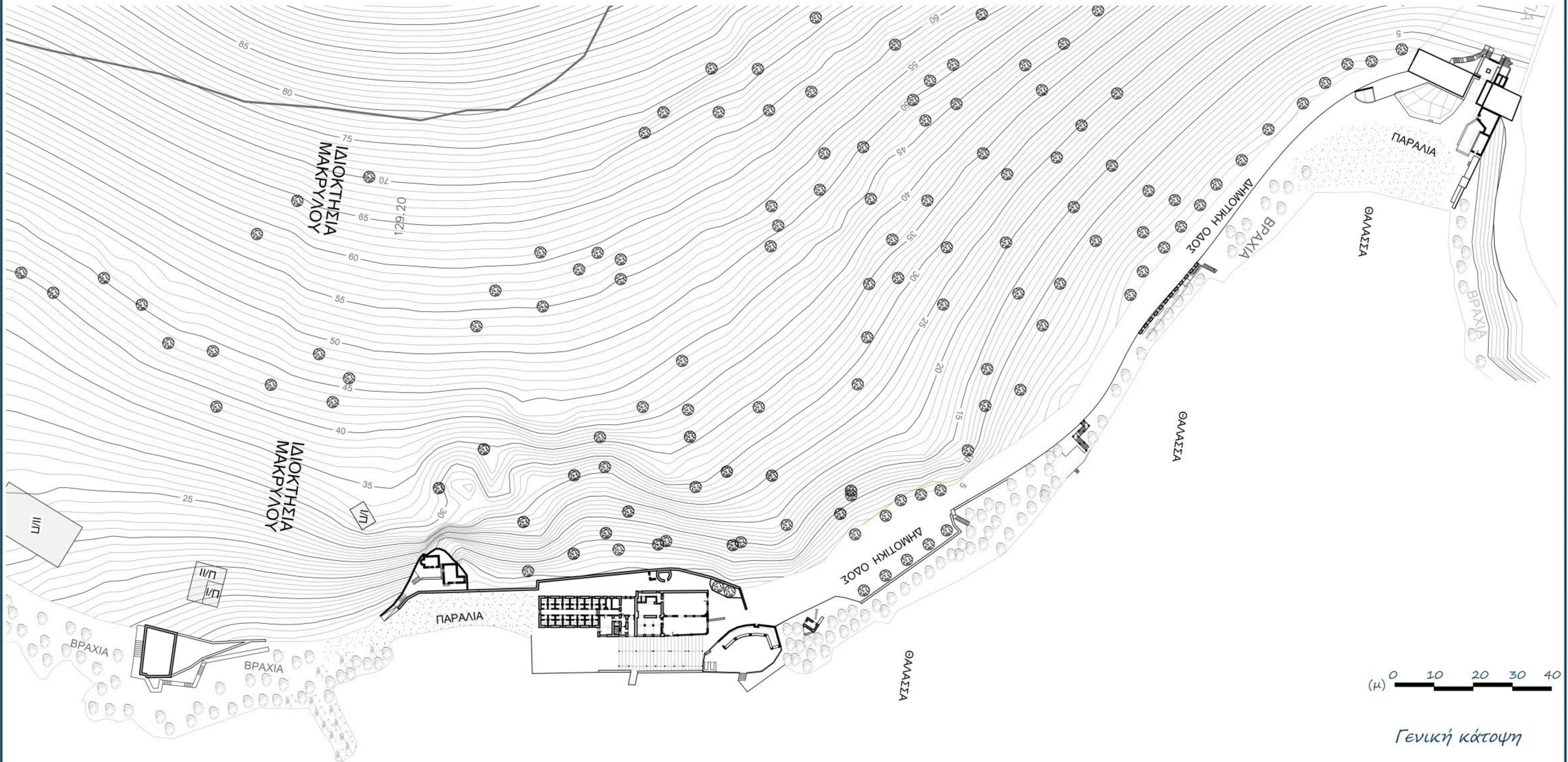

Γενικά σχέδια περιοχής μελέτης

(μ) 0 10 20 30 40

Γενική όψη

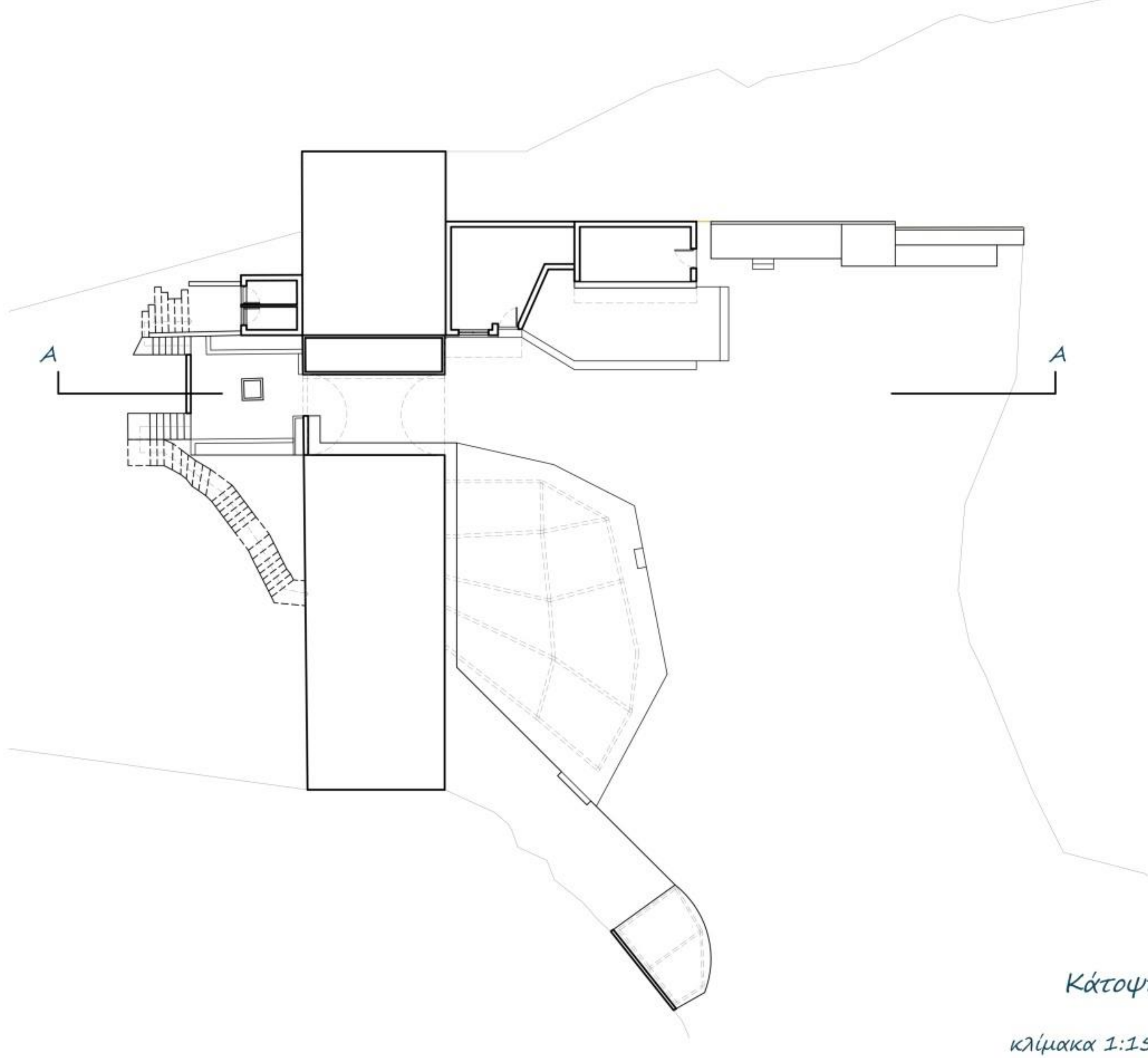
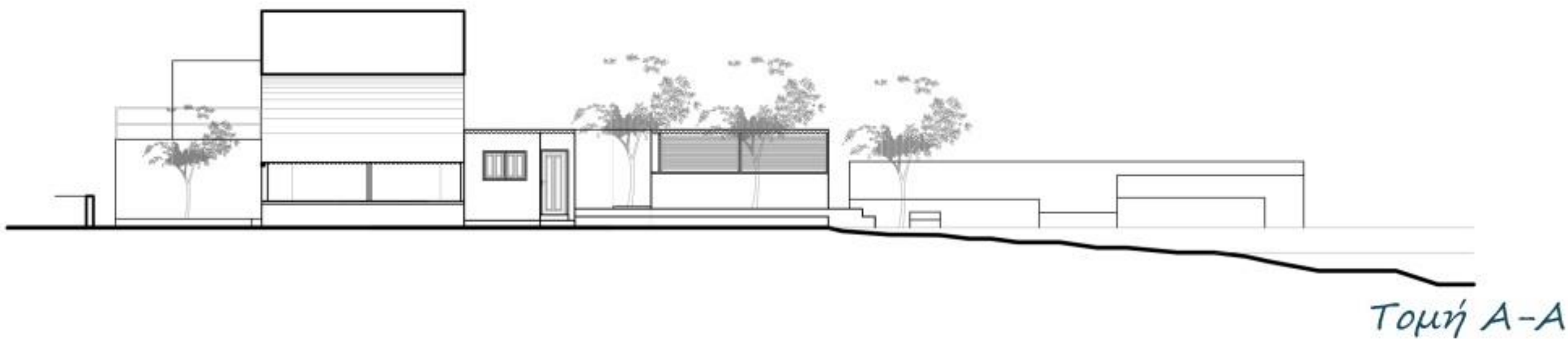
(μ) 0 10 20 30 40

Γενική κάτοψη

Παραλία Γέφυρα

Στο βόρειο άκρο, η περιοχή μελέτης οριοθετείται από την παραλία Γέφυρα. Η παραλία έλαβε την ονομασία της από την τοξωτή γέφυρα άνωθεν της, έργο δομικό και υποστηρικτικό του οδικού δικτύου που κατασκευάστηκε επί Ιταλοκρατίας. Η πρόσβαση στην παραλία γίνεται από το δυτικό τμήμα της γέφυρας με κάθοδο προς έναν υπαίθριο χώρο με κλίμακα. Στο ευρύτερο περιβάλλον της παραλίας χωροθετούνται χρήσεις εστίασης κατά τους θερινούς μήνες. Σημειώνεται πως η παραλία αποτελεί την απόληξη ρέματος, καθιστώντας ακατάλληλους τους προαναφερθέντες χώρους.

Παραλία Γέφυρα

Χώροι εστίασης

Είσοδος στην παραλία

Υπαίθρια κλίμακα

Τοξωτή γέφυρα

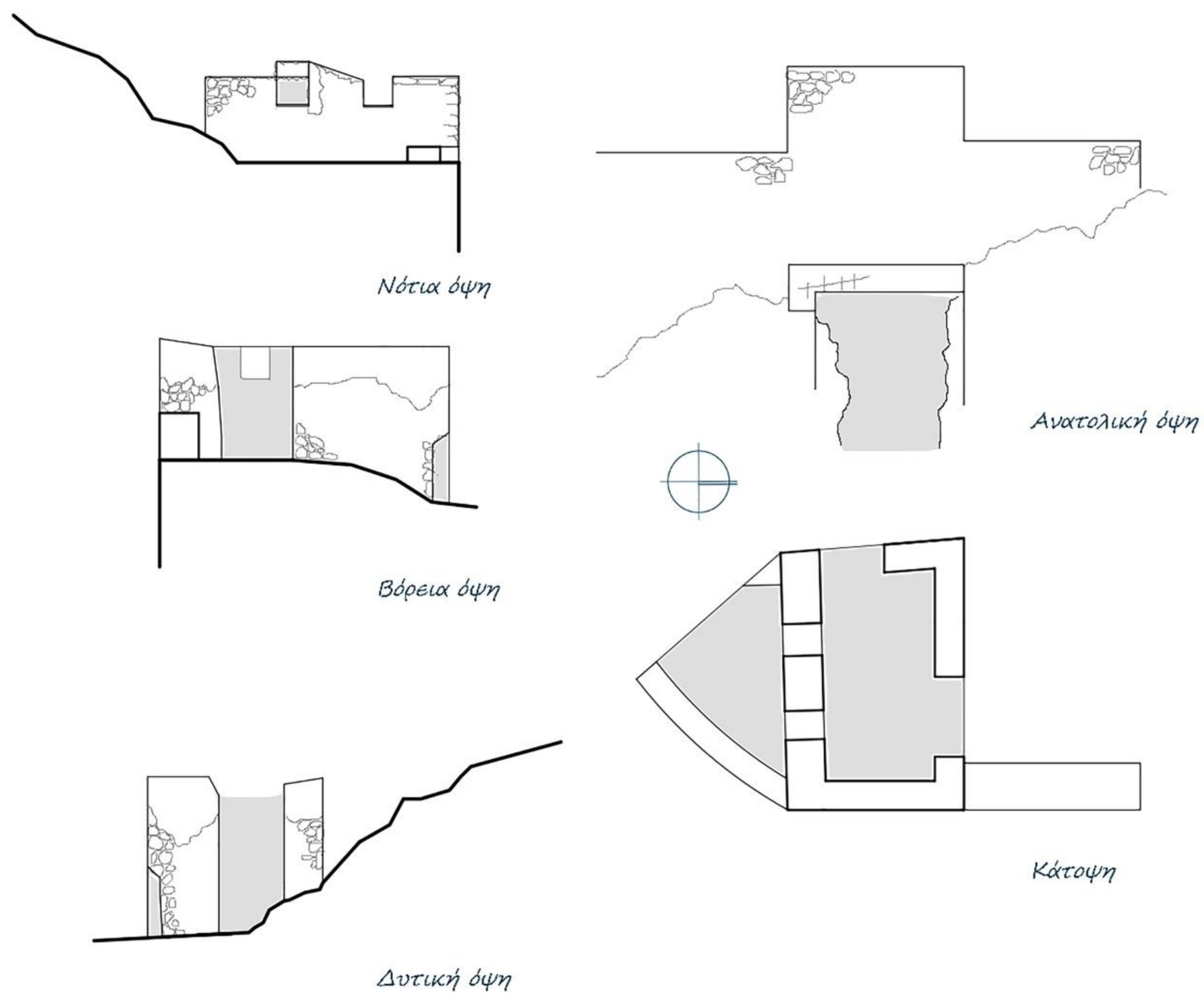

Ελαφρές κατασκευές

Ερείπιο

Στην είσοδο των θερμοπηγών απαντάται μικρό ερείπιο, κατασκευασμένο ήδη από τη δεκαετία του '30, δέχως να γνωρίζουμε την ακριβή χρήση του. Πλέον πρόκειται για μια τεχνητή "συμπλήρωση" του βράχου, στην οποία φαίνεται η επίδραση της υγρασίας και της αλμύρας.

Κλίμακα 1: 50

Φωτογραφία της περιοχής, 1936

Βόρεια όψη

Πέρασμα ανάμεσα στα βράχια

Διάβρωση της τοιχοποιίας

Κατάρρευση και εμφάνιση της λιθοδομής

Δυτική όψη

Νότια όψη

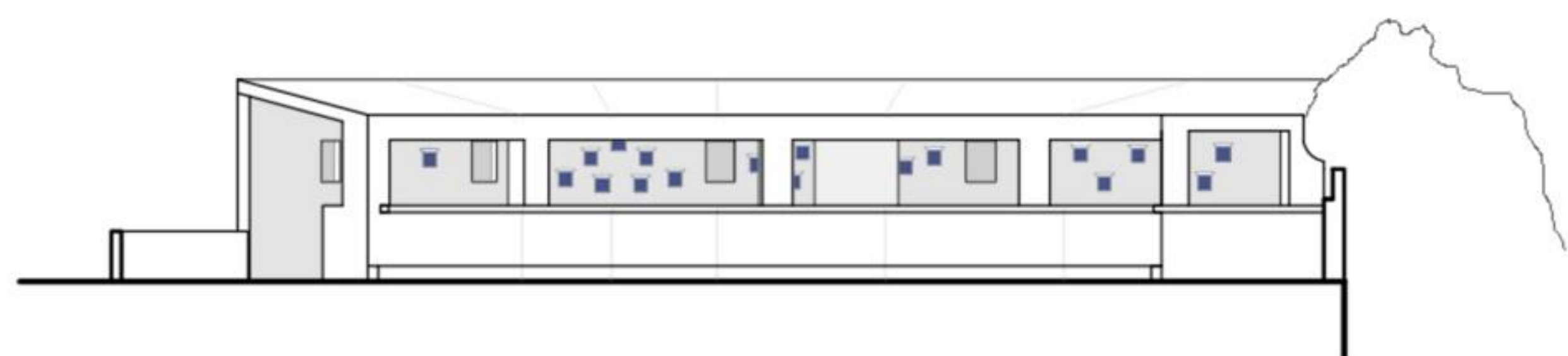

Ημιυπαίθρια κατασκευή - Πλάτωμα

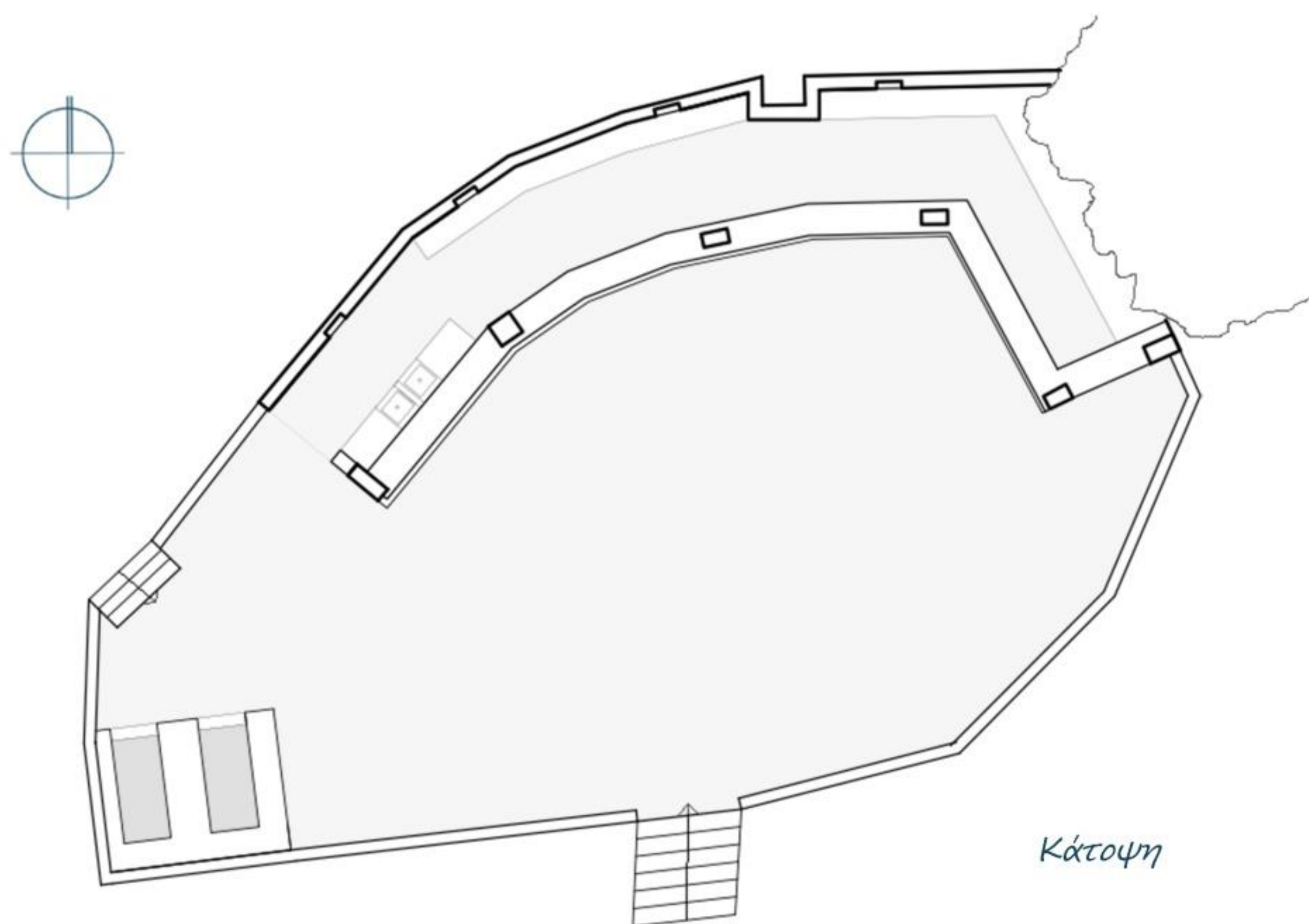
Η τεθλασμένη ημιυπαίθρια κατασκευή βρίσκεται βορειοανατολικά του περιβάλλοντος χώρου των θερμοπηγών. Το πλάτωμα στο οποίο βρίσκεται η κατασκευή είναι ελαφρώς υπερυψωμένο. Ο βράχος στο βόρειο άκρο εισέρχεται εντός της κατασκευής και αποτελεί συνθετικό στοιχείο. Κρίνοντας από την μορφή της και την ύπαρξη πάγκων και νιπτήρων είναι εμφανές πως επρόκειτο για μπαρ που εξυπηρετούσε τους λουόμενους. Χαρακτηριστικό της οι διακοσμητικοί μπλε τσιμεντόλιθοι. Το λευκό και το μπλε χρησιμοποιούνται πλην άλλων λόγων και για την οπτική σύνδεση με το κτήριο των θερμοπηγών.

Κατασκευή και πλάτωμα

Ανατολική όψη

Κάτοψη

Κλίμακα 1: 100

Πλάγια είσοδος

Εσωτερικό (Πάγκος - εσοχή - διακόσμηση)

Ο βράχος ως συνθετικό στοιχείο

Είσοδος στο πλάτωμα

Τσιμεντόλιθοι

Ημιυπόγειος χώρος

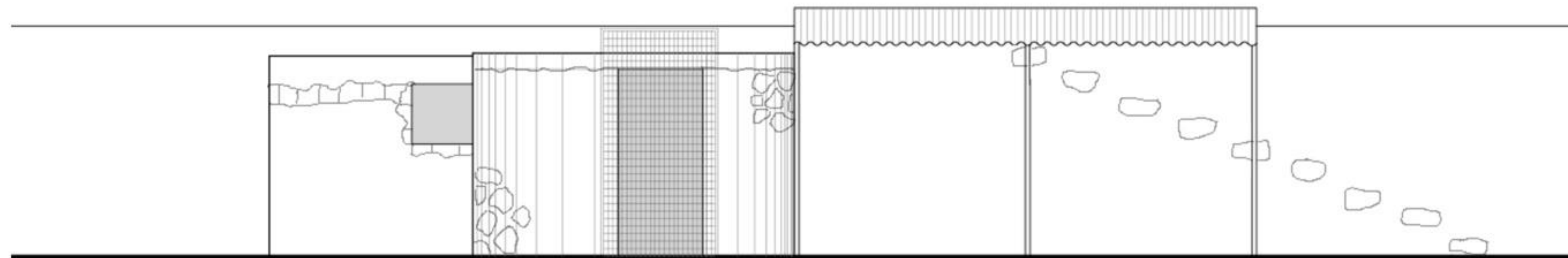

Νιπτήρες

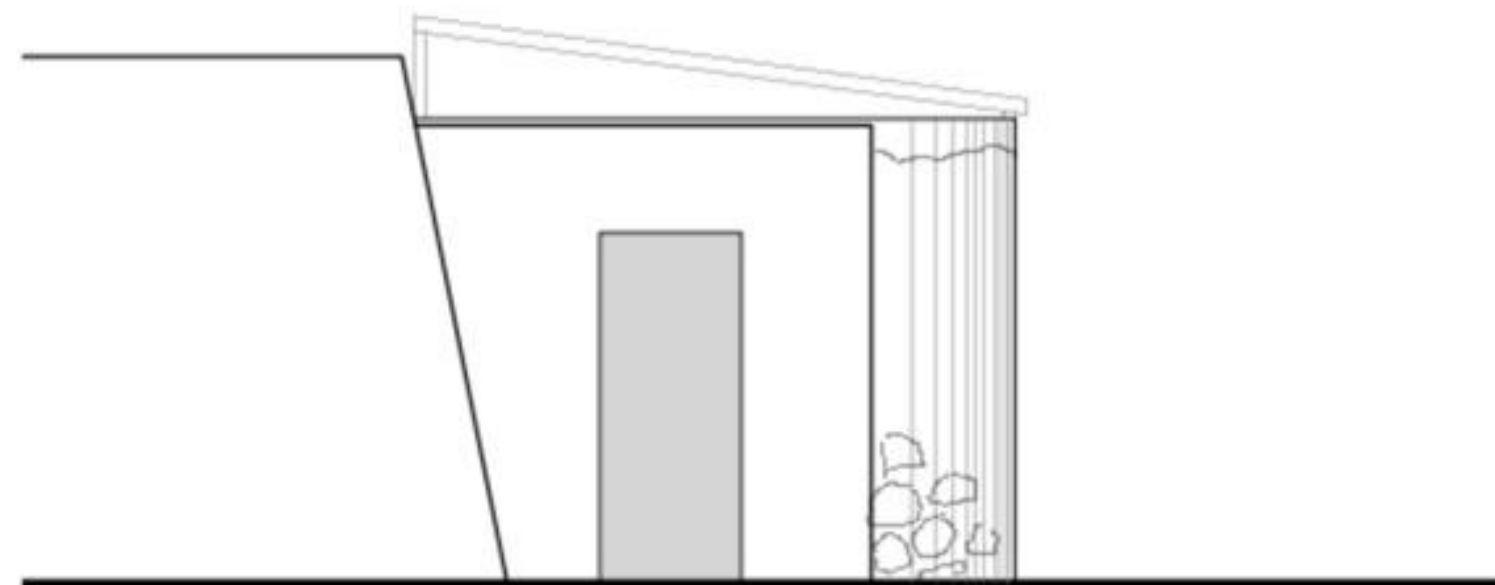

Χώρος υδρομάστευσης

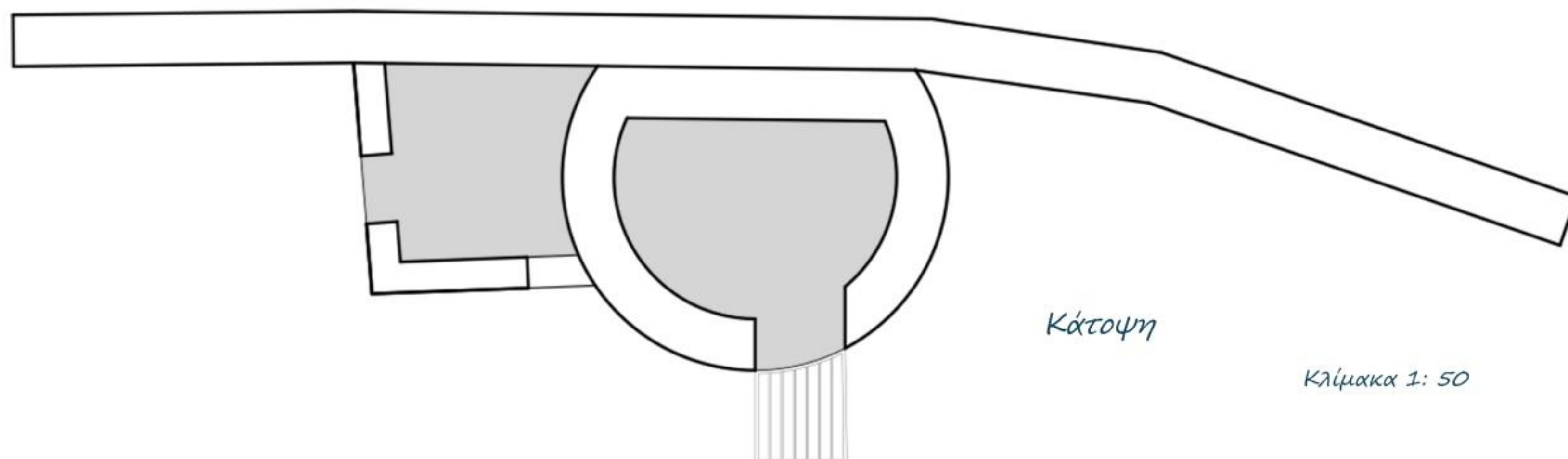
Στον χώρο ανάμεσα στο κεντρικό κτήριο των θερμοπηγών και στην πλαχιά (δυτική όψη) βρίσκονται δυο μικροί χώροι για την υδρομάστευση των πηγών και τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις αντίστοιχα. Πρόκειται για δυο μικρού εμβαδού κτήρια ένα τετραγωνικής και ένα κυκλικής κάτοψης. Το δεύτερο παρουσιάζει μεγαλύτερο ενδιαφέρον με την εμφανή λιθοδομή και το τόξο εσωτερικά. Βόρεια αυτού έχει κατασκευαστεί μεταλλική πέργκολα. Οι εν λόγω χώροι δεν έχουν συντηρηθεί, ενώ χρησιμοποιούνται ως τόπος εναπόθεσης απορριμάτων.

Ανατολική όψη

Νότια όψη

Κάτοψη

Κλίμακα 1: 50

Βοηθητικοί χώροι στη δυτική όψη των εγκαταστάσεων

Μεταλλική κατασκευή

Κυκλικής κάτοψης χώρος

Υδρομάστευση

Φθορές και απορρίματα

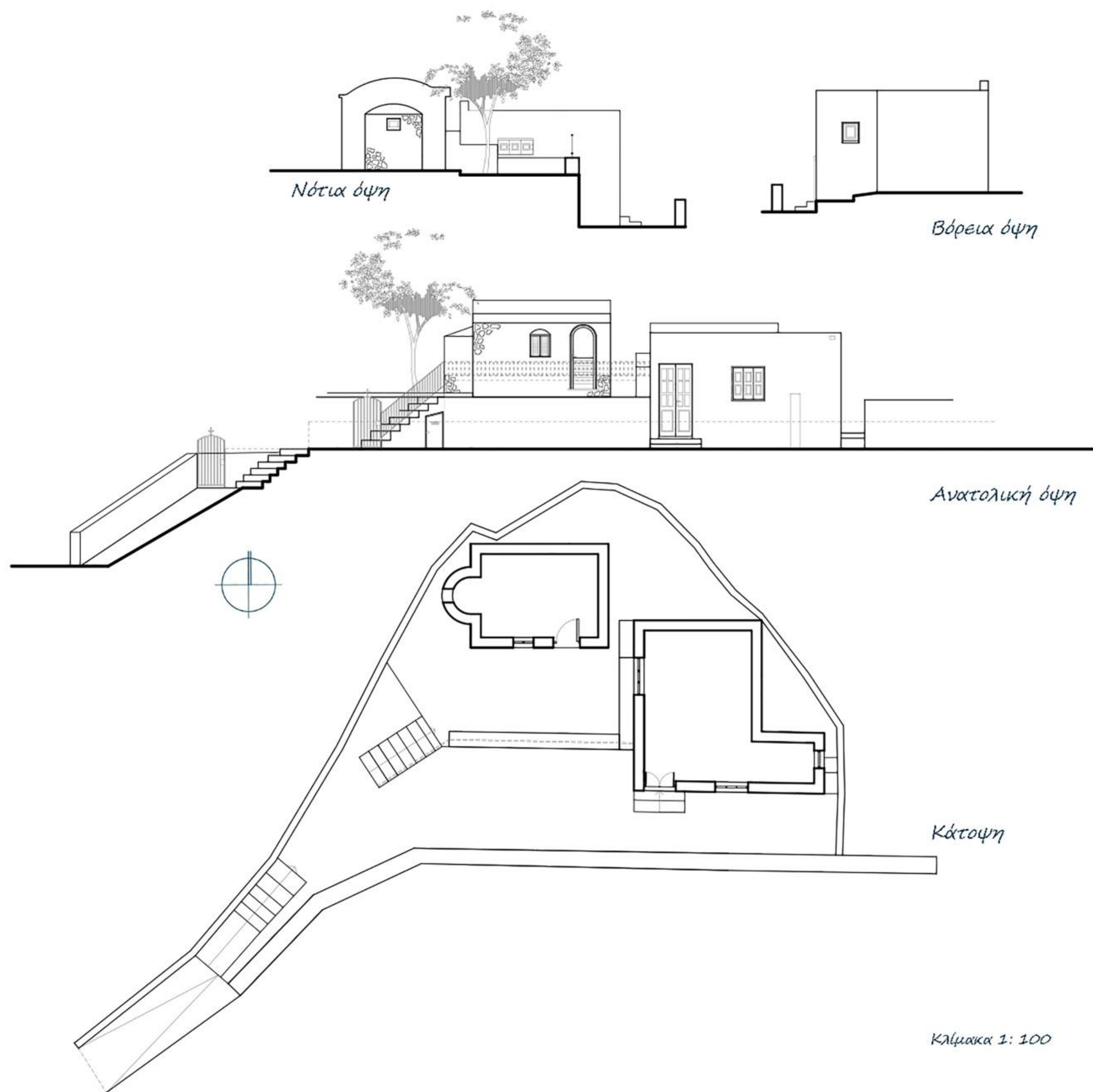

Χώρος Η/Μ

Μικρός ναός και όμορο κτήριο

Στο δυτικό μέτωπο της παραλίας Θέρμα εντοπίζεται μικρός ιδιόκτητος ναός με ένα μικρό βοηθητικό κτήριο. Τα δυο κτίσματα διαχωρίζονται από τον δημόσιο χώρο και οριοθετούνται από κιγκλιδώματα, ενώ παράλληλα διαθέτουν περιβάλλοντα χώρο ο οποίος διαμορφώνεται σε ξεχωριστές υψομετρικά ζώνες. Πρόκειται για σύγχρονες και μάλλον ακαλαίσθητες κατασκευές.

Δυτικό μέτωπο
παραλίας

Εξωτερικός
χώρος -
κλίμακα

Ναός

Υπαίθριο
καθιστικό

Κόγχη ιερού

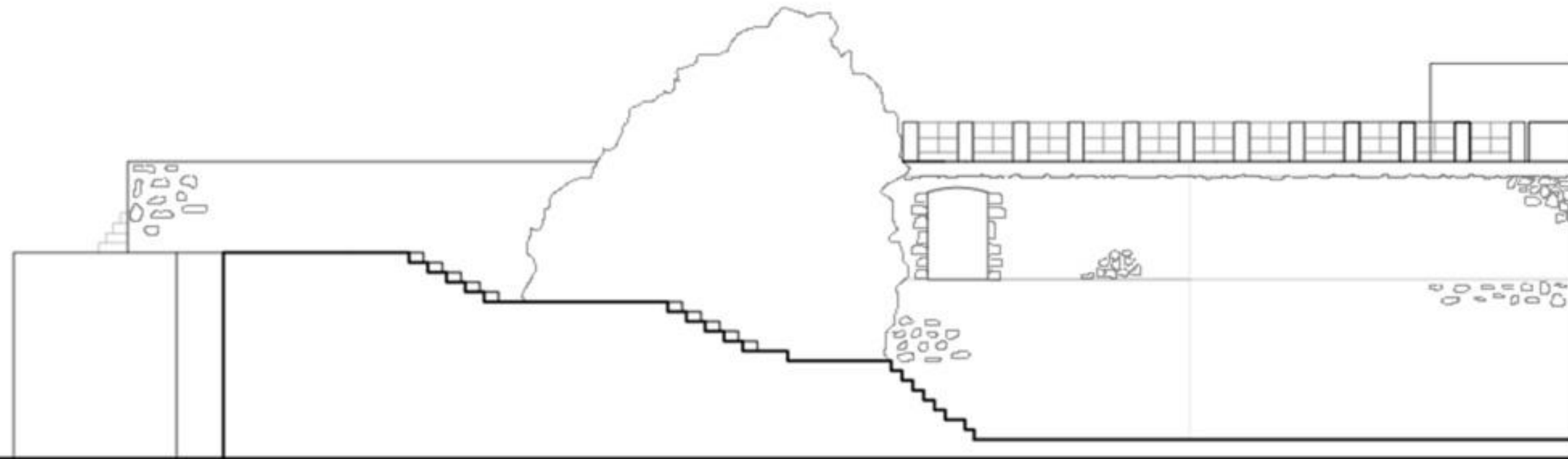

Κουφώματα

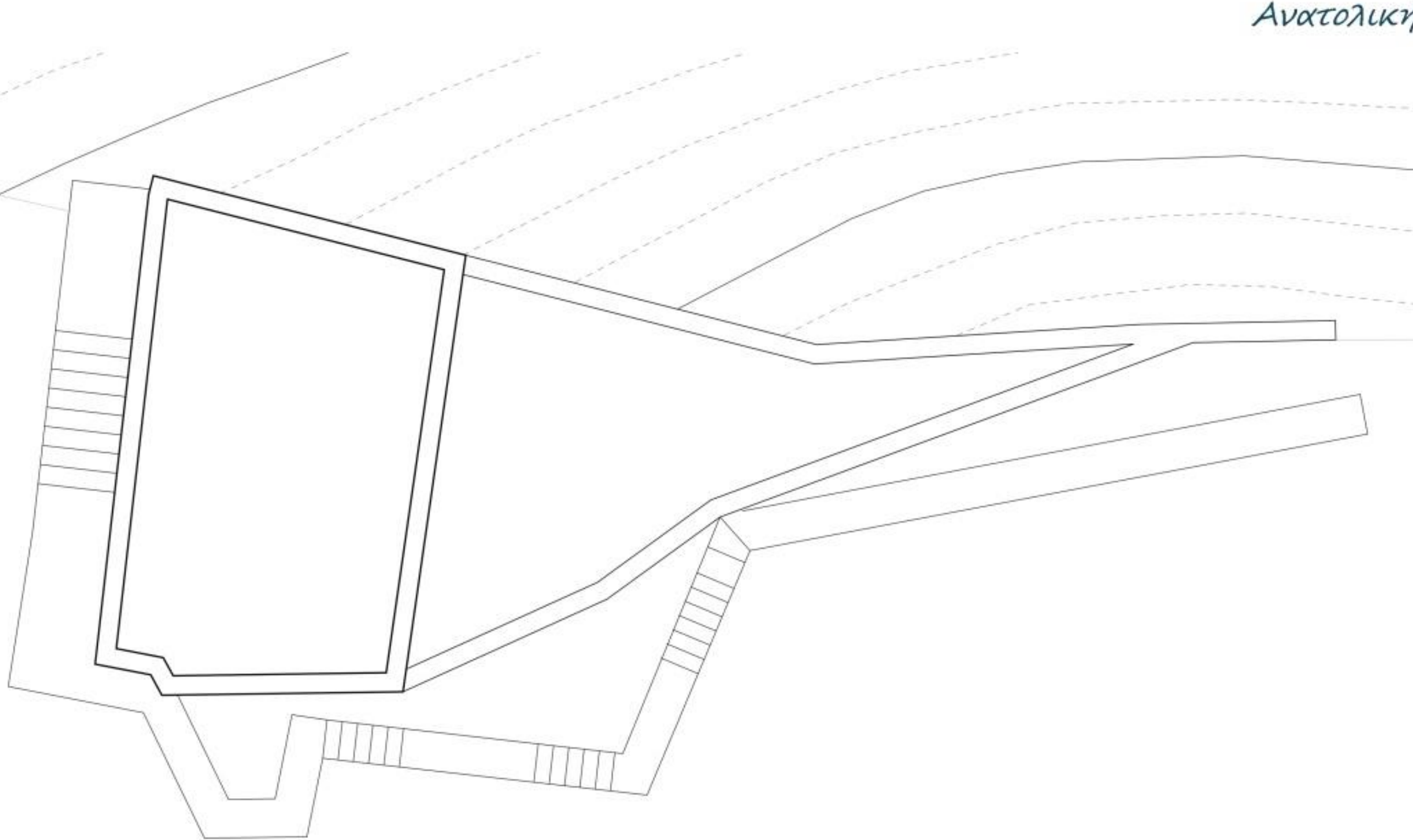

Κατασκευή στο βράχο

Στο νότιο άκρο η περιοχή μελέτης οριοθετείται από μια σχετικά μεγάλης κλίμακας κατασκευή από λιθοδομή. Πρόκειται για έναν τοίχο αντιστήριξης που ορίζει ιδιόκτητες εκτάσεις και συμπληρώνεται από κλίμακες περιμετρικά του βράχου. Πάνω σε αυτήν βρίσκονται τρεις μικροί χώροι, οι δυο εκ των οποίων εντός του βράχου.

Ανατολική όψη

Κάτοψη

Κλίμακα 1: 75

Η κατασκευή από την παραλία Θέρμα

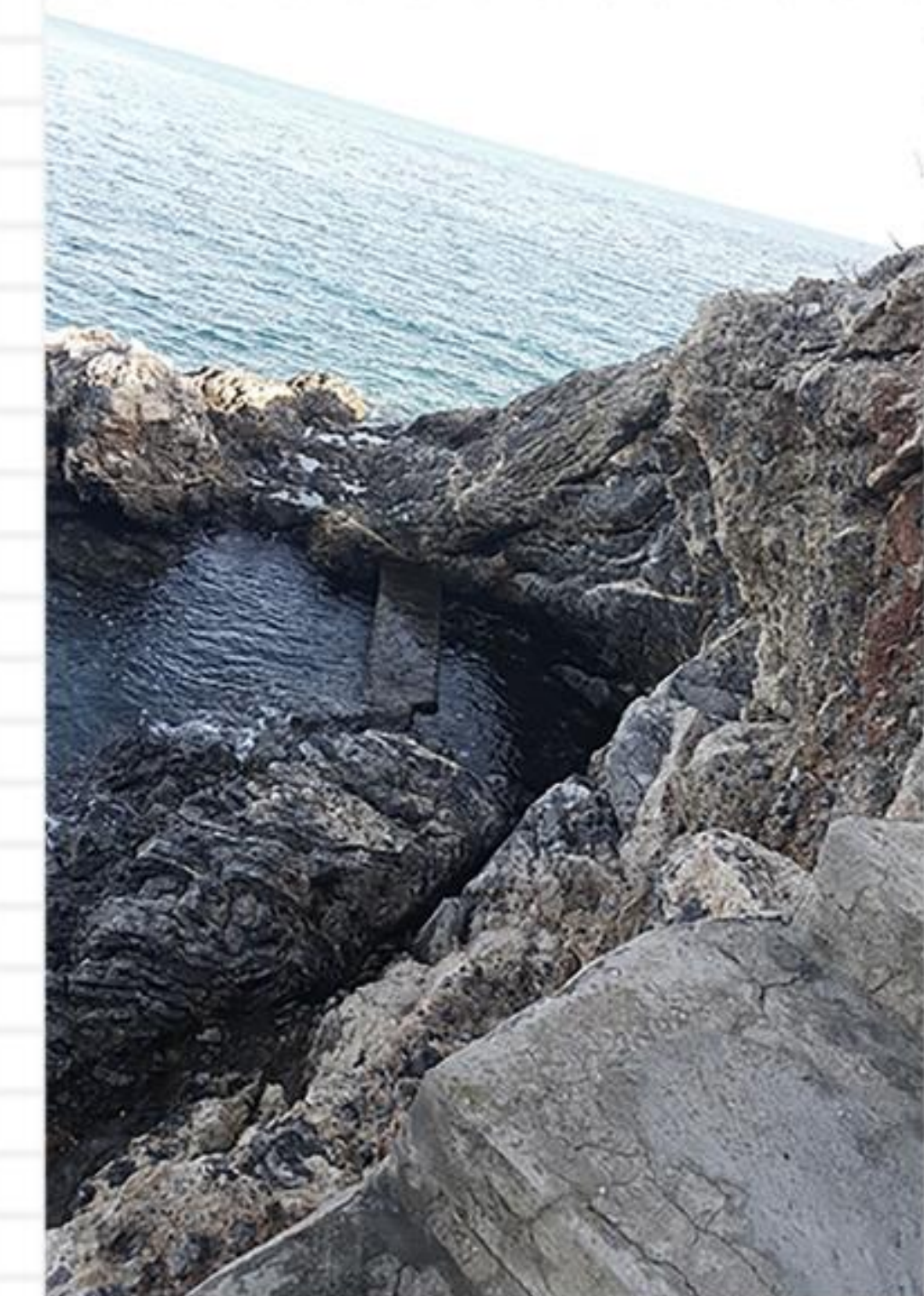
Κλίμακα

Δυο είδη λιθοδομής

Χώρος μέσα στο βράχο

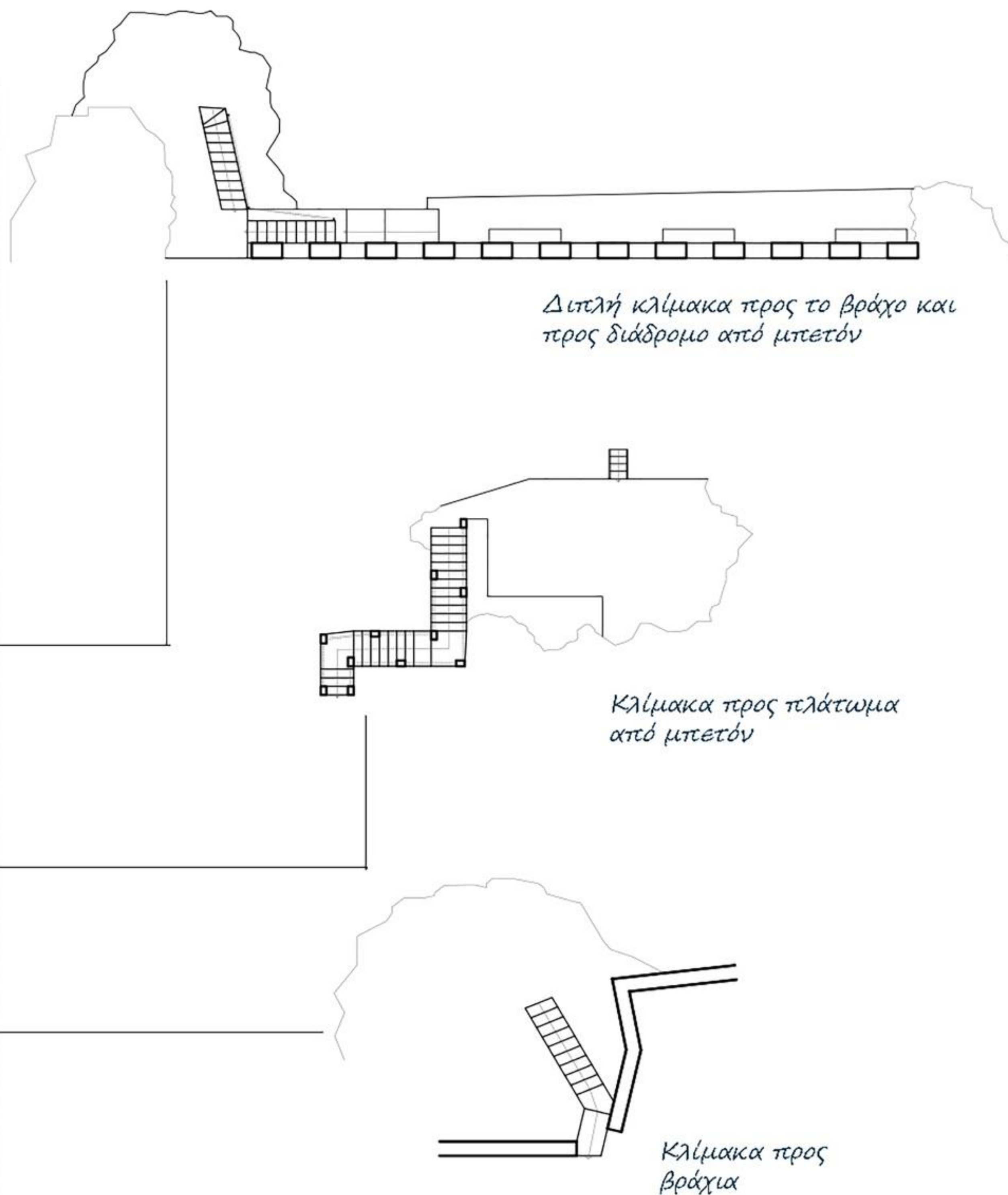

Κολπίσκος

Υπαίθριες κλίμακες

Οι παραλίες Γέφυρα και Θέρμα διαθέτουν ως μοναδική σύνδεση τον κεντρικό οδικό άξονα που οδηγεί στην Πτόθια. Στο τμήμα αυτό της οδού συναντάμε τέσσερις υπαίθριες κλίμακες που καταλήγουν σε πλατώματα από μπετόν ή σε βράχια, προσδίδοντας ιδιωτικότητα στους λουόμενους που το επιθυμούν.

Κλίμακα 1: 150

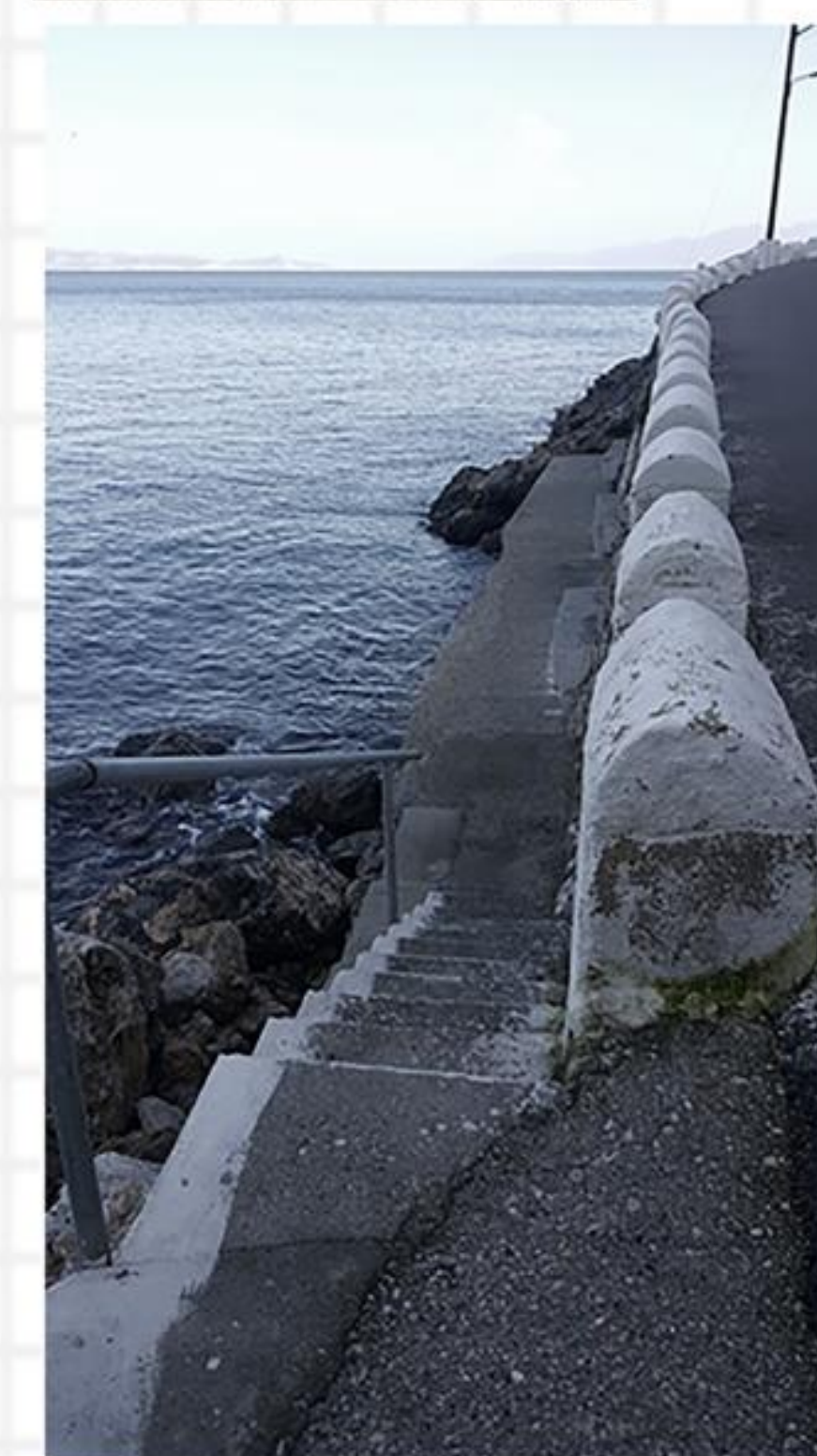
Κλίμακα προς πλάτωμα από μπετόν

Κλίμακα προς το βρόχο

Κλίμακα προς διάδρομο από μπετόν

Κλίμακα προς βράχια

Ιαματικές Θερμοπηγές

Οι εγκαταστάσεις των ιαματικών θερμοπηγών αποτελούν κύριο στοιχείο τόσο της αποτύπωσης και της ανάλυσης όσο και της πρότασης. Πρόκειται για έναν ενιαίο κτηριακό όγκο, ο οποίος κατασκευάστηκε σε τρεις επιμέρους φάσεις κατά τη δεκαετία του '50, ενώ στην ίδια θέση προϋπήρχαν λουτρικές εγκαταστάσεις της περιόδου της Ιταλοκρατίας (οι οποίες καθώς φαίνεται κατεδαφίστηκαν πλήρως με την κατασκευή του νέου κτηρίου).

Στο κτηριολογικό πρόγραμμα του συγκροτήματος εντάσσονται δεκαέξι ιδιωτικά λουτρά και οκτώ υπνοδωμάτια. Οι κοινόχρηστοι χώροι περιορίζονται ως επί το πλείστον στους χώρους κίνησης, με εξαίρεση το βόρειο τμήμα, αυτό της επέκτασης που μετατράπηκε σε χώρο εστίασης λίγα έτη μετά την κατασκευή του.

Κατασκευαστικά διακρίνουμε δυο διαφορετικές τεχνικές. Τη φέρουσα τοιχοποιία με πλάκες από οπλισμένο σκυρόδεμα στην πρώτη κατασκευαστική φάση, το οπλισμένο σκυρόδεμα με πλήρωση από οπτοπλινθοδομή στην τρίτη φάση και τον συνδυασμό αυτών των δυο μεθόδων στην ενδιάμεση φάση.

Τυπολογικά και μορφολογικά, είναι εμφανής η ομοιότητα του κτηρίου με αντίστοιχα τουριστικά αρχιτεκτονήματα που κατασκευάζονται τη δεκαετία του 1950 και του 1960 από τον Ε.Ο.Τ. Διαφοροποιητικό στοιχείο ενδεχομένως να αποτελούν οι καμάρες του ισόγειου που αρχικά όριζαν ένα προστώο και κατόπιν ακολούθησε η πλήρωση τους για τη δημιουργία παραθύρων. Αξίζει να σημειωθεί πως η καμάρα αποτελεί σύνθετες μορφολογικό και συνθετικό στοιχείο στο νησί της Καλύμνου, τόσο σε δημόσια κτήρια όσο και σε κατοικίες.

Η κάλυψη του υφιστάμενου κτηρίου υπολογίζεται περί τα 430 τ.μ., ενώ η δόμηση στα 712 τ.μ.

Όψη τεσσάρων δωματίων

Δυτική όψη

Ανατολική όψη
(κύρια)

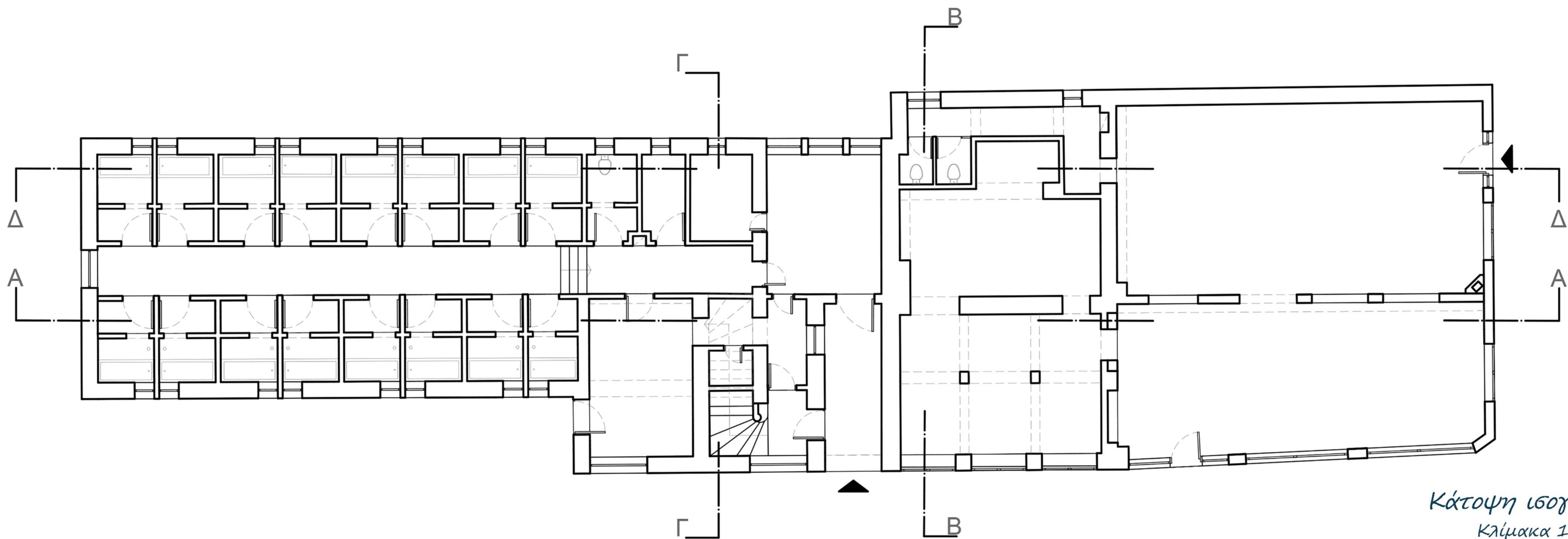
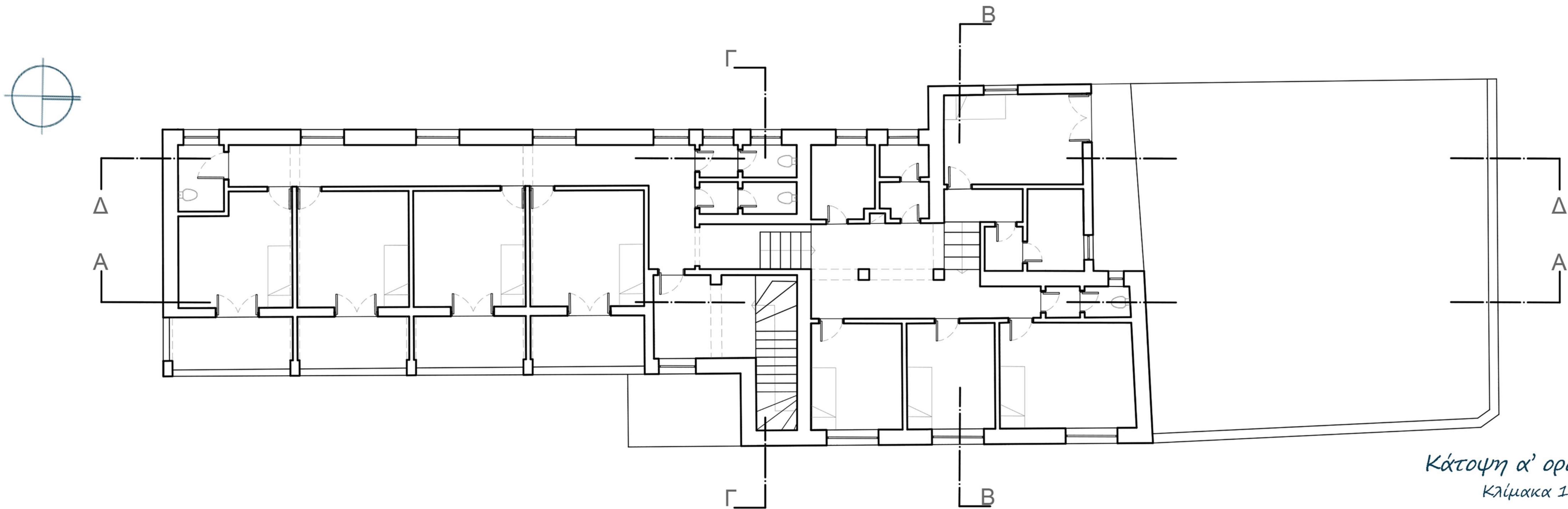
Βόρεια όψη
(εστιατόριο)

Νότια όψη από
την παραλία Θέρμα

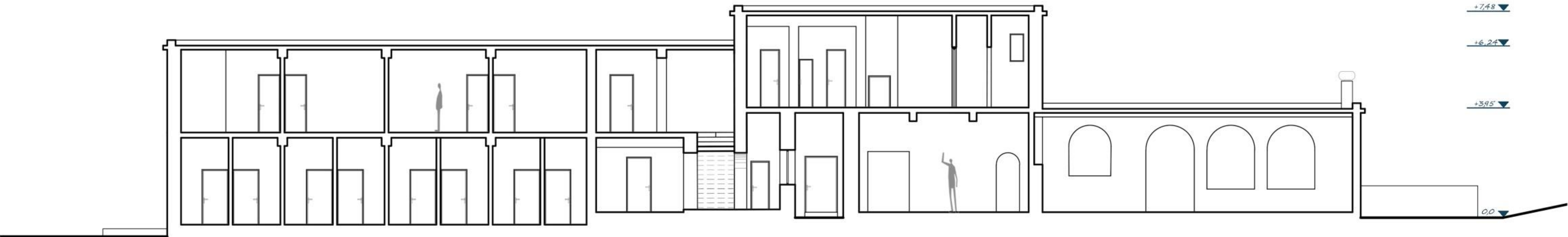

Ιαματικές Θερμοπηγές - Τομές

Τομή Α-Α

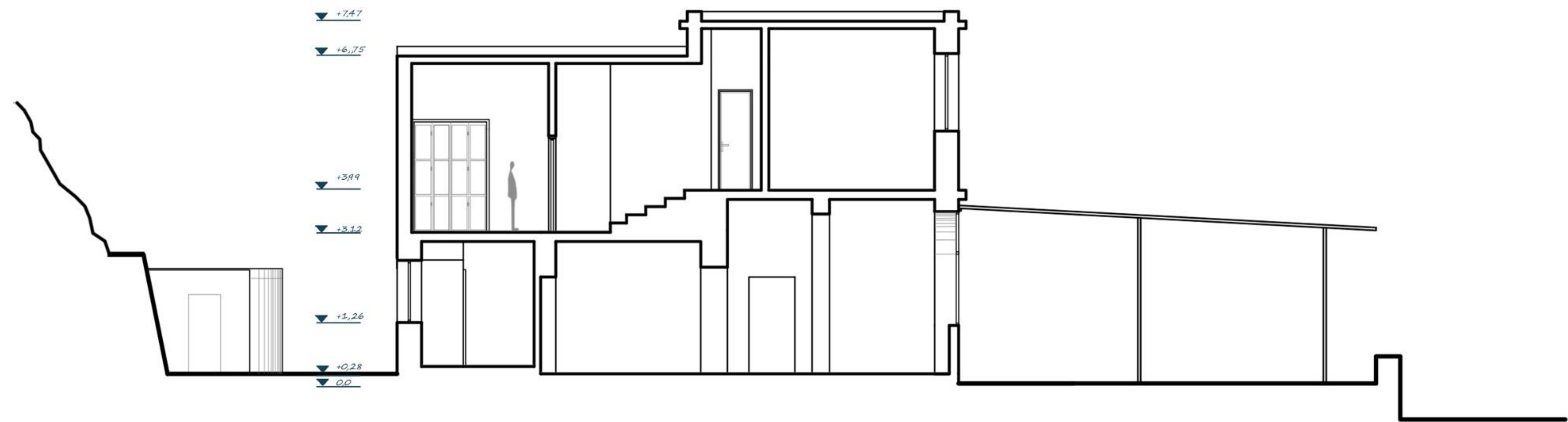
Κλίμακα 1: 100

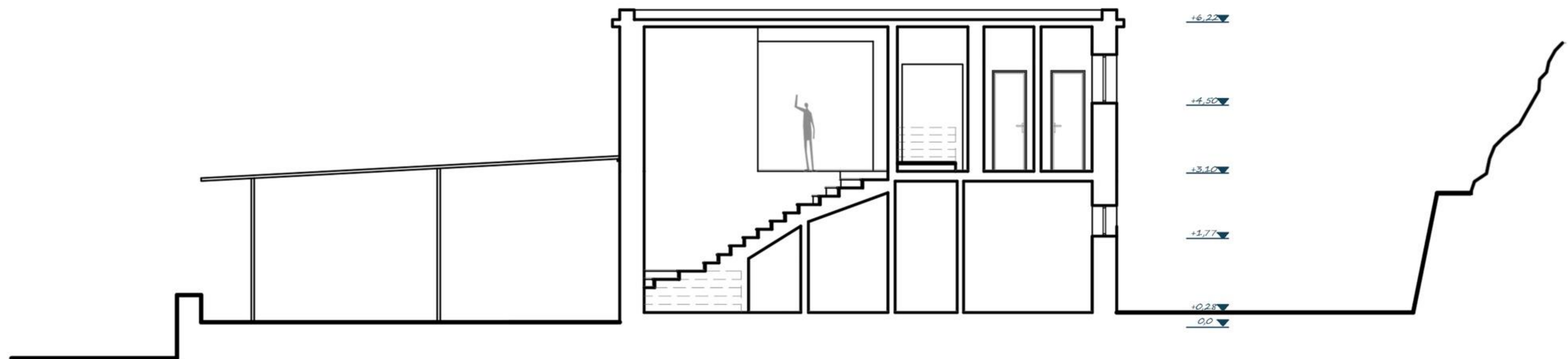
Τομή Δ-Δ

Κλίμακα 1: 100

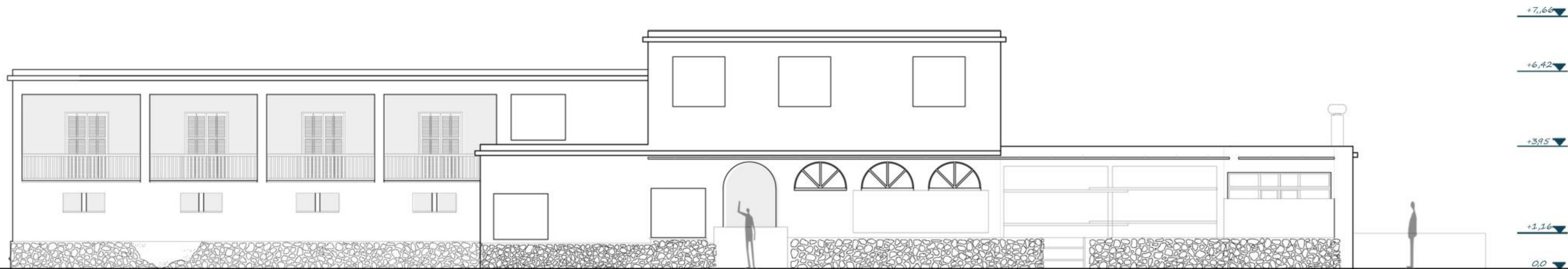

Τομή Γ-Γ
Κλίμακα 1: 50

Ανατολική όψη

Κλίμακα 1: 100

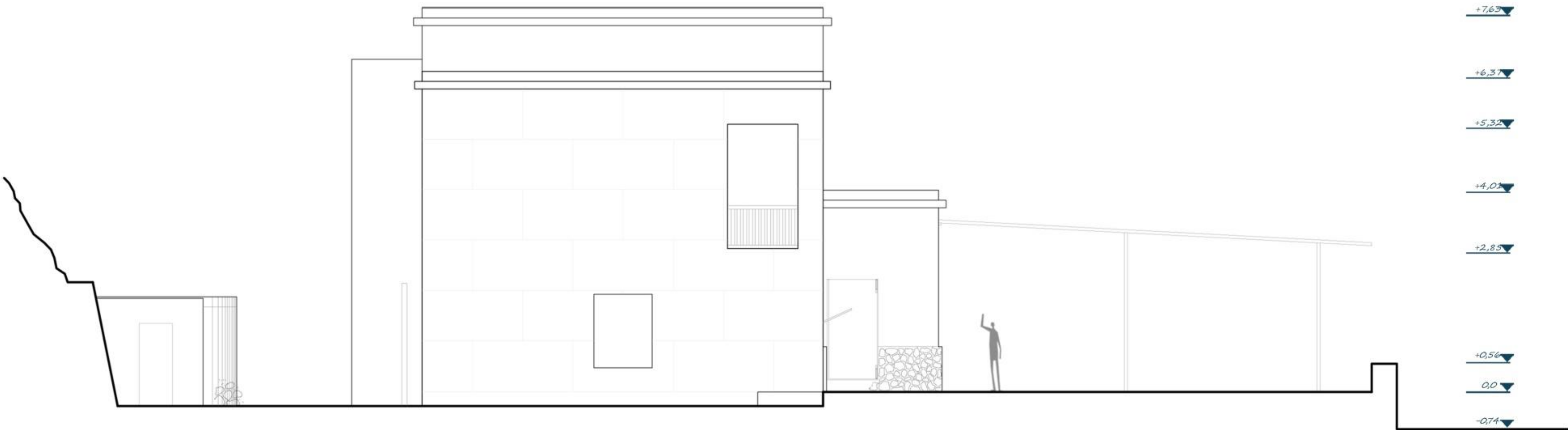
Δυτική όψη

Κλίμακα 1: 100

Ιαματικές Θερμοπηγές - Όψεις

Βόρεια όψη
Κλίμακα 1: 50

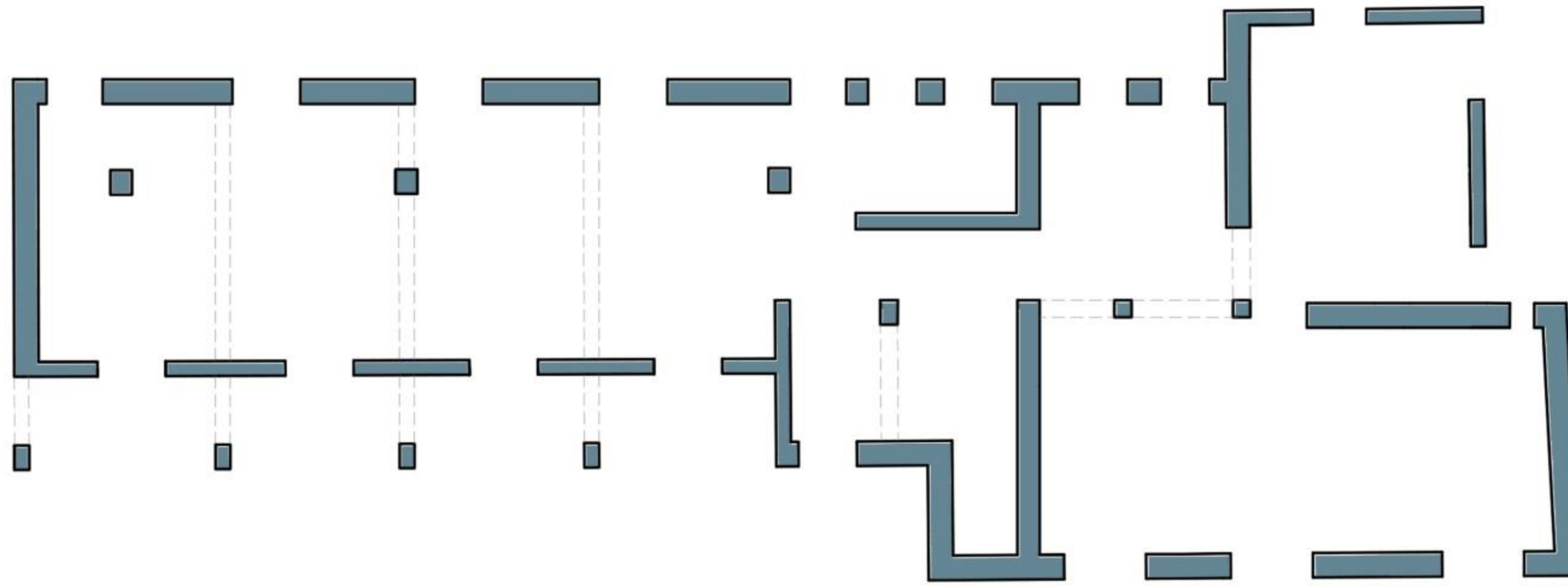

Νότια όψη
Κλίμακα 1: 50

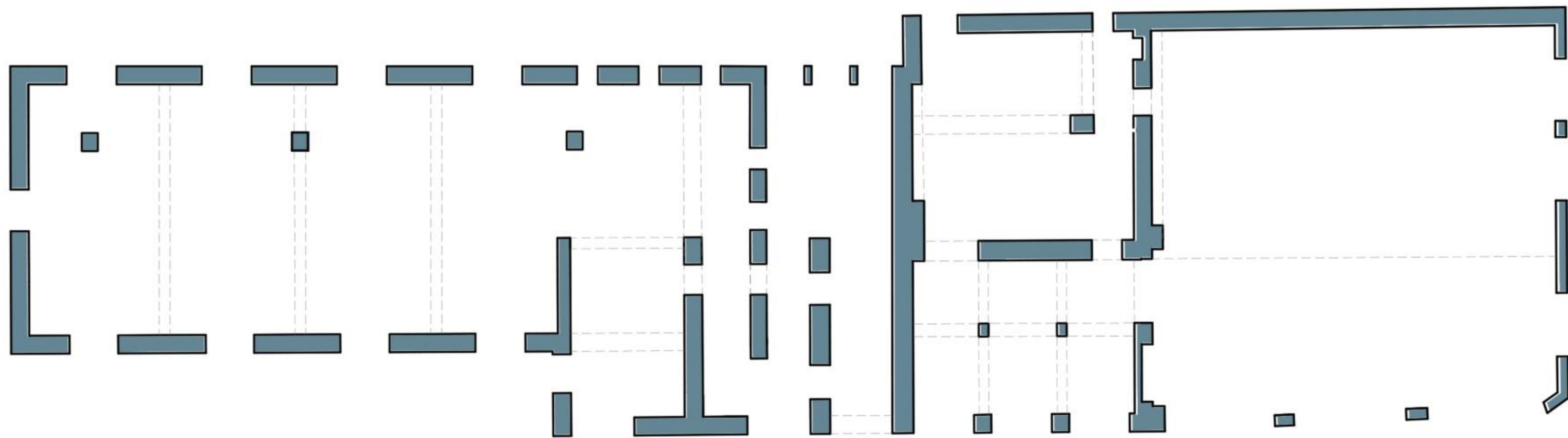

Φέρων οργανισμός κτηρίου

Κάτοψη α' ορόφου

Κλίμακα 1: 100

Κάτοψη ισογείου

Κλίμακα 1: 100

Ιαματικές Θερμοπηγές - Επεξηγηματικά διαγράμματα

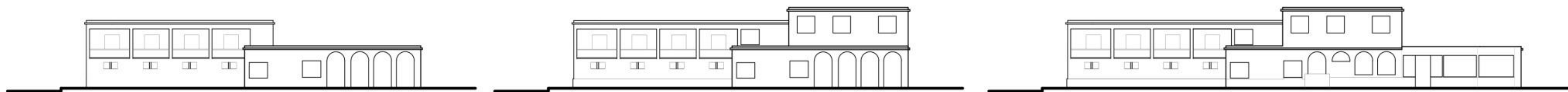
Όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή, οι εγκαταστάσεις των ιαματικών θερμοπηγών κατασκευάζονται σε τρεις επιμέρους φάσεις, με τις δυο πρώτες να ολοκληρώνονται την δεκατία του 1950. Αξίζει να αναφερθεί πως στην ίδια θέση προϋπήρχαν εγκαταστάσεις ήδη από την περίοδο της Ιταλοκρατίας (εικόνα δεξιά), οι οποίες ωστόσο φαίνεται να κατεδαφίστηκαν, με το αποτύπωμα τους να μην απαντάται στο κτήριο σήμερα. Όσον αφορά στην πρώτη κατασκευαστική φάση, το κτήριο αποτελείται από το προστώο της εισόδου, το νότιο τμήμα με τα λουτρά και τα δωμάτια και ένα τμήμα στη δυτική όψη, πιθανόν για την υδρομάστευση των πηγών, το οποίο στη δεύτερη φάση καθαιρείται. Στην δεύτερη φάση εντάσσεται το κεντρικό τμήμα του ορόφου όπως έχει έως σήμερα, καθώς και η χαρακτηριστική ζώνη από επένδυση με λίθο πέριξ του νοτίου τμήματος. Τέλος, στην τελευταία φάση γίνεται η προσθήκη του βορείου ισογείου τμήματος, αυτού του εστιατορίου. Δεν είναι γνωστή η ακριβής περίοδος ολοκλήρωσης των εργασιών που αφορούν σε αυτήν τη φάση. Οι καμάρες του προστώου μετατρέπονται σε παράθυρα, με μια να υφίσταται πλήρωση από οπτοπλινθοδομή. Ωστόσο, οι καμάρες μεταγράφονται τόσο στη βόρεια όψη, πάλι με την μορφή ανοιγμάτων, αλλά και στο εσωτερικό για διαχωριστικούς λόγους.

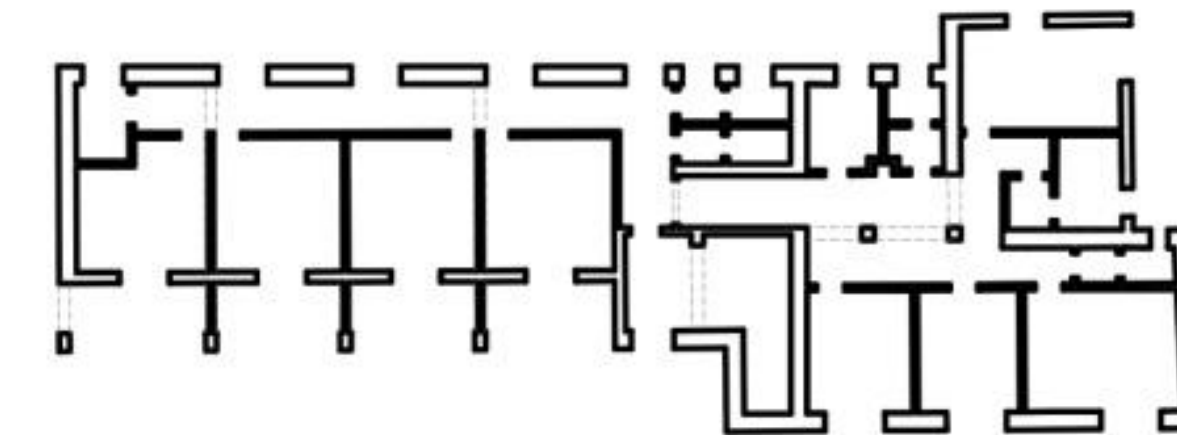
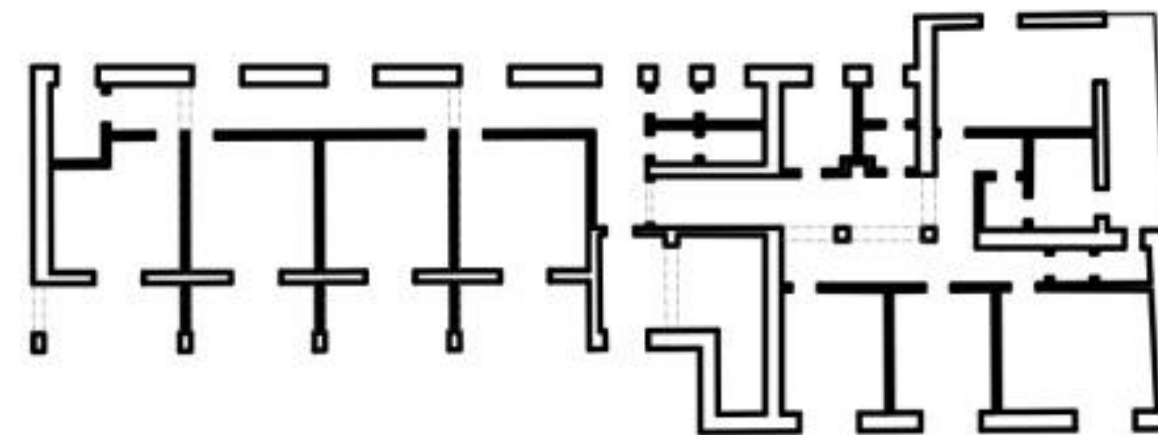
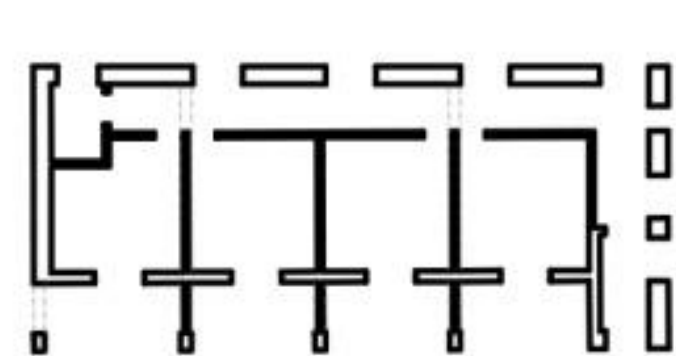
Οι πρώτες εγκαταστάσεις κατασκευάζονται επί Ιταλοκρατίας

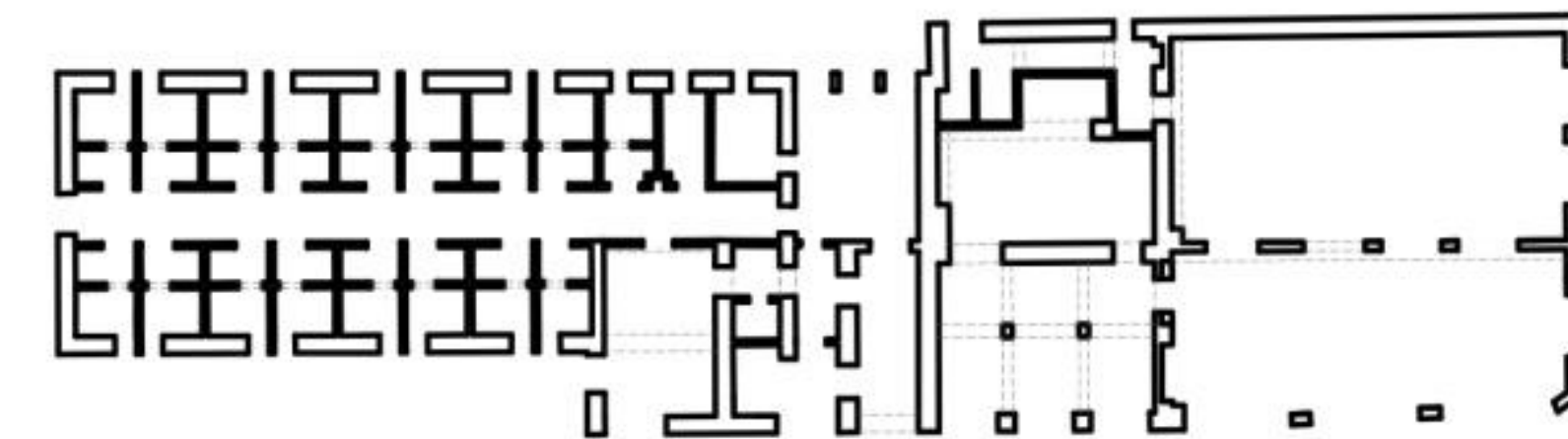
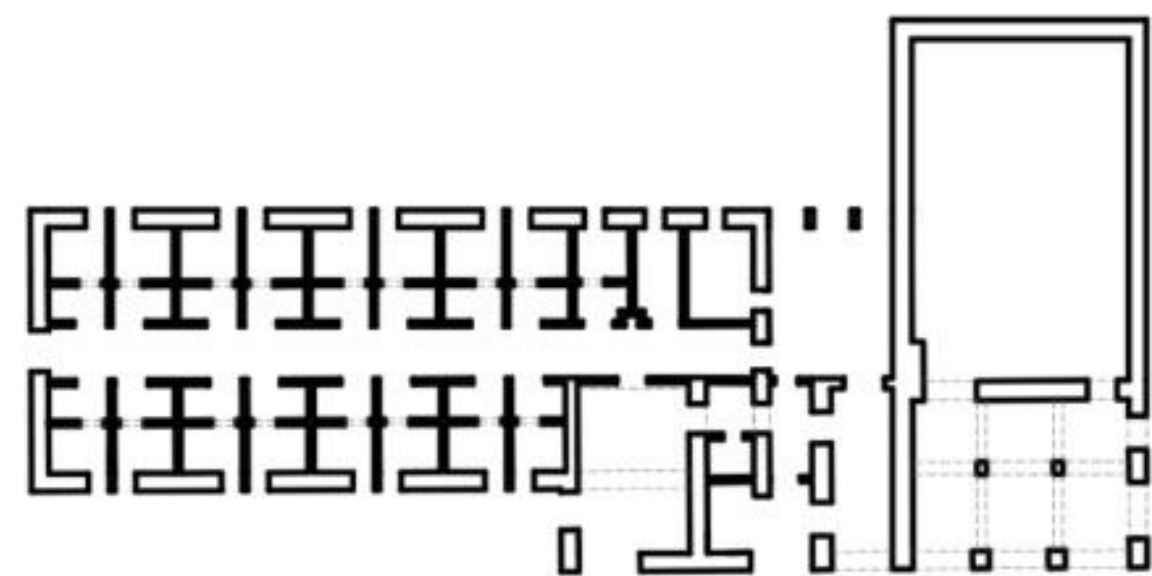
Κατασκευαστικές Φάσεις

Ανατολική όψη

Κάτοψη α' ορόφου

Κάτοψη ισογείου

1η κατασκευαστική φάση

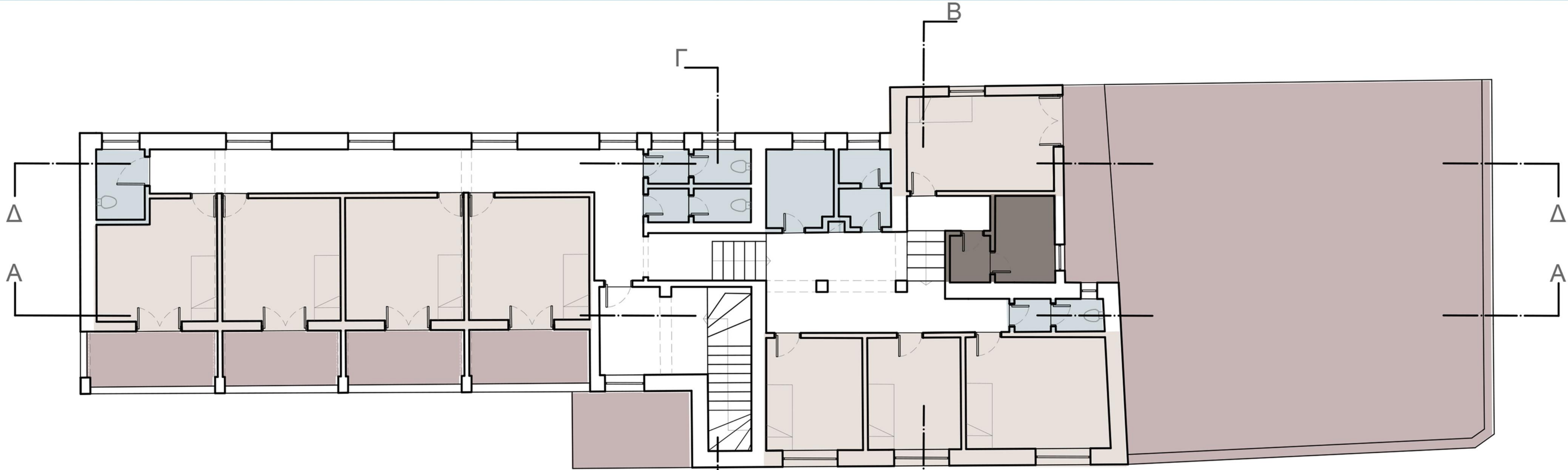
2η κατασκευαστική φάση

3η κατασκευαστική φάση

Κλίμακα 1: 300

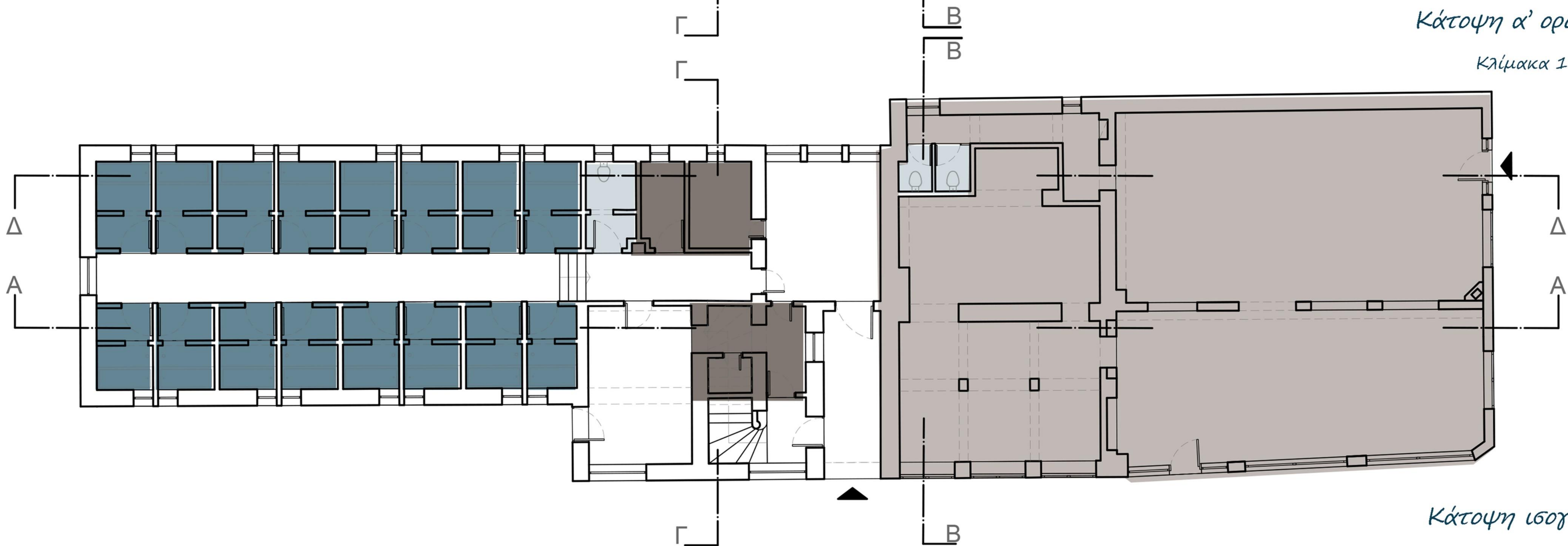

Κάτοψη α' ορόφου

Κλίμακα 1: 100

- Υπνοδωμάτια
- Βοηθητικοί χώροι
- Λουτρά
- WC
- Εστιατόριο
- Δώμα

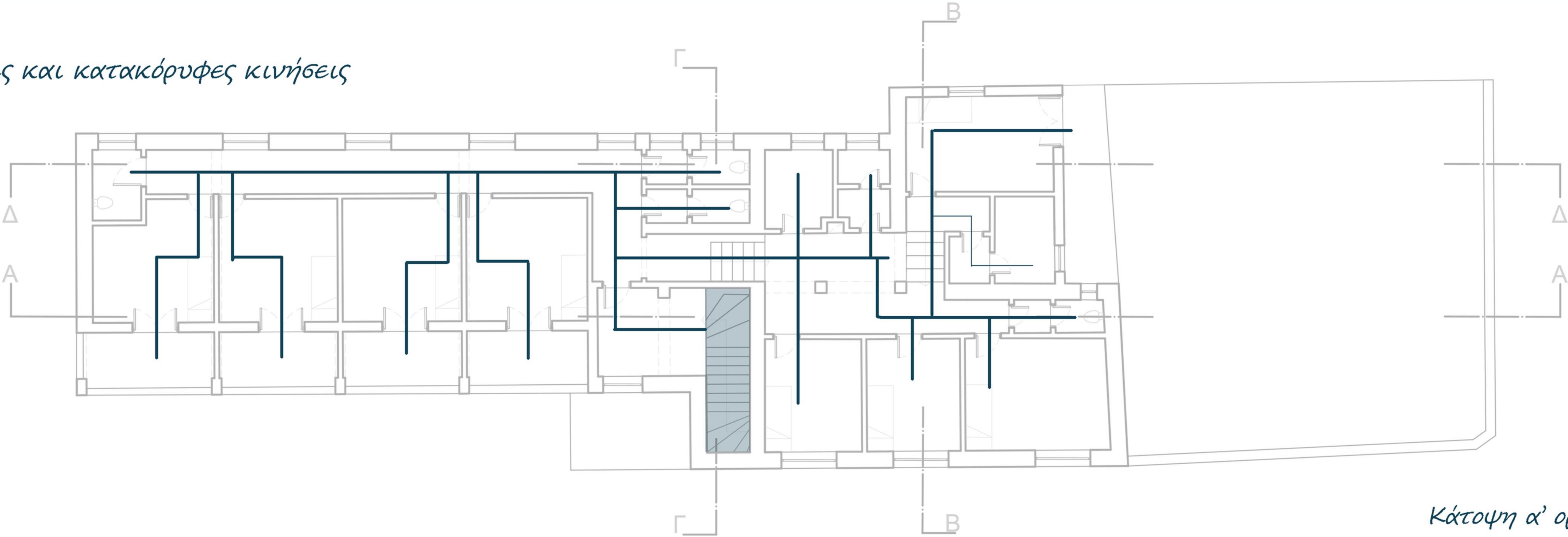
Κάτοψη ισογείου

Κλίμακα 1: 100

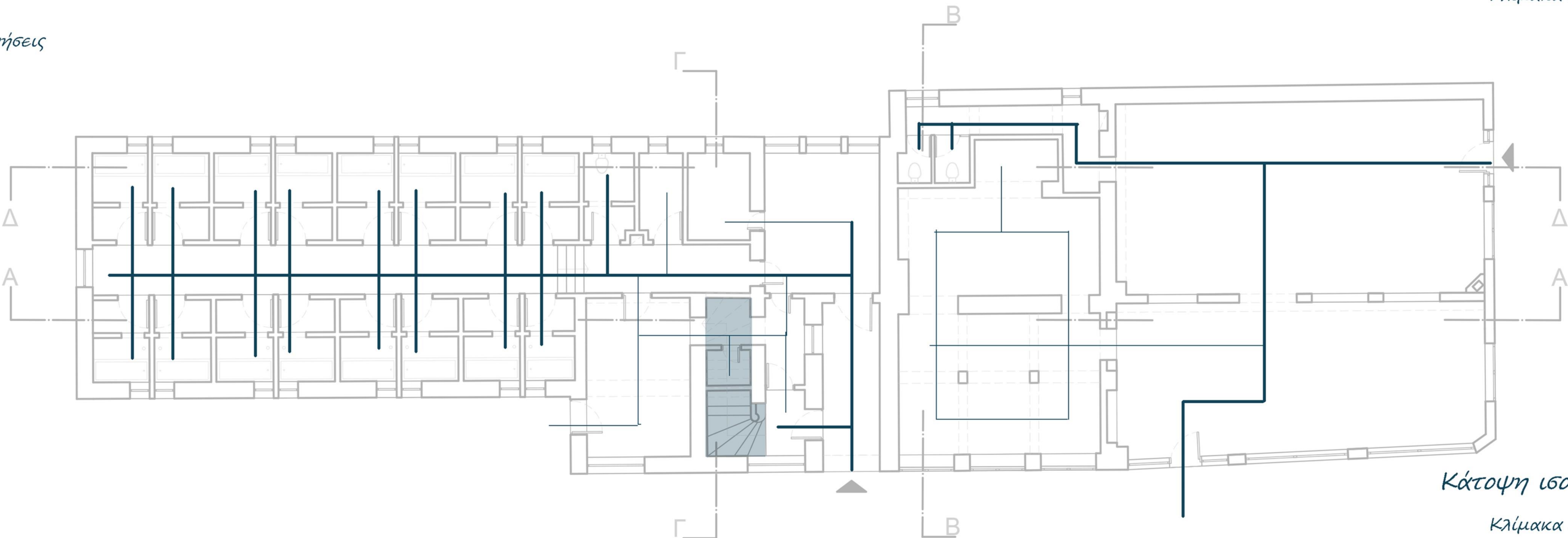
Οριζόντιες και κατακόρυφες κινήσεις

Κάτοψη α' ορόφου

Κλίμακα 1: 100

- Κλιμακοστάσιο
- Κύριες κινήσεις
- Δευτερεύουσες κινήσεις (προσωπικού)

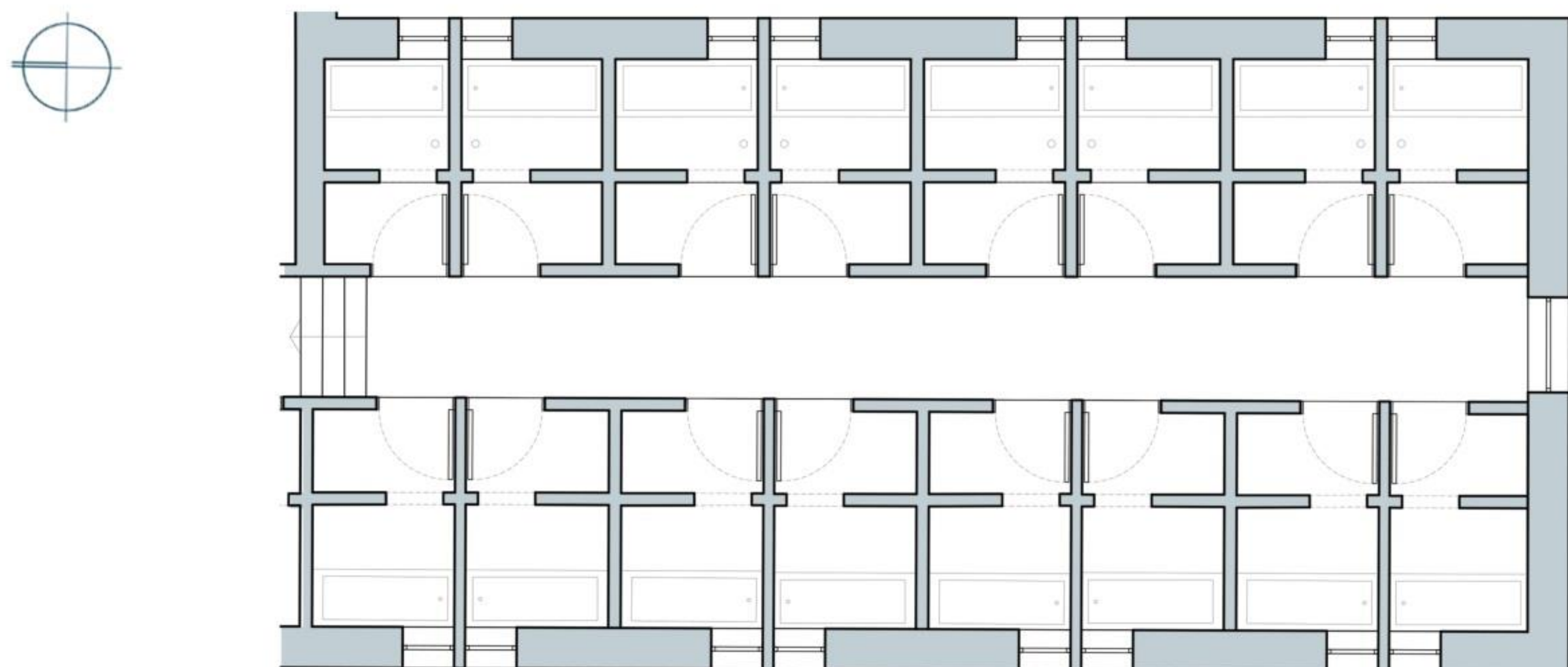
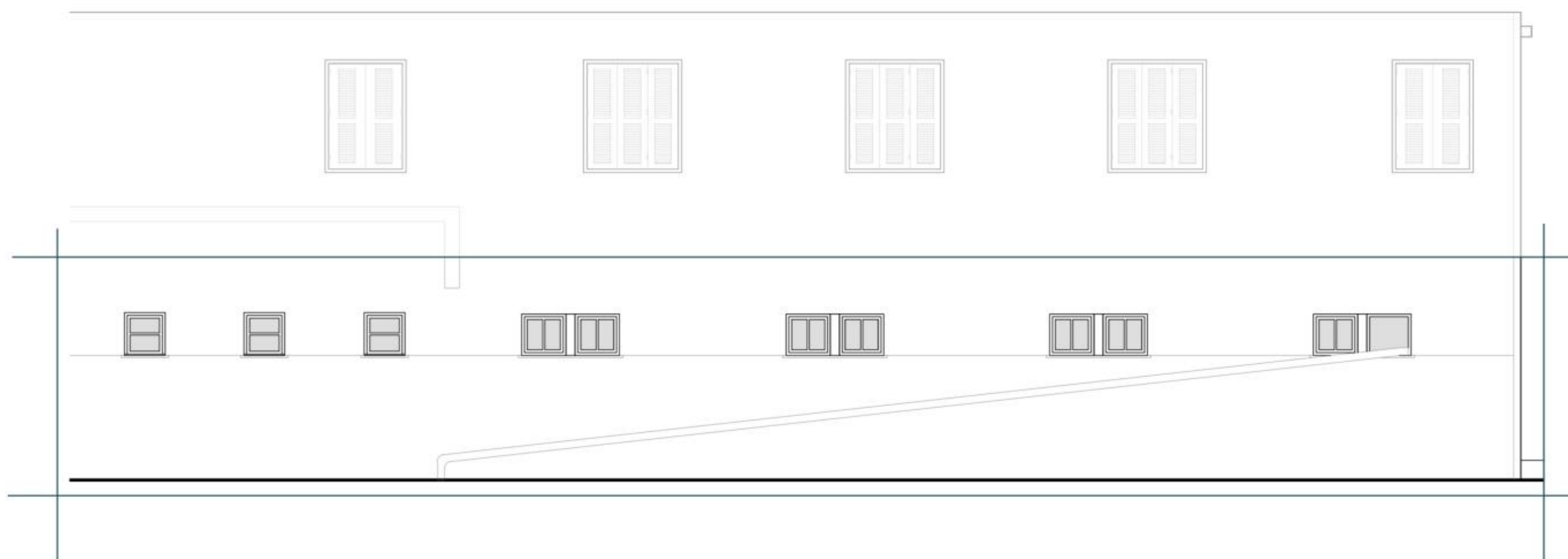
Κάτοψη ισογείου

Κλίμακα 1: 100

Ιαματικές Θερμοπηγές - Λουτρά

Στις εγκαταστάσεις εντοπίζονται δεκαέξι ιδιωτικά λουτρά στα οποία διοχετευόταν το νερό των ιαματικών θερμοπηγών. Η διάταξη τους γίνεται εκατέρωθεν ενός διαδρόμου στο νότιο άκρο του κτηρίου. Τυπολογικά εμφανίζονται πανομοιότυπα, ως ορθογωνικής κάτοψης χώροι με διαχωριστικούς τοίχους να ορίζουν μικρό προθάλαμο, και το πίσω τμήμα με τις μπανιέρες. Πέραν της θύρας εισόδου, κάθε λουτρό διαθέτει μικρό τετράγωνο παράθυρο προς την ανατολική ή τη δυτική όψη. Ως προς τη διάταξη της κάτοψης παρατηρούμε τα λουτρά να ομαδοποιούνται ανά δυο αντεστραμμένα συμμετρικά. Τέλος, τα οκτώ ανατολικά λουτρά διαφέρουν ελαφρώς από τα δυτικά καθώς με το πέρασ του διαχωριστικού τοίχου γίνεται υπερύψωση του δαπέδου κατά 15 εκατοστά και διαμορφώνεται φρεάτιο απαγωγής υδάτων, ενδεχομένως για τη χρήση του χώρου και ως ντουσιέρα.

Όψη

Κάτοψη

Κλίμακα 1: 75

Διαχωριστικό

Υπερύψωση και υδρορροή

Μπανιέρες

Διάδρομος

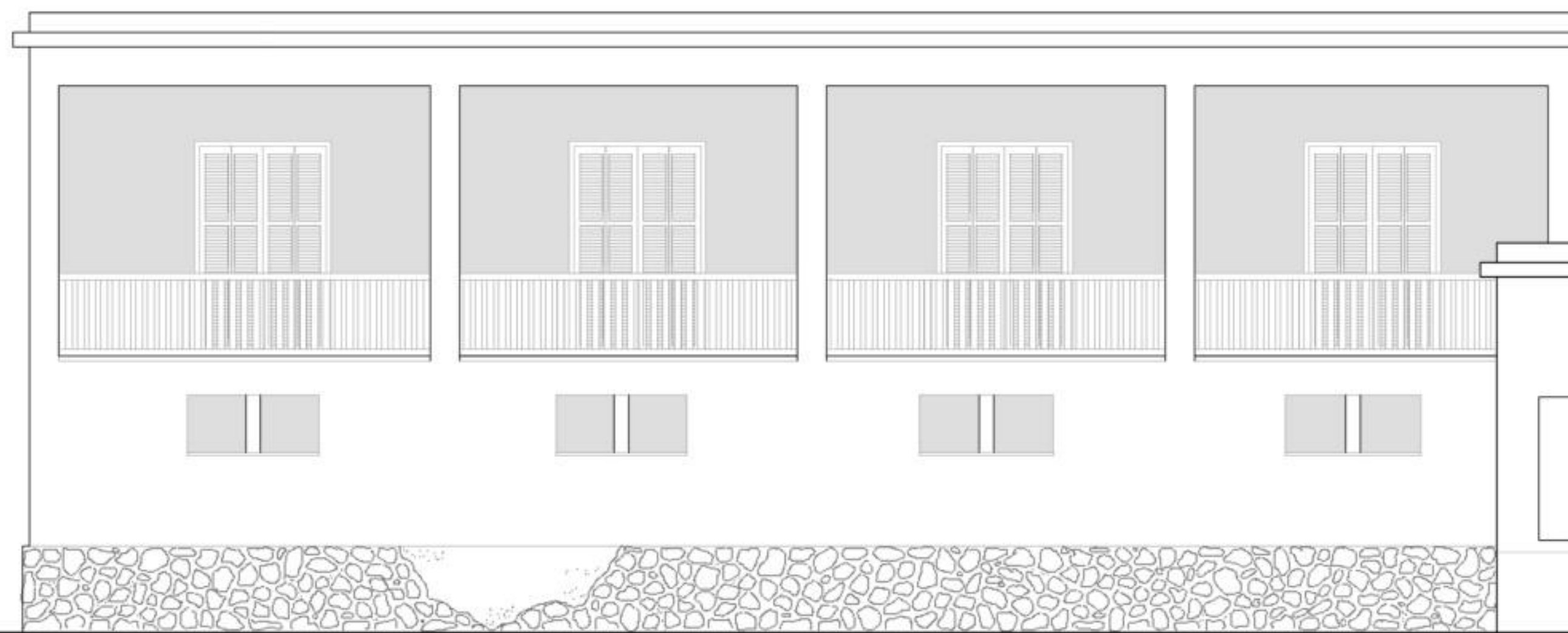
Λουτρά

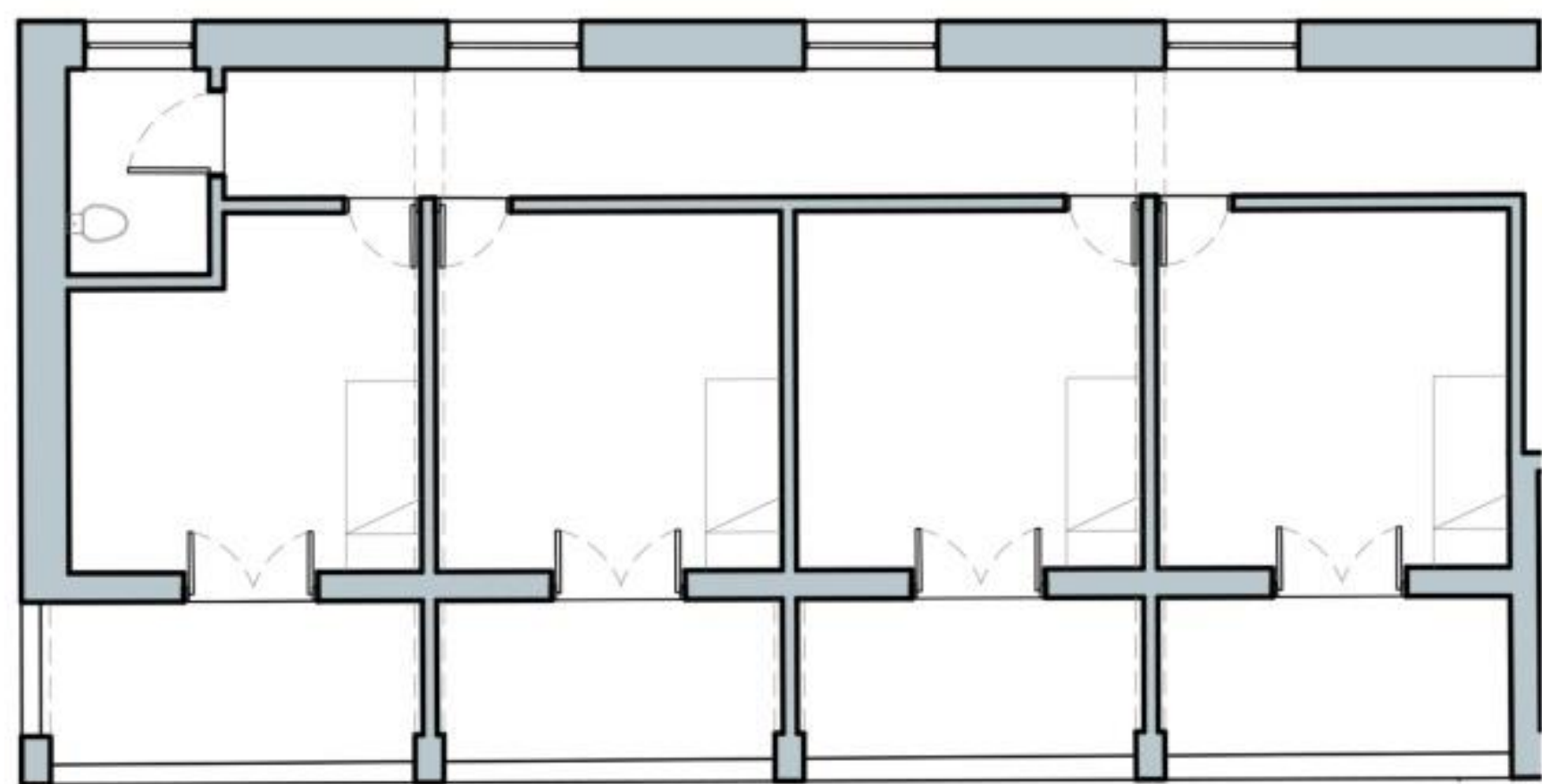
Ιαματικές Θερμοπηγές - Δωμάτια

Στις εγκαταστάσεις εντοπίζονται οκτώ υπνοδωμάτια για τους επισκέπτες που επιθυμούν να διανυκτερεύσουν. Τα δωμάτια κατατάσσονται σε τρεις τύπους. Ο πρώτος τύπος καταλαμβάνει το νότιο τμήμα άνωθεν των λουτρών. Εκεί διαμορφώνονται τέσσερα δωμάτια ίσου εμβαδού με πρόσβαση σε ιδιωτικό εξώστη. Τα δωμάτια αυτά εξυπηρετούνται από διάδρομο προανατολισμού βορρά- νότου στα δυτικά, με WC στο νότιο άκρο του. Ακόμη τρία δωμάτια εντοπίζονται στο υπερυψωμένο τμήμα του ορόφου. Τα δυο εξ αυτών έχουν ίσο εμβαδόν και το βορειοανατολικό μεγαλύτερο, ενώ όλα διαθέτουν παράθυρα προς την ανατολή. Τέλος, συναντάμε ένα ακόμη δωμάτιο στο βορειοδυτικό τμήμα του ορόφου. Το τελευταίο διαθέτει δυτικό παράθυρο και θύρα με πρόσβαση στο δώμα.

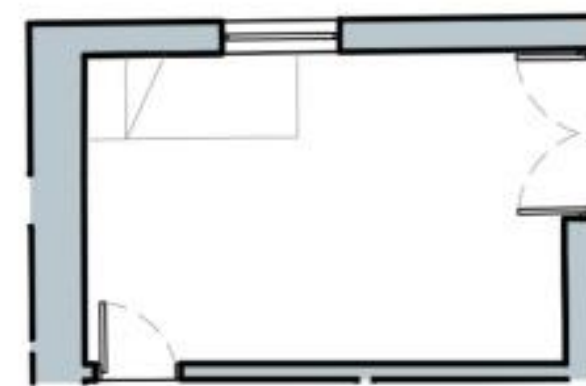

Όψη τεσσάρων δωματίων

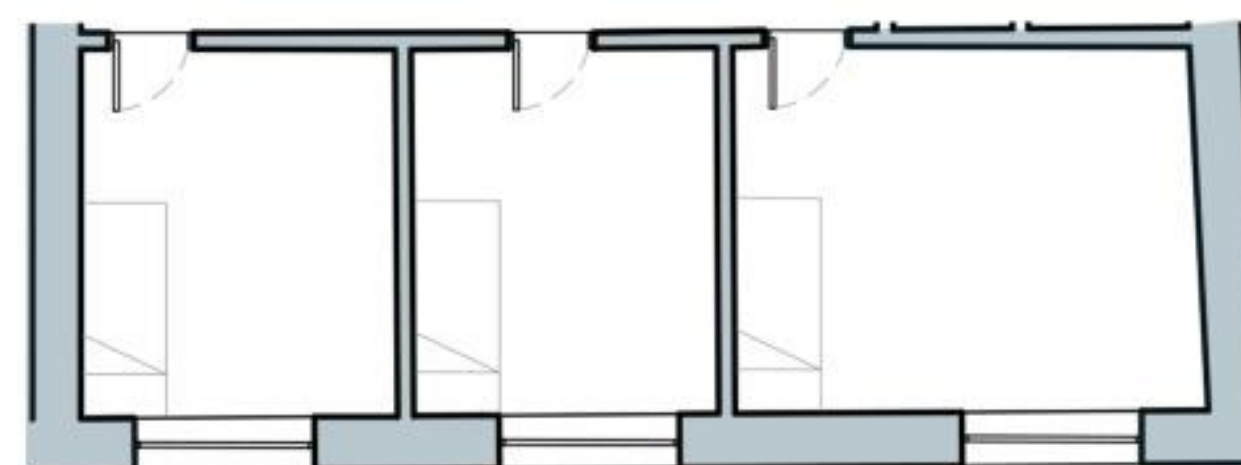
Κλίμακα 1: 50

Τέσσερα νότια δωμάτια

Βορειοδυτικό δωμάτιο

Τρία ανατολικά δωμάτια

Κατόψεις - Τυπολογία δωματίων

Κλίμακα 1: 100

Μεγάλο ανατολικό δωμάτιο

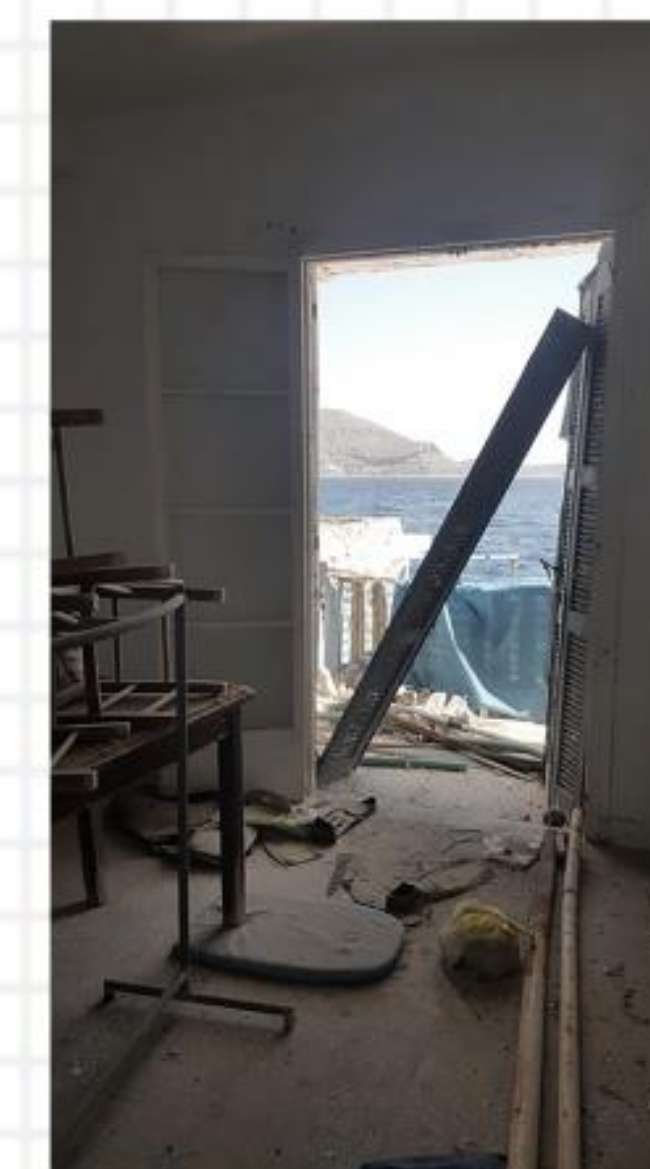
Ένα εκ των τεσσάρων νοτίων δωματίων

Πρόσβαση στο δώμα

Θύρα προς εξώστη

Ιδιωτικός εξώστης

Δυτικός διάδρομος

Παθολογία

1. Φθορά επιχρίσματος και χρώματος

Παρά το γεγονός πως το κτηριακό απόθεμα της περιοχής μετρά λιγότερο από έναν αιώνα ζωής, εντοπίζονται μια σειρά παθολογικών παραγόντων, φυσικών και ανθρωπογενών.

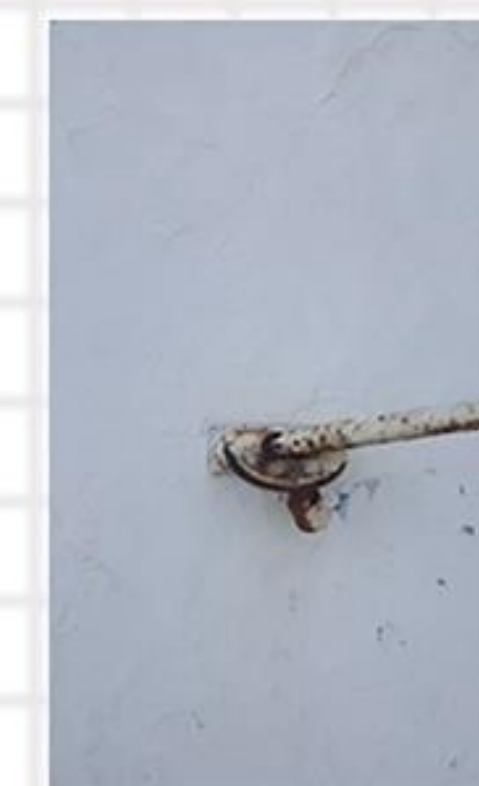
2. Αυθαίρετη δόμηση

3. Ηλεκτρομηχανολογικός και υδραυλικός εξοπλισμός

4. Οξείδωση

5. Φθορές κουφωμάτων

6. Υγρασία (ανερχόμενη - κατερχόμενη - από σωληνώσεις)

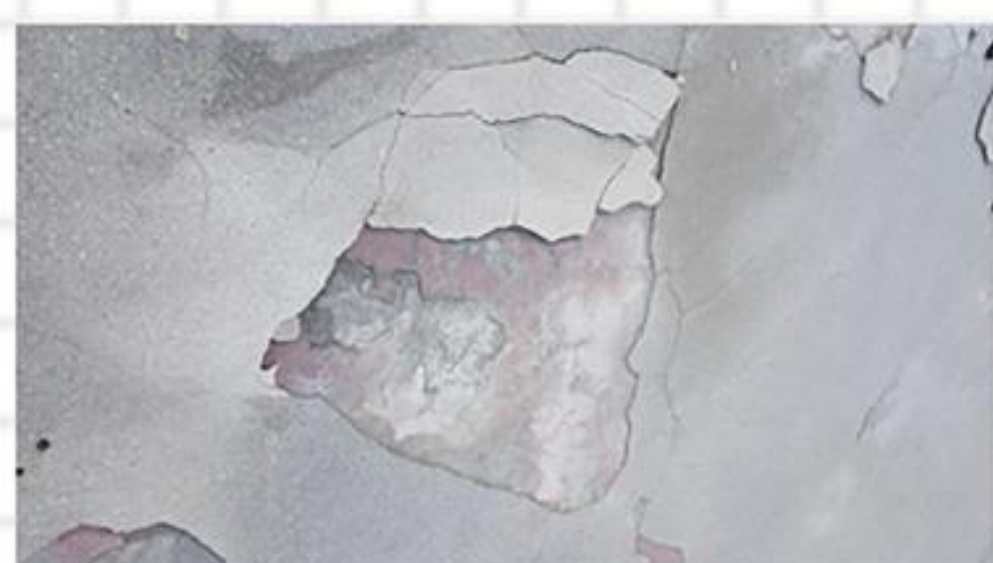
7. Ανθρωπογενείς παρεμβάσεις - Απορρίμματα

8. Επεμβάσεις στη γέφυρα

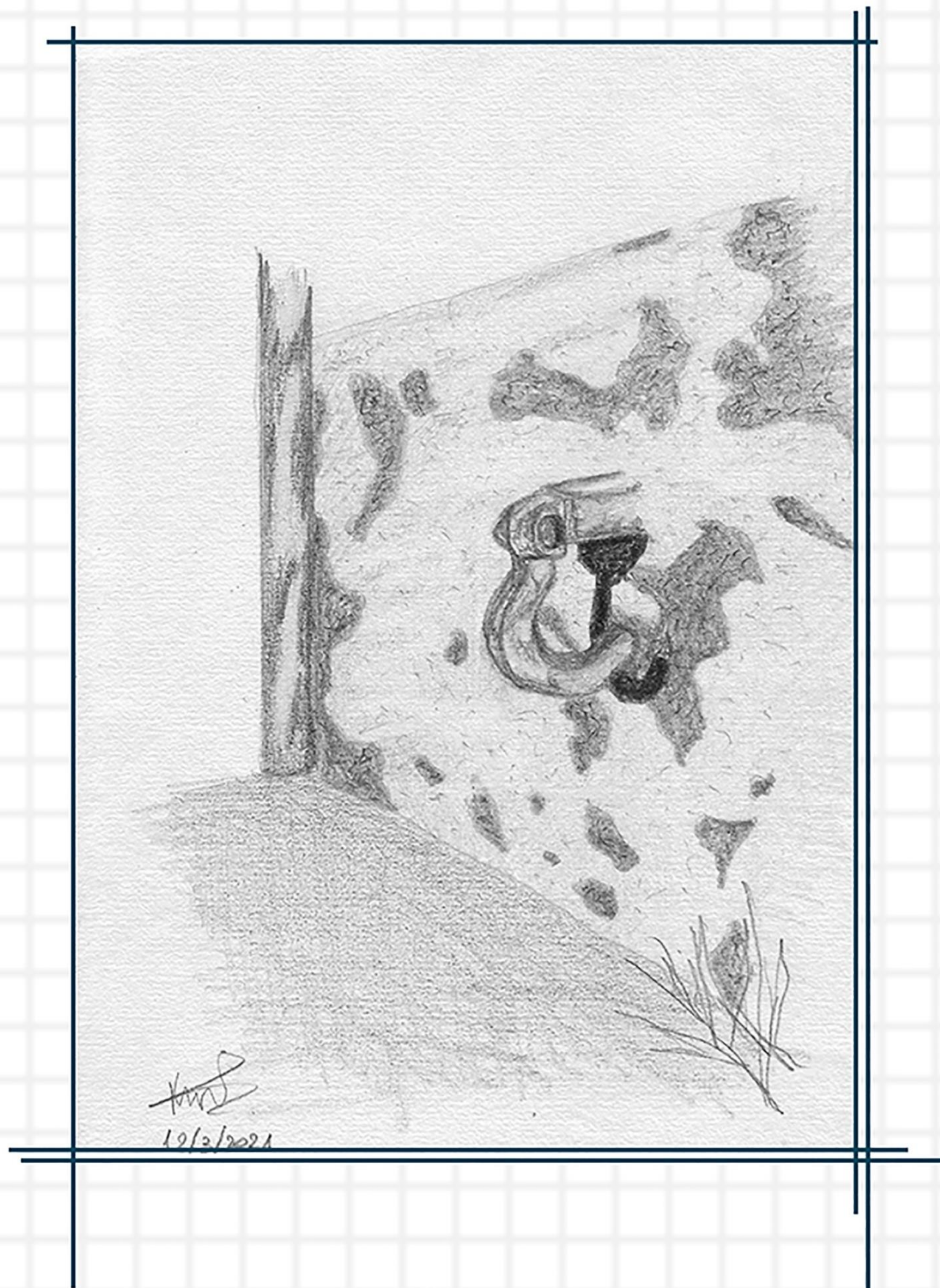
9. Φθορά δαπέδων

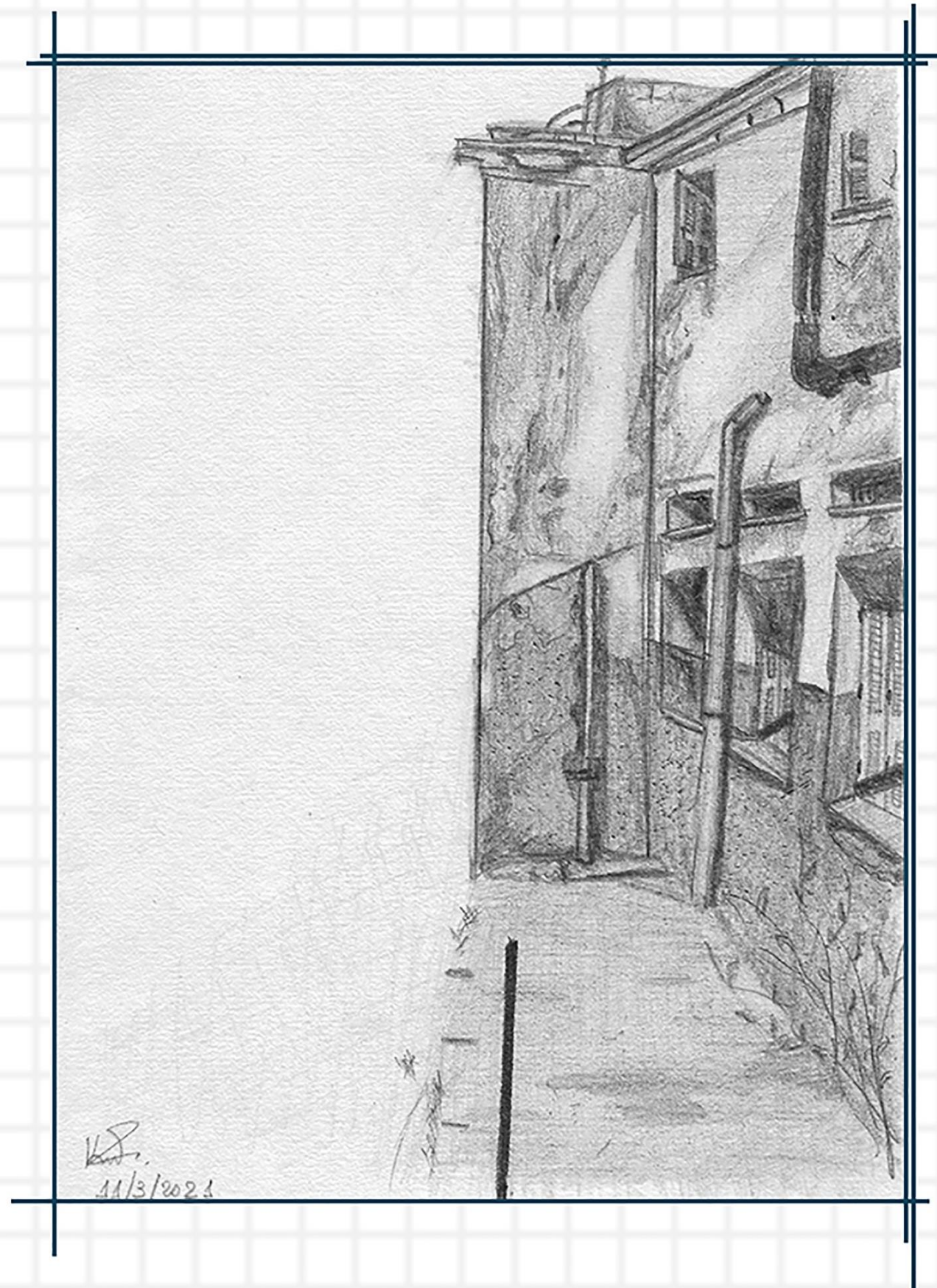
10. Κατάρρευση τμημάτων τοιχοποιίας και επένδυσης

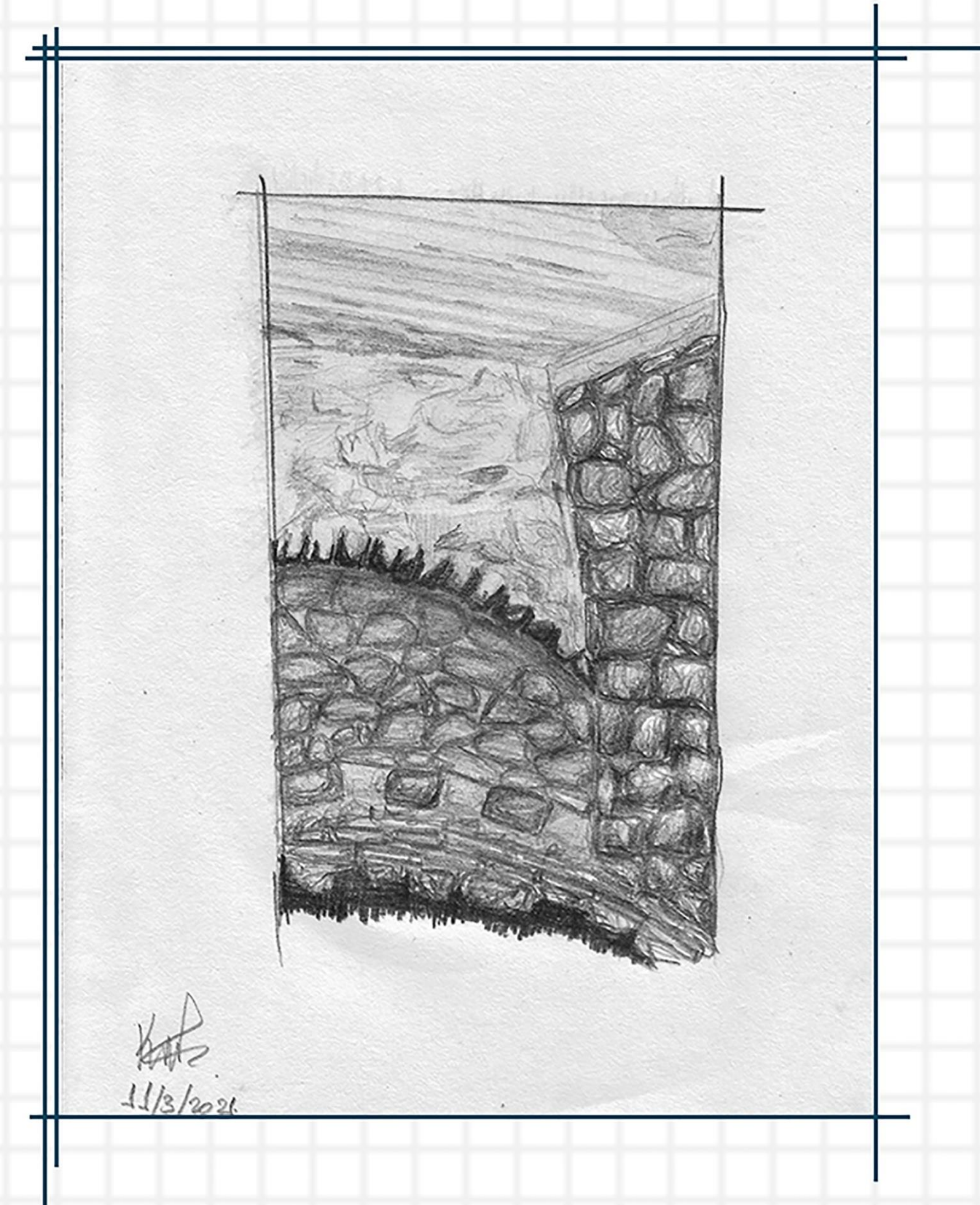

“Γάντζος”

“Δυτική όψη”

“Υδρομάστευση”

1. Ανάδειξη και βελτίωση υφιστάμενων υποδομών και σύνδεση με την Πόθια - Χωροθέτηση στάσης λεωφορείου και δημιουργία χώρου στάθμευσης.

2. Καθαίρεση όλων των εγκαταστάσεων εστίασης στην παραλία Γέφυρα (καθώς βρίσκονται πάνω στο ρέμα).

3. Δημιουργία διαδρομής με στάσεις πάνω στη θάλασσα με στόχο τη σύνδεση των δυο παραλιών και την καλύτερη εξυπηρέτηση των λουόμενων.

4. Αποκατάσταση του αρχικού τμήματος των λουτρικών εγκαταστάσεων, και επέκτασή τους για τη δημιουργία σύγχρονου κέντρου ιαματικών λουτρών.

5. Καθαίρεση της κατοικίας στο νότιο όριο της περιοχής μελέτης και δημιουργία χώρου εστίασης στο βράχο και το υφιστάμενο πλάτωμα.

6. Δημιουργία ελαφρών κατασκευών για την εξυπηρέτηση των λουόμενων στην παραλία Γέφυρα (αποδυτήρια, WC, αναψυκτήριο).

7. Καθαίρεση του ναού και σχεδιασμός νέου, στη θέση της σημερινής ημιυπαίθριας κατασκευής τύπου μπαρ.

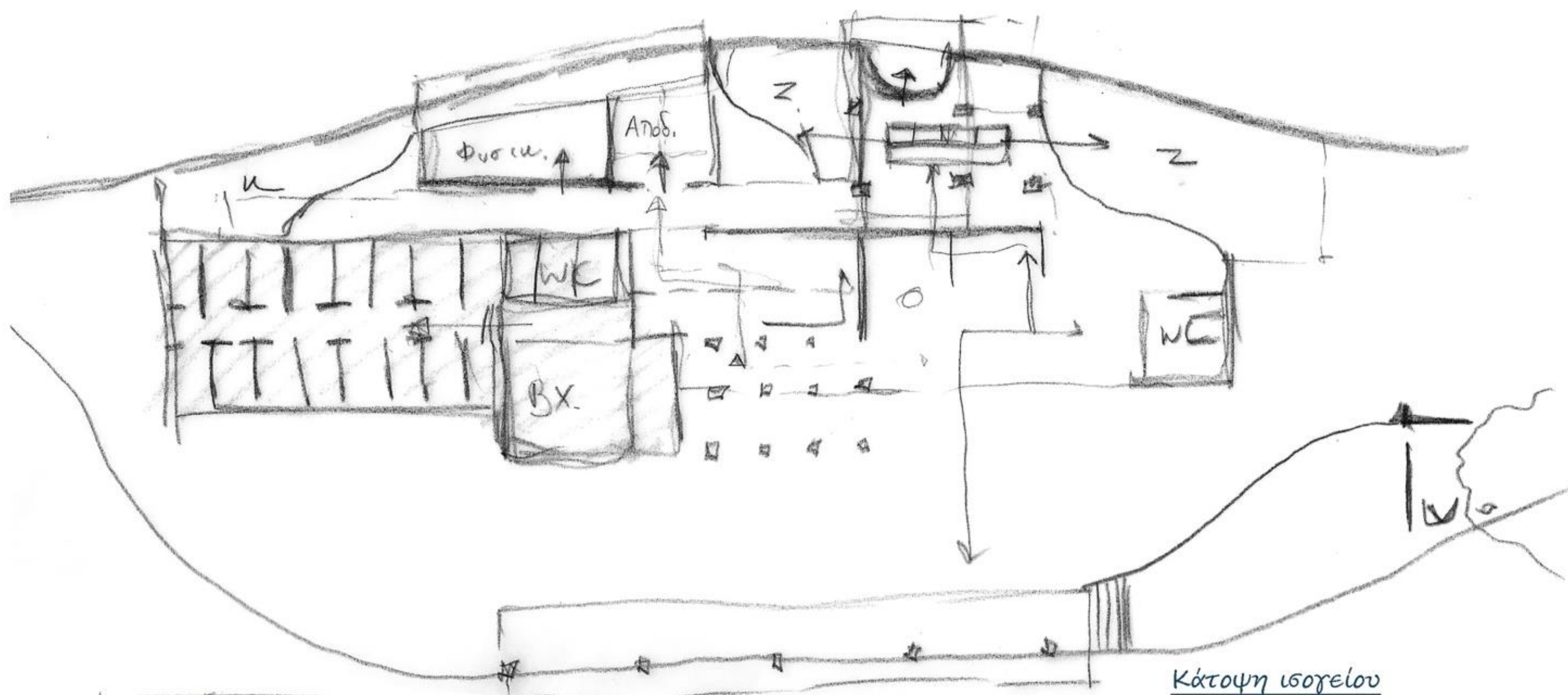
8. Δημιουργία χώρου εστίασης εντός του κτηρίου των θερμότητων, με δυνατότητα εκτόνωσης τόσο στο δώμα του κτηρίου, όσο και στον προαύλιο χώρο έμπροσθεν αυτού.

9. Διαμόρφωση εξωτερικών χώρων στο σύνολο της περιοχής, συμπεριλαμβανομένων των δυο παραλιών, με φύτευση, αστικό εξοπλισμό, σχεδιασμό δαπέδων, κ.ο.κ.

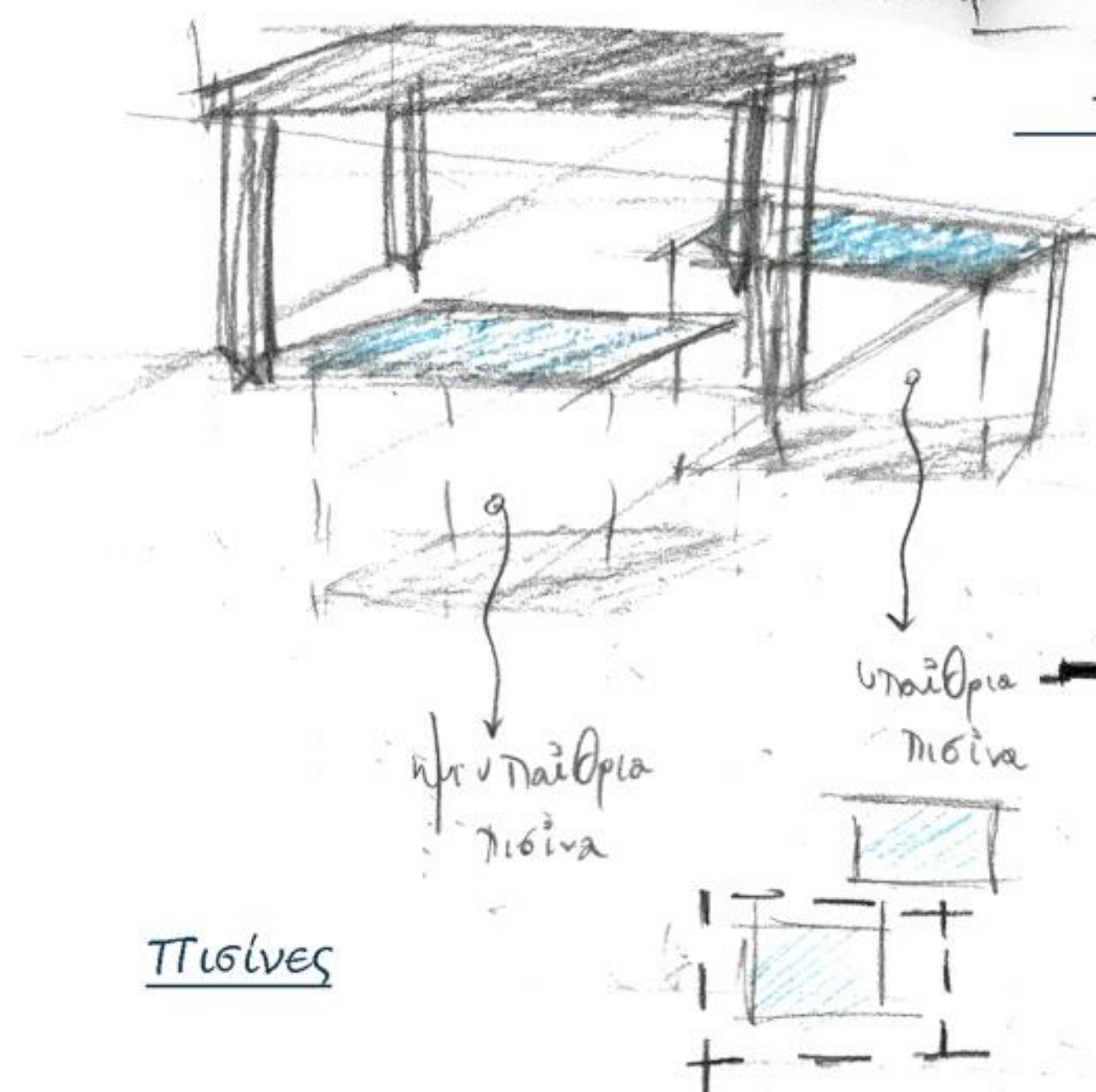
10. Καθαίρεση ερειπίου στην είσοδο των λουτρικών εγκαταστάσεων.

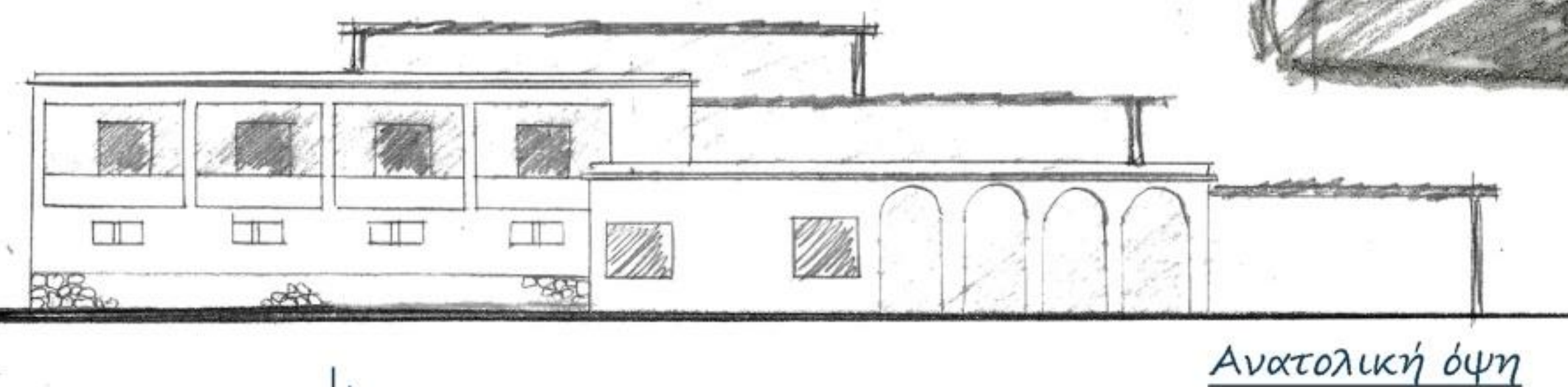
Προθέσεις - σκίτσα ιδέας

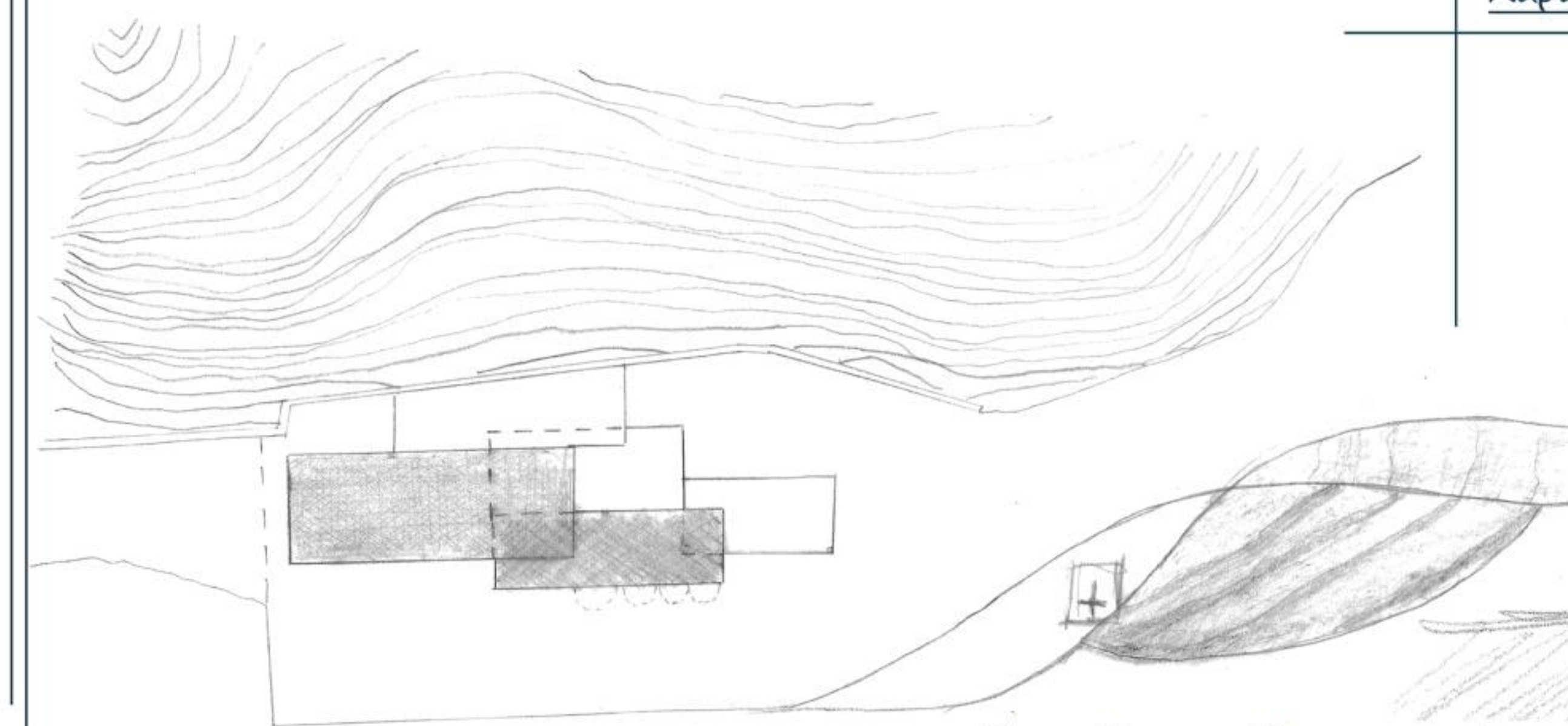
Κάτοψη ισογείου

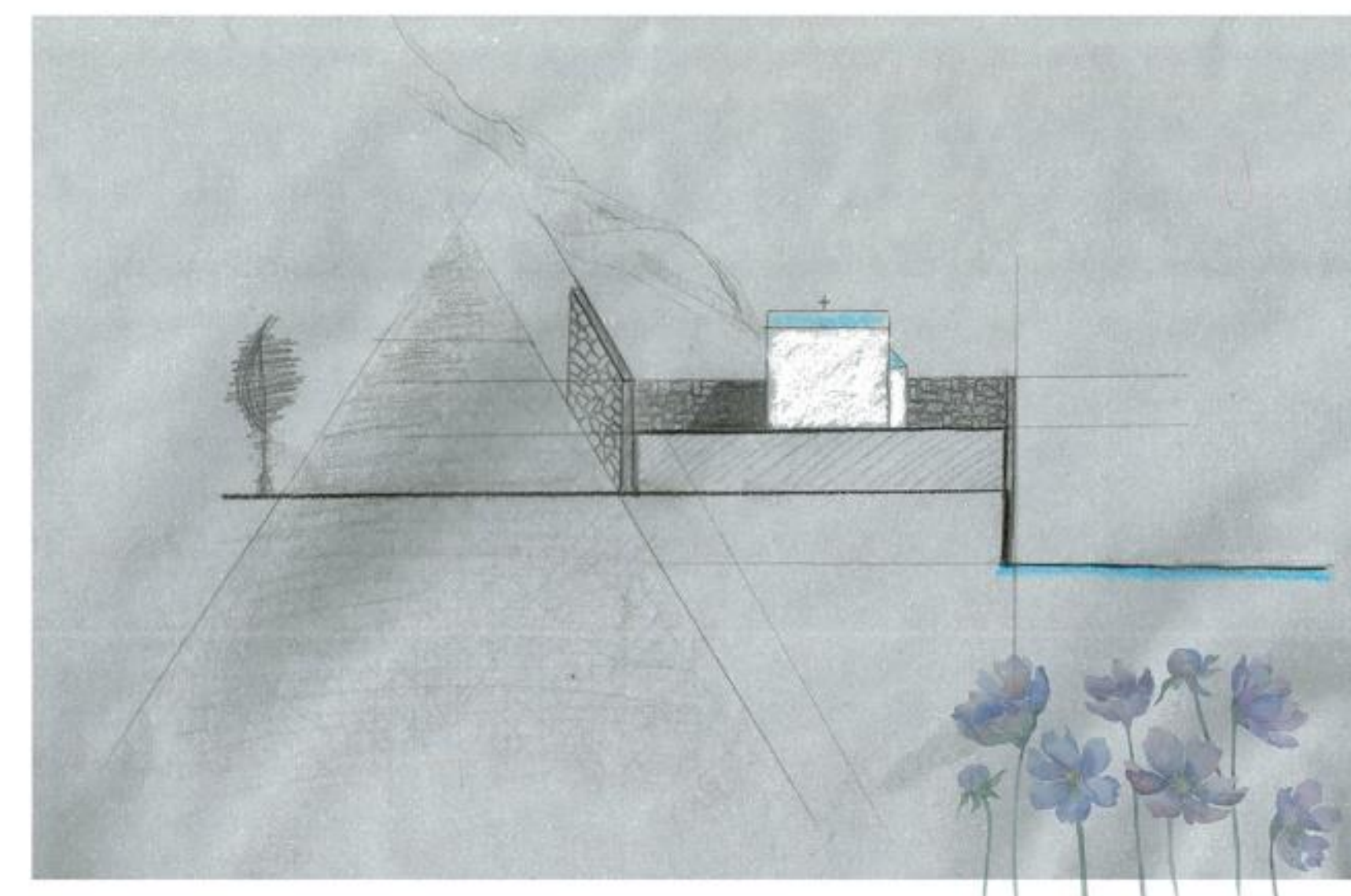
Πισίνες

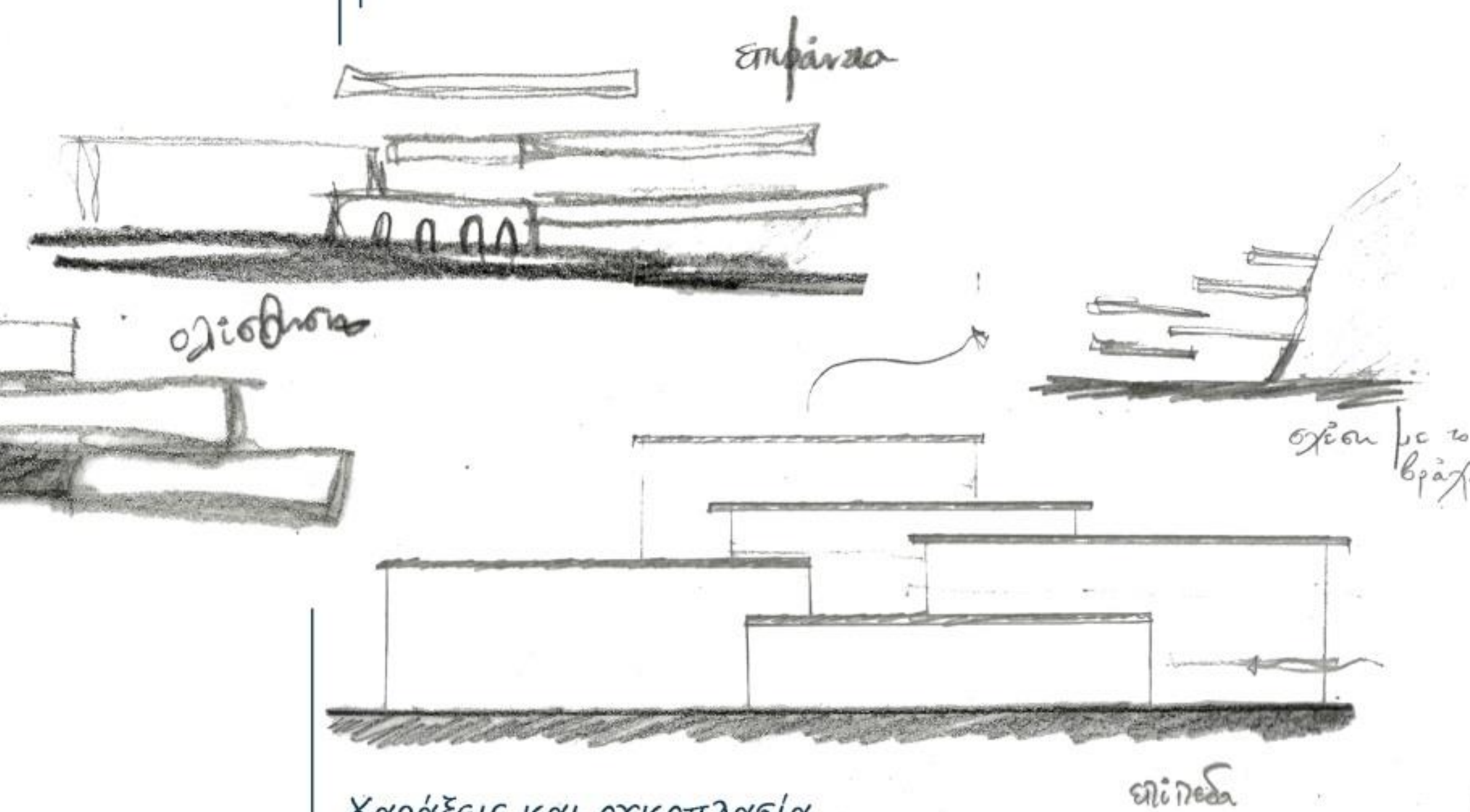
Ανατολική όψη

Καμπύλες χαράξεις

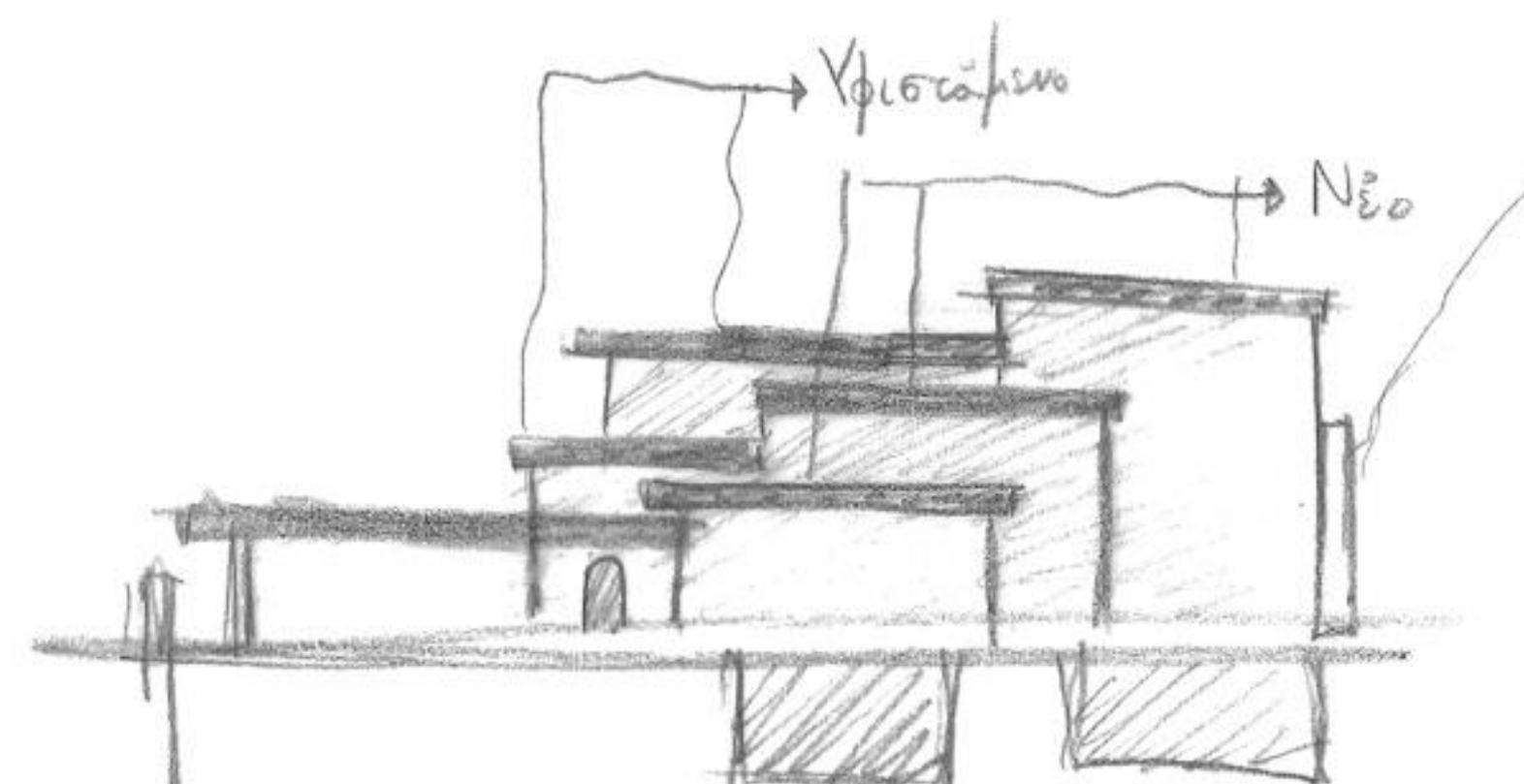

Μεταφορά του ναού του Αγίου Νικολάου στο πλάτωμα

Χαράξεις και ογκοπλασία

επίπεδα

Εγκάρσια τομή

Μακέτα εργασίας (κλ. 1/500)

1. Η επέκτασή των λουτρικών εγκαταστάσεων βασίζεται στην προσθήκη τριών τμημάτων που ολισθαίνουν μεταξύ τους και εν συνεχεία συμπλέκονται, ενώ χωροθετούνται βόρεια και δυτικά ως προς το υφιστάμενο, με κύριο στόχο να μην το επισκιάζουν, αλλά να το συμπληρώνουν.

2. Τα ύψη των νέων όγκων ακολουθούν την ίδια λογική, με μόνον το δυτικότερο τμήμα να είναι ελαχίστως υψηλότερο από το υφιστάμενο κτήριο.

3. Το προτώο ορίζει την είσοδο στις εγκαταστάσεις και οδηγεί στον χώρο υποδοχής. Από το σημείο αυτόπραχματοποιείται η διανομή χρήσεων, στα δωμάτια, τους χώρους των λουτρών, αλλά και το αναψυκτήριο.

4. Οι υπηρεσίες που συναντά ο επισκέπτης καθορίζονται από την διαδρομή που ιδανικά ακολουθεί ο άνθρωπος για την πλήρη αξιοποίησή των ιαματικών ιδιοτήτων του νερού. Συγκεκριμένα, ο επισκέπτης με την είσοδό του στις εγκαταστάσεις και μετά την ενημέρωσή του κατευθύνεται στα αποδυτήρια, όπου μπορεί να κάνει ένα ντους για να ανοίξουν οι πόροι του δέρματος, στη συνέχεια μεταβαίνει σε μια κοινόχρηστη πισίνα με χλιαρό νερό για ομαλή μεταβολή της θερμοκρασίας του σώματος. Η πισίνα αυτή αντιστοιχεί στο ρωμαϊκό *teridarium*. Ακολούθως, μπορεί εφόσον το επιθυμεί να κάνει ένα ποδολουτρο για να αυξηθεί αρχικά η θερμοκρασία από τα άκρα. Για την αξιοποίηση των θερμών λουτρών δίνεται η επιλογή είτε ενός ιδιωτικού λουτρού στο υφιστάμενο κτήριο, είτε σε κοινόχρηστη υπαίθρια πισίνα. Τέλος, η ολοκλήρωσή της διαδικασίας γίνεται μέσω της πισίνας με κρύο νερό.

5. Οι εγκαταστάσεις επρόκειτο εξ αρχής να διαθέτουν έναν περισσότερο κοινωνικό παρά αισθητικό χαρακτήρα. Για τον λόγο αυτό επιλέχθηκε να αποκατασταθούν τα τέσσερα δωμάτια στο νότιο τμήμα, τα οποία θα παρέχουν δυνατότητα διαμονής σε ανθρώπους που δεν δύνανται για λόγους υγείας ή άλλους να μετακινούνται στο νησί και το επισκέπτονται αποκλειστικά για ιαματικό τουρισμό. Ταυτόχρονα, δημιουργούνται δύο ακόμη δωμάτια για ΑΜΕΑ με τις αντίστοιχες προδιαγραφές. Στις εγκαταστάσεις λειτουργεί χώρος μασάζ, περιποίησης προσώπου, αλλά και φυσικοθεραπευτήριο.

6. Στο βόρειο τμήμα δημιουργείται χώρος εστίασης με δυνατότητα εκτόνωσης στο δώμα, αλλά και κάτω από στέγαστρο στον προαύλιο χώρο του συγκροτήματος.

7. Ο πέτρινος τοίχος αντιστήριξης στα δυτικά διατηρείται ως αναγκαίο υφιστάμενο έργο και εντάσσεται στη σύνθεση ενσωματώνοντας το κτήριο των υπηρεσιών περιποίησης και του φυσικοθεραπευτηρίου, αλλά και τον χώρο στον οποίο γίνεται η υδρομάστευση των πηγών.

8. Ο ναός του Αγίου Νικολάου μεταφέρεται από την υφιστάμενη θέση του στο πλάτωμα όπου σήμερα υπάρχει η ημιυπαίθρια κατασκευή και ανασχεδιάζεται. Συνθετικά πρόκειται για τρεις επιφάνειες από οπλισμένο σκυρόδεμα να ορίζουν τον δυτικό και τον νότιο τοίχο και την πλάκα του ναού, στον βορρά ο βράχος εισέρχεται και ενσωματώνεται στο ναό, ενώ στην ανατολή η κόγχη του ιερού περιβάλλεται από σταθερά υαλοστάσια επιτρέποντας την οπτική επαφή με τον ουρανό και τη θάλασσα.

9. Όσον αφορά στα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν, εντοπίζεται κατά βάση το οπλισμένο σκυρόδεμα, με διακριτά στοιχεία τα υαλοστάσια και τα ξύλινα κιγκλιδώματα, πατάκια και κλίμακες. Εξαίρεση αποτελούν όπως προαναφέρθηκε το κτήριο της υδρομάστευσης και των υπηρεσιών που είναι κατασκευασμένα από φέρουσα τοιχοποιία. Τα δάπεδα είναι ως επί το πλείστον χυτά με βάση το σκυρόδεμα και με βότσαλα στους αρμούς. Ωστόσο, στην είσοδο στο συγκρότημα σχεδιάστηκε βοτσαλωτό δάπεδο με γραμμικές γεωμετρικές χαράξεις, το οποίο εισέρχεται στον χώρο υποδοχής.

Katherine Keane
"Sea and Rock"
2011

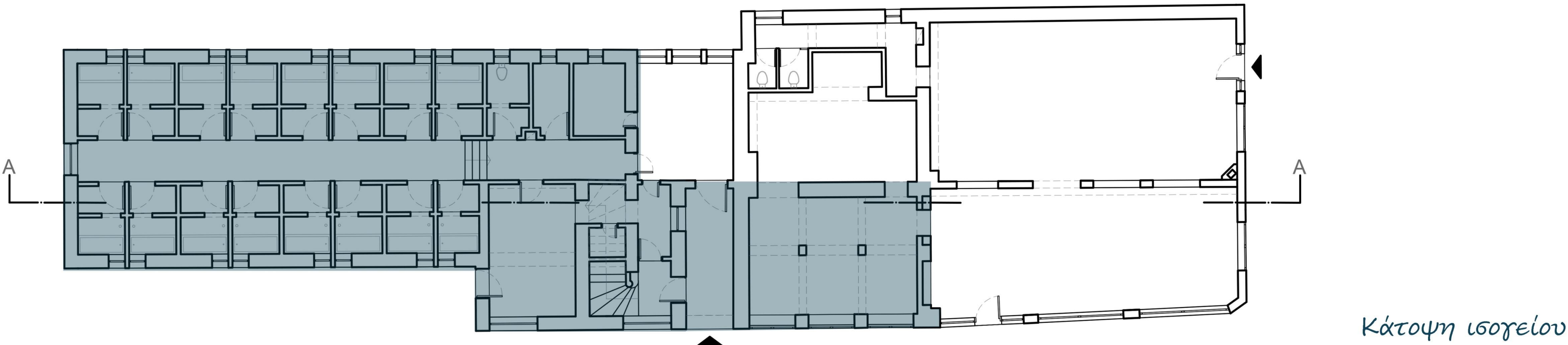
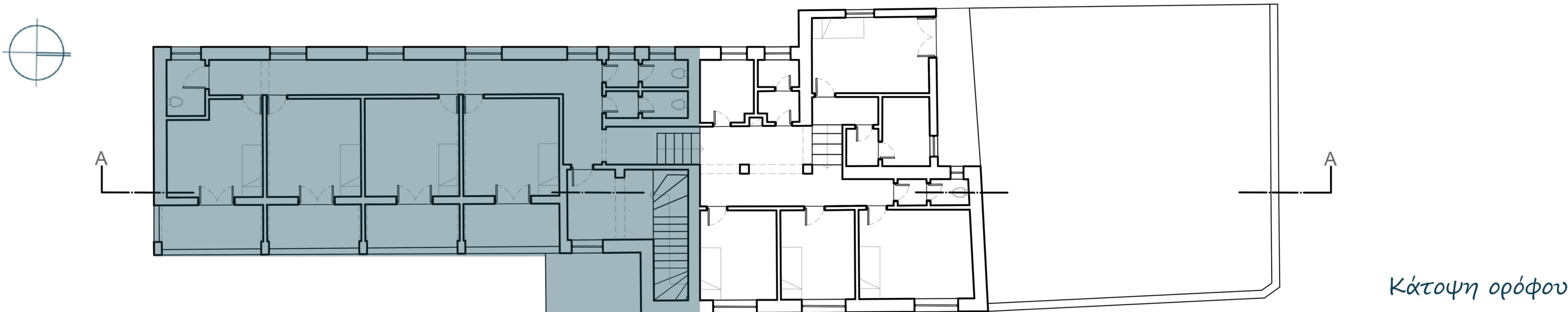
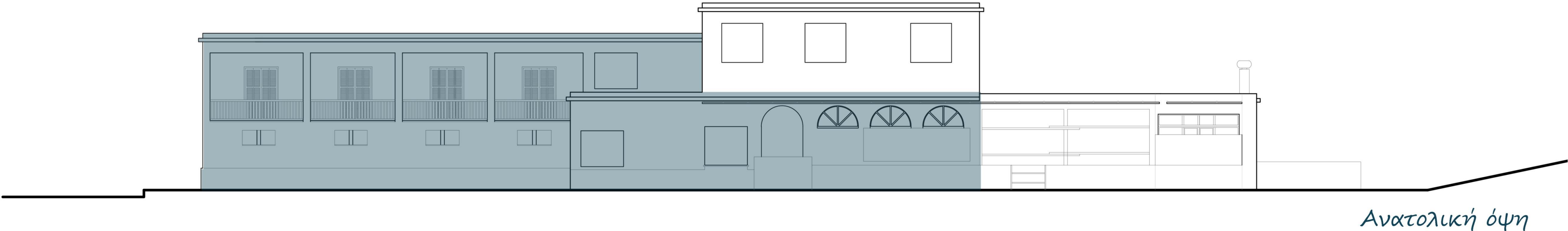
Η κάλυψη των νέων εγκαταστάσεων υπολογίζεται περί τα 732 τ.μ., εκ των οποίων τα 323 τ.μ. αποτελούν οι υπαίθριοι και ημιυπαίθριοι χώροι και τα 409 τ.μ. οι κλειστοί χώροι, σχεδόν όσο και το υφιστάμενο κτήριο.

Η συνολική δόμηση κυμαίνεται στα 1.065 τ.μ., συμπεριλαμβανομένων και των ημιυπαιθρίων χώρων.

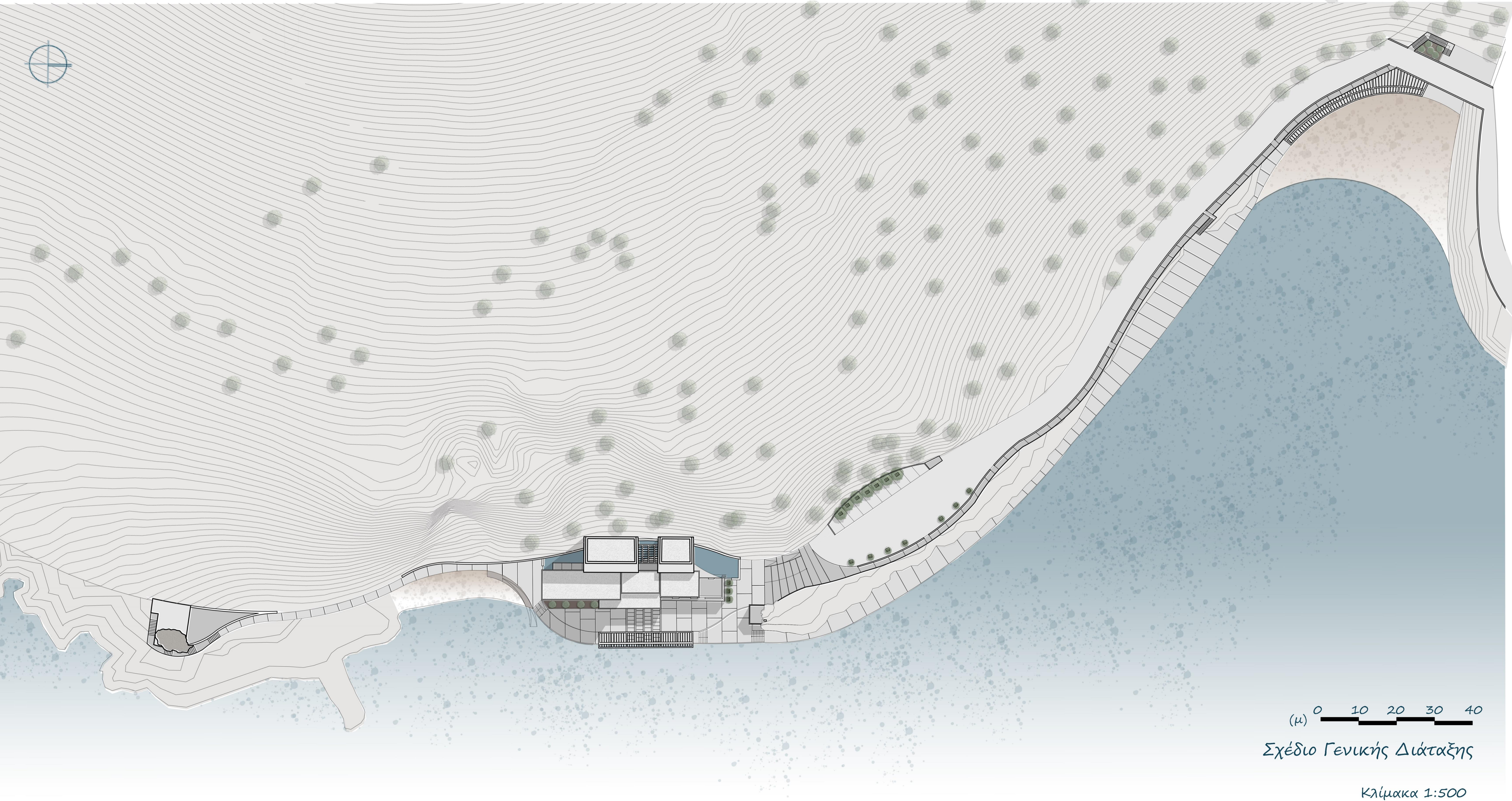
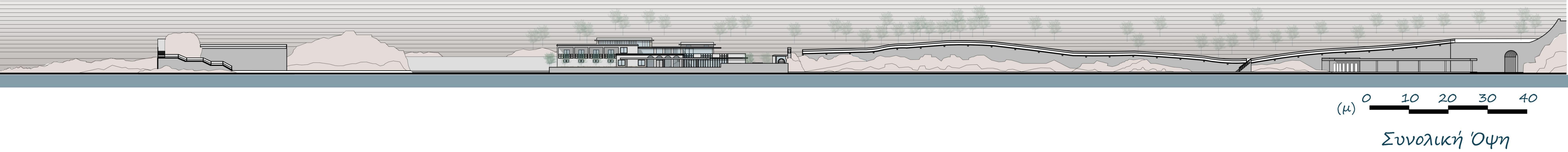
Τμήμα κτηρίου προς αποκατάσταση

Οι υφιστάμενες λουτρικές εγκαταστάσεις είναι προϊόν τριών διαχρονικών κατασκευαστικών φάσεων. Στην πρόταση επιλέγεται η αποκατάσταση και η επανάχρηση μόνον της αρχικής κατασκευαστικής φάσης, η οποία απαρτίζεται από το νότιο τμήμα με τα λουτρά στο ισόγειο και τα τέσσερα δωμάτια στον όροφο, το τμήμα των βοηθητικών χώρων και του κλιμακοστασίου καθώς και το τοξωτό προτώο. Ο λόγος για τον οποίον επιλέγονται να αναβιώσουν τα συγκεκριμένα τμήματα είναι πως κρίνονται ως τα μόνα με ορισμένη αρχιτεκτονική αξία, ως δείγματα της αρχιτεκτονικής του 1950 στα νησιά του Αιγαίου. Χαρακτηρίζονται από ρυθμό στην όψη και στη διάταξη των κατόψεων, ενώ μορφολογικά εμπλουτίζονται κυρίως με τις καμάρες, το μικρό γείσο αλλά και τη ζώνη επένδυσης από πέτρα στην πρόσοψη.

■ Τμήμα προς αποκατάσταση

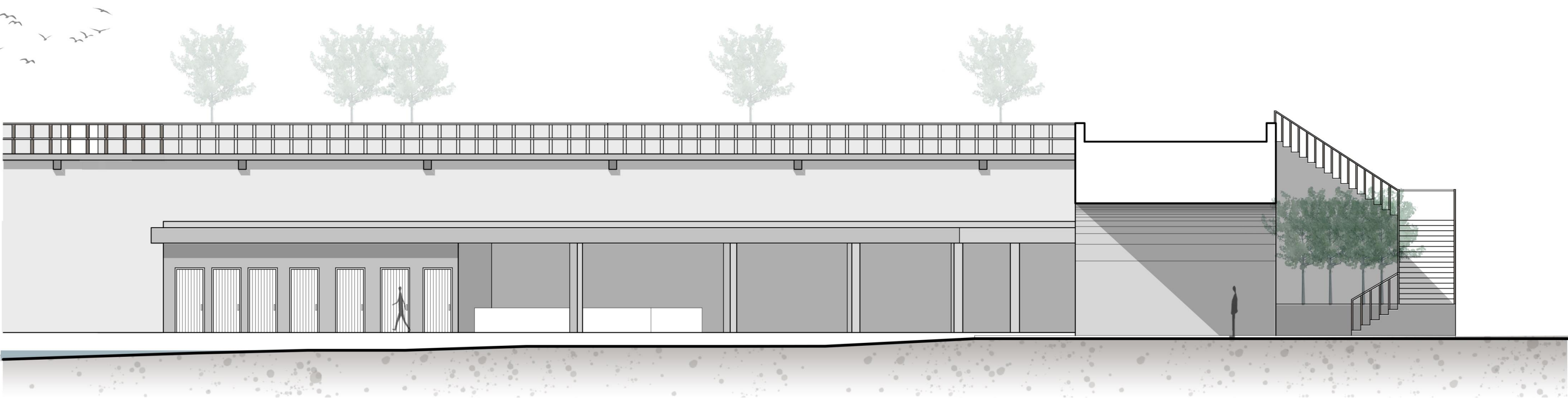

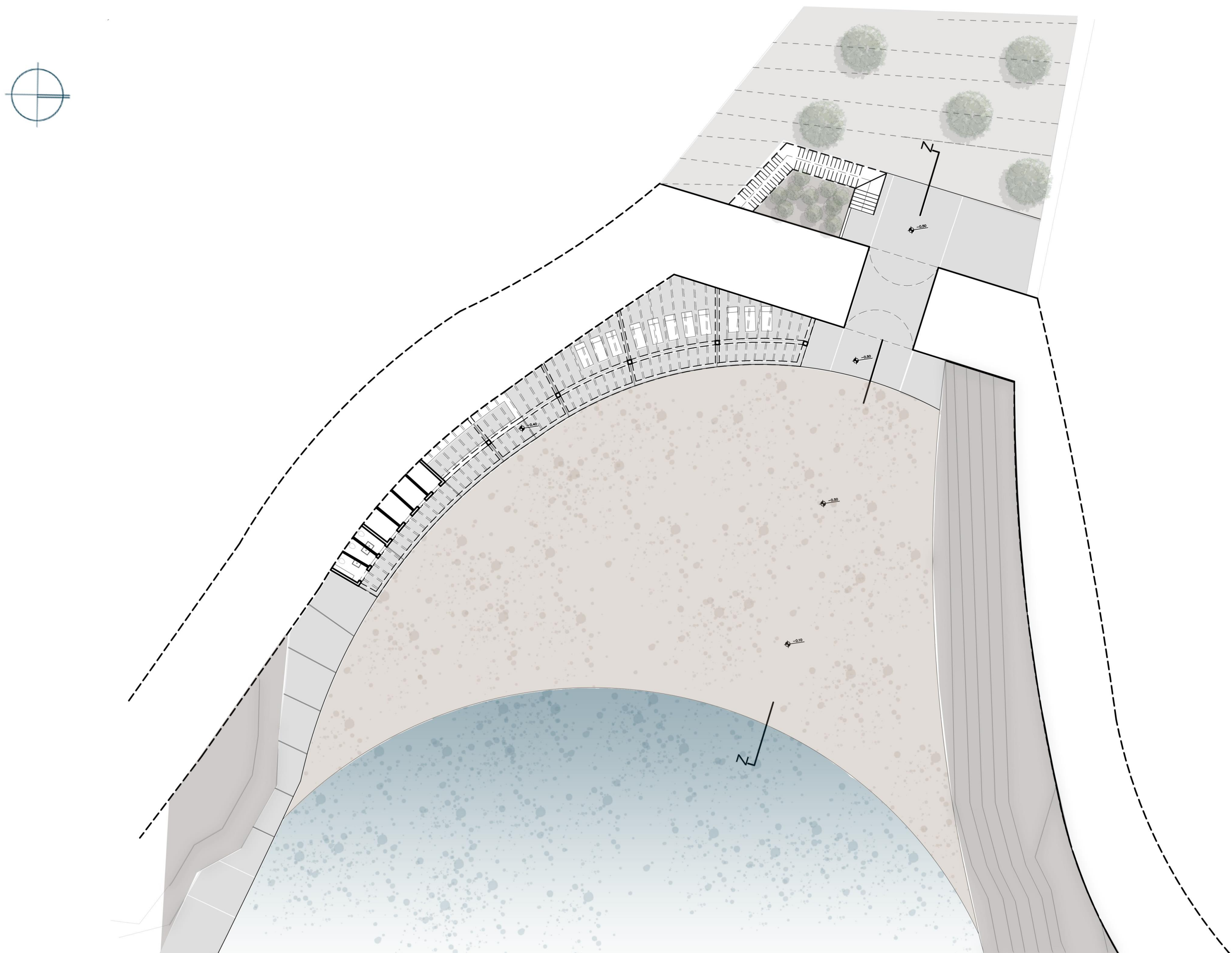
Παραλία Γέφυρα

Στην παραλία Γέφυρα αφού κατεδαφιστούν όλες οι υφιστάμενες κατασκευές, ανασχεδιάζεται η κλίμακα που μεταφέρει τον επισκέπτη στην παραλία κάτω από την τοξωτή γέφυρα. Παράλληλα, δημιουργείται στέγαστρο με ενσωματωμένους κλειστούς χώρους WC και αποδυτηρίων και ημιυπαίθριο παρασκευαστήριο αναψυκτηρίου, το οποίο εφάπτεται στο υφιστάμενο έργο οδοποιίας και δεν εκτίθεται άμεσα στο ρέμα όπως συμβαίνει σήμερα.

Τομή Z-Z

Κλίμακα 1:100

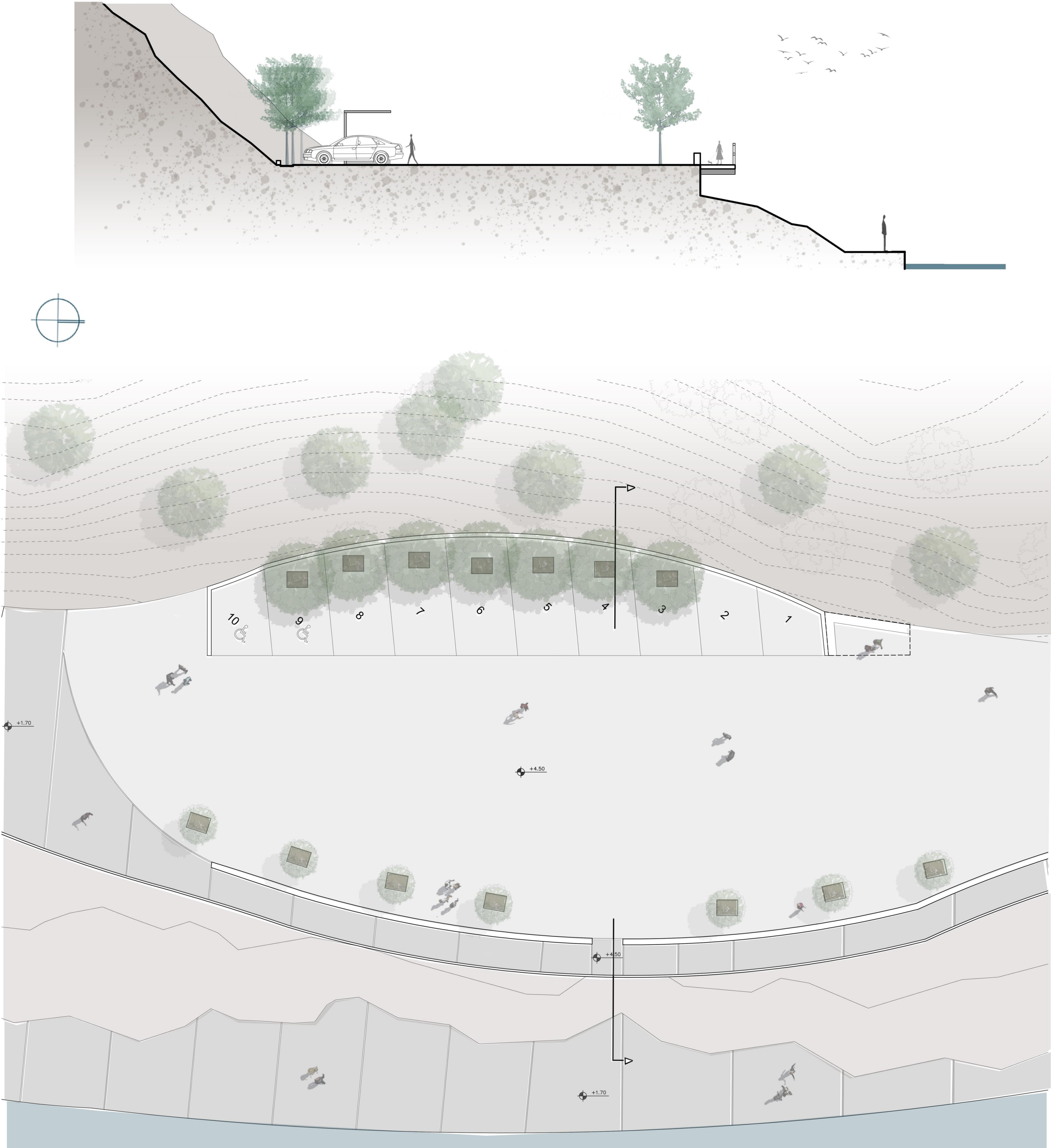
Κάτοψη Παραλίας
Γέφυρας

Κλίμακα 1:200

Στη βόρεια είσοδο των εγκαταστάσεων διαμορφώνεται μικρός χώρος στάθμευσης, ο οποίος συνδυαστικά με την στάση λεωφορείου και τον πεζόδρομο βελτιώνουν την πρόσβαση και τη μετακίνηση στην περιοχή. Ο πεζόδρομος προβάλλεται πάνω από τα βράχια και υποστηρίζεται από δοκούς.

Διαγραμματική τομή Δ-Δ

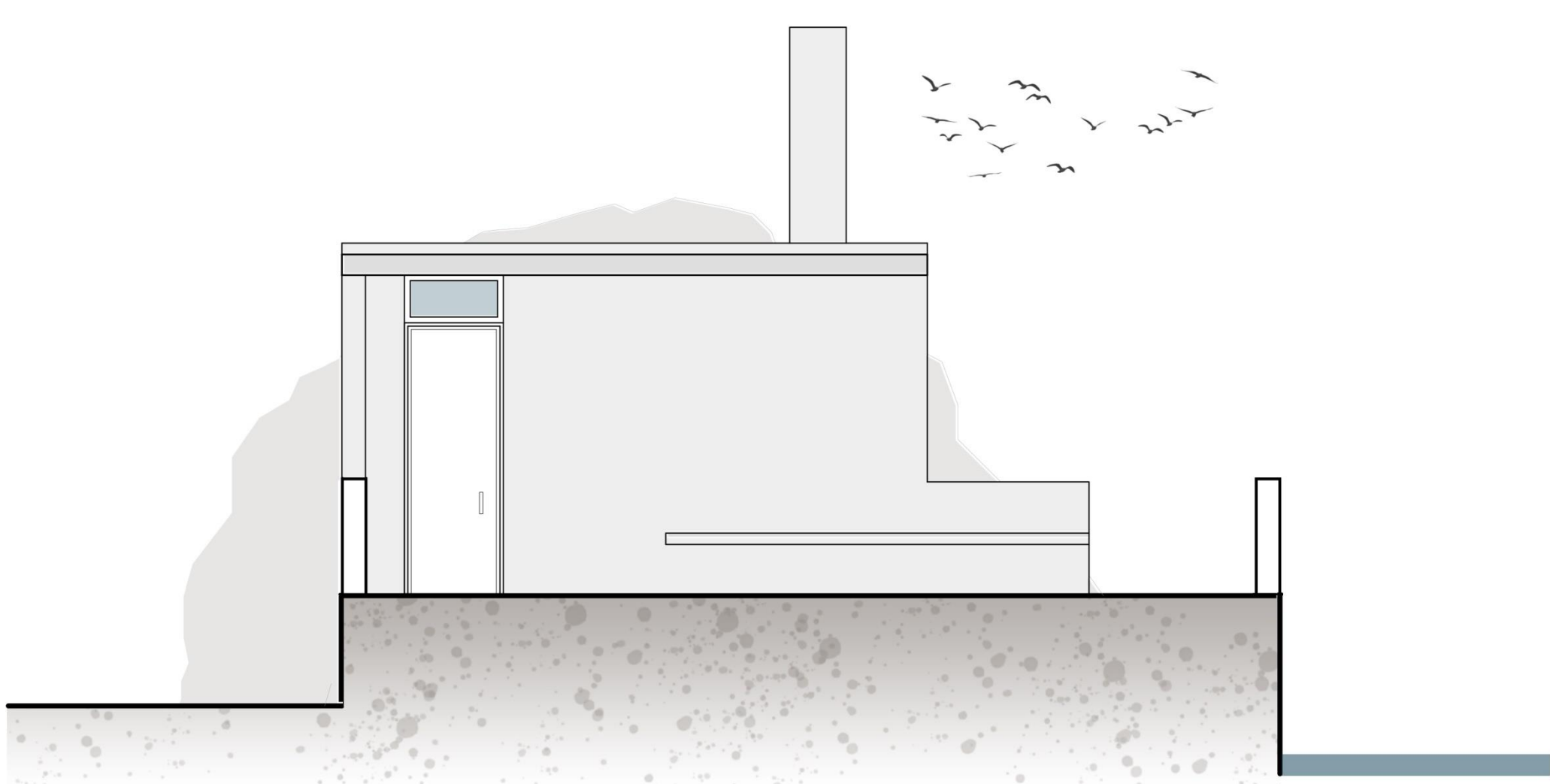

Κάτοψη χώρου στάθμευσης

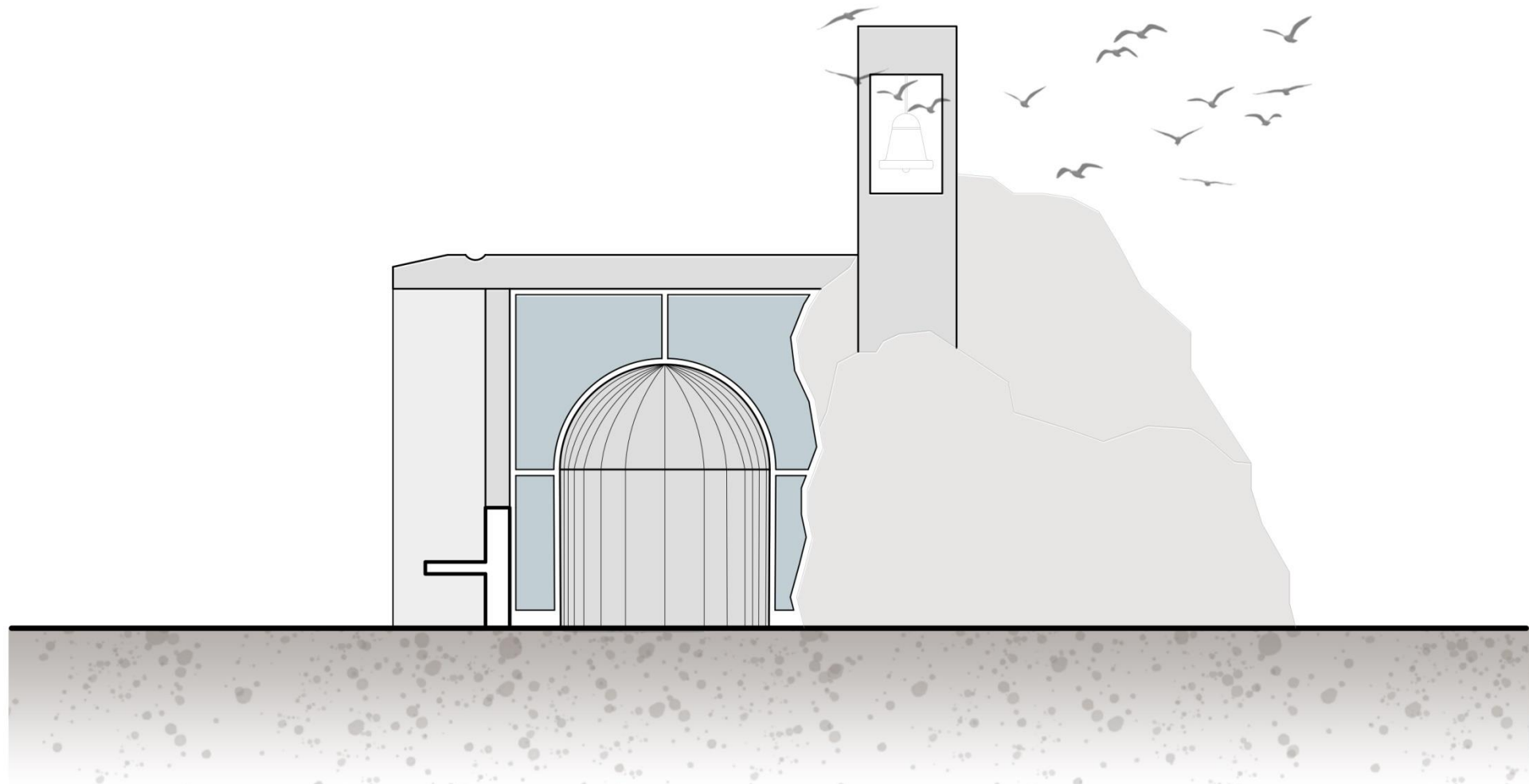
Κλίμακα 1:100

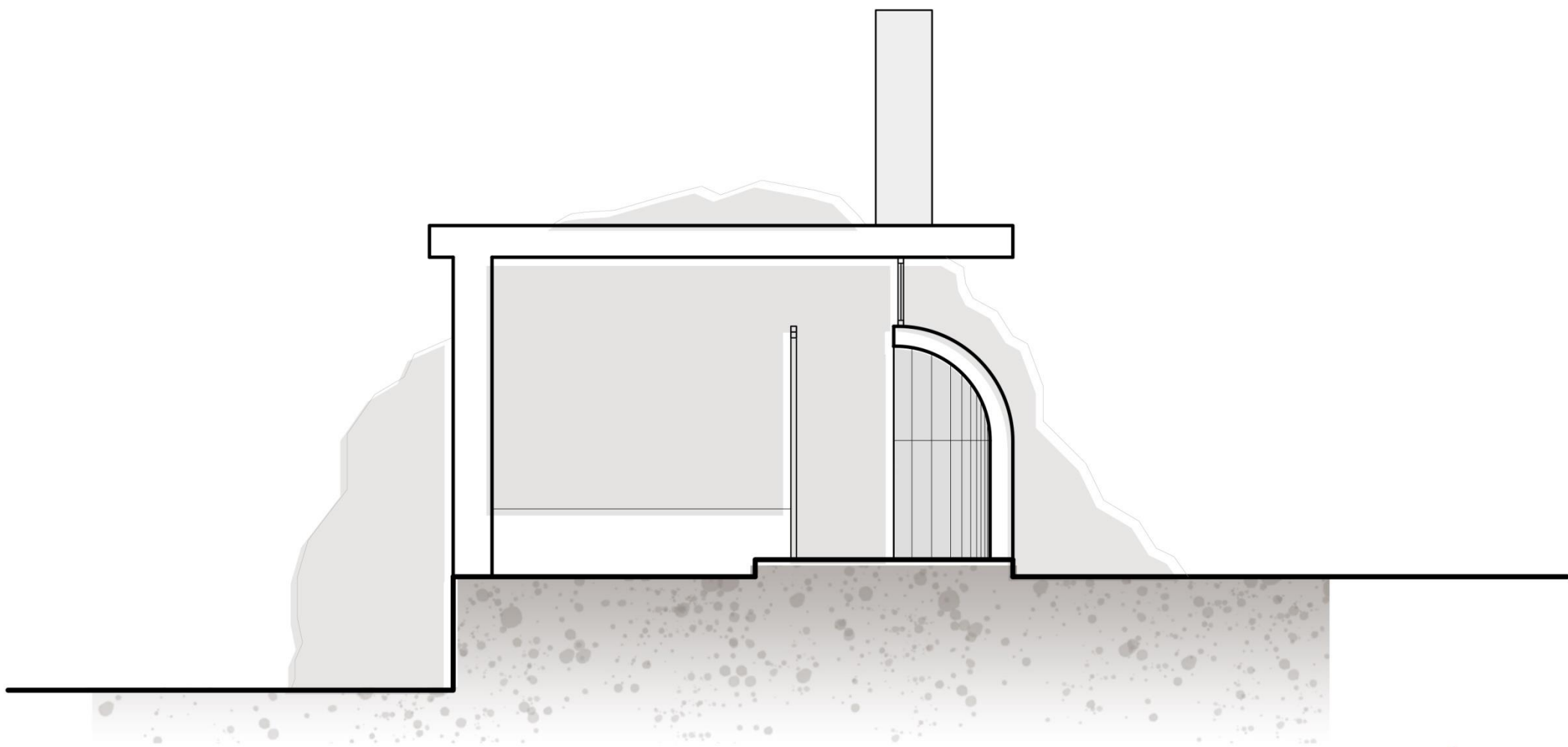
Όπως προαναφέρθηκε ο υφιστάμενος ναός δυτικά της παραλίας Θερμά μαζί με το βοηθητικό του κτήριο κατεδαφίζονται και στο πλάτωμα στο οποίο βρίσκονται επαναφέρεται το φυσικό ανάγλυφό του εδάφους. Παρά ταύτα κρίθηκε σκόπιμος ο σχεδιασμός ενός νέου ναού εξίσου μικρής κλίμακας, καθώς ένας χώρος προσευχής δύνανται να αποτελεί τμήμα ενός συγκροτήματος που έχει ως στόχο την χαλάρωση του σώματος και την ηρεμία της ψυχής. Ο ναός χωροθετείται στο πλάτωμα έμπροσθεν των λουτρικών εγκαταστάσεων. Έχει ως βόρειο όριο τον βράχο, ο οποίος εισέρχεται στη σύνθεση και αντικαθιστά τη συμβατική τοιχοποιία. Πρόκειται για μια αρκετά απλή σύνθεση από τρεις επιφάνειες (την δυτική και τη νότια τοιχοποιία και την πλάκα) με την ιδιαιτερότητα πως στην ανατολή η κόγχη του ιερού περιβάλλεται από σταθερό υαλοστάσιο το οποίο παρέχει απεριόριστη θέα προς τον ουρανό και τη θάλασσα.

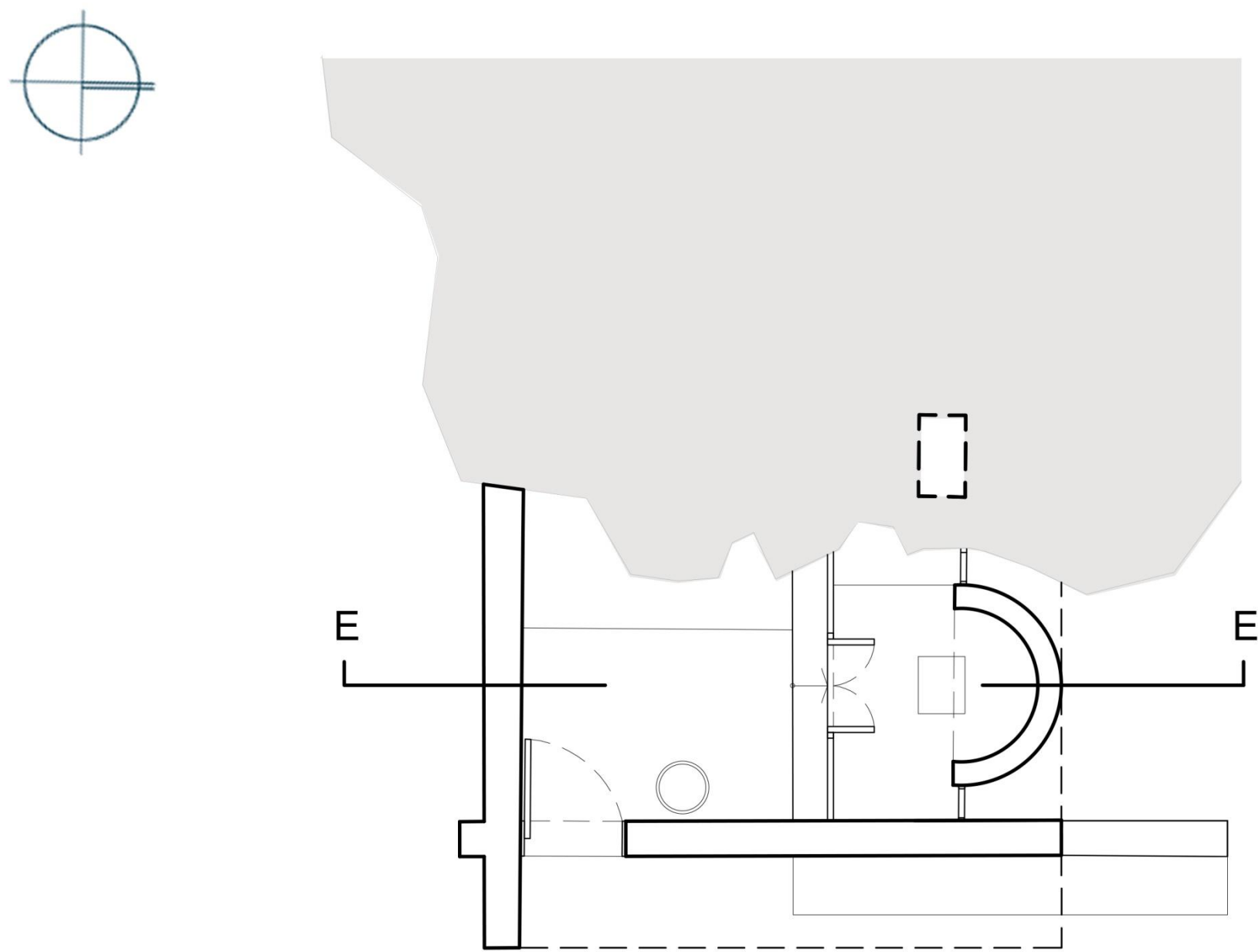
Νότια όψη

Ανατολική όψη

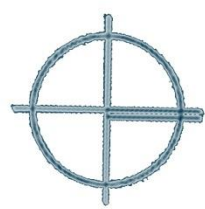

Τομή Ε-Ε

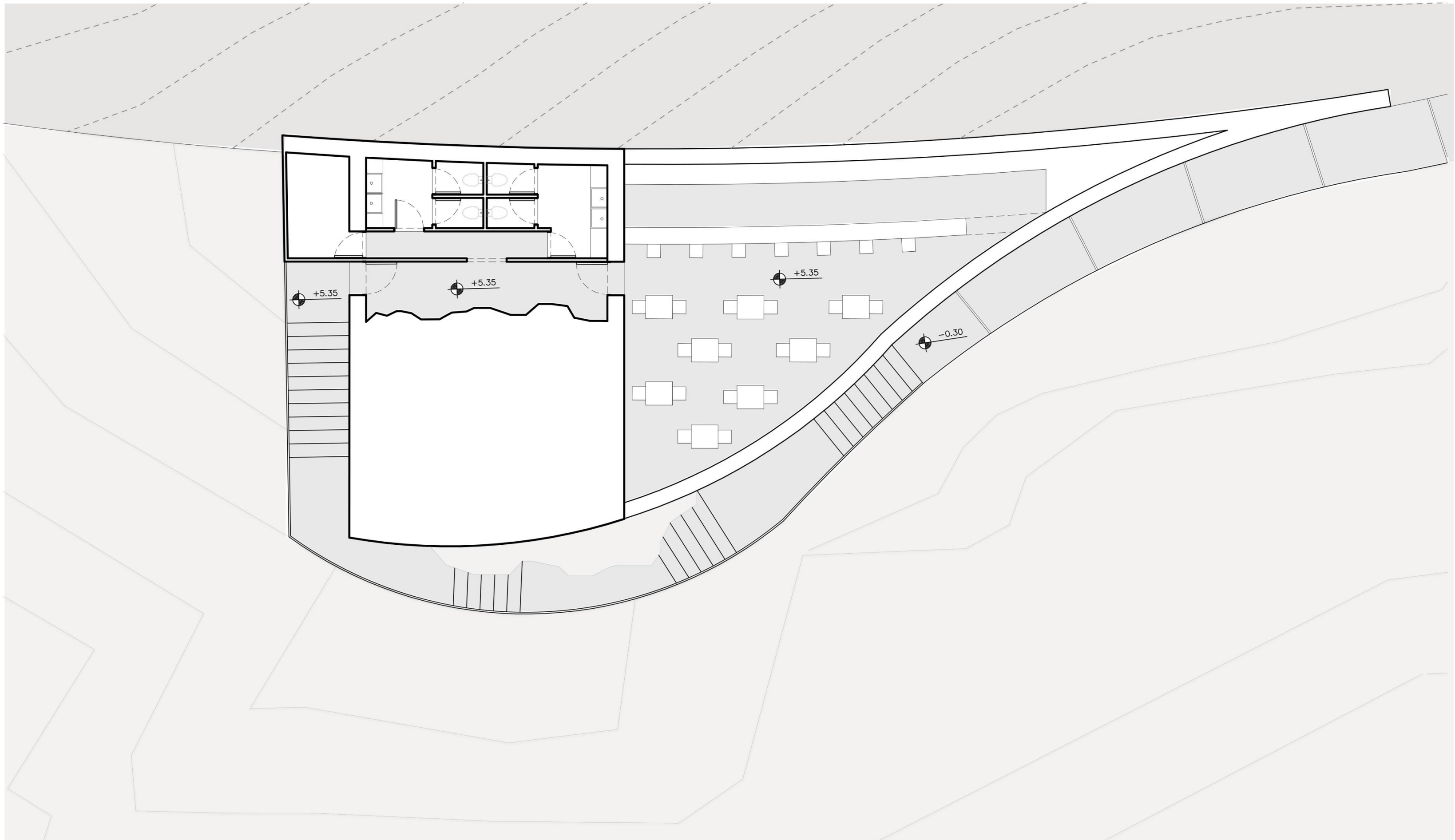

Κάτοψη

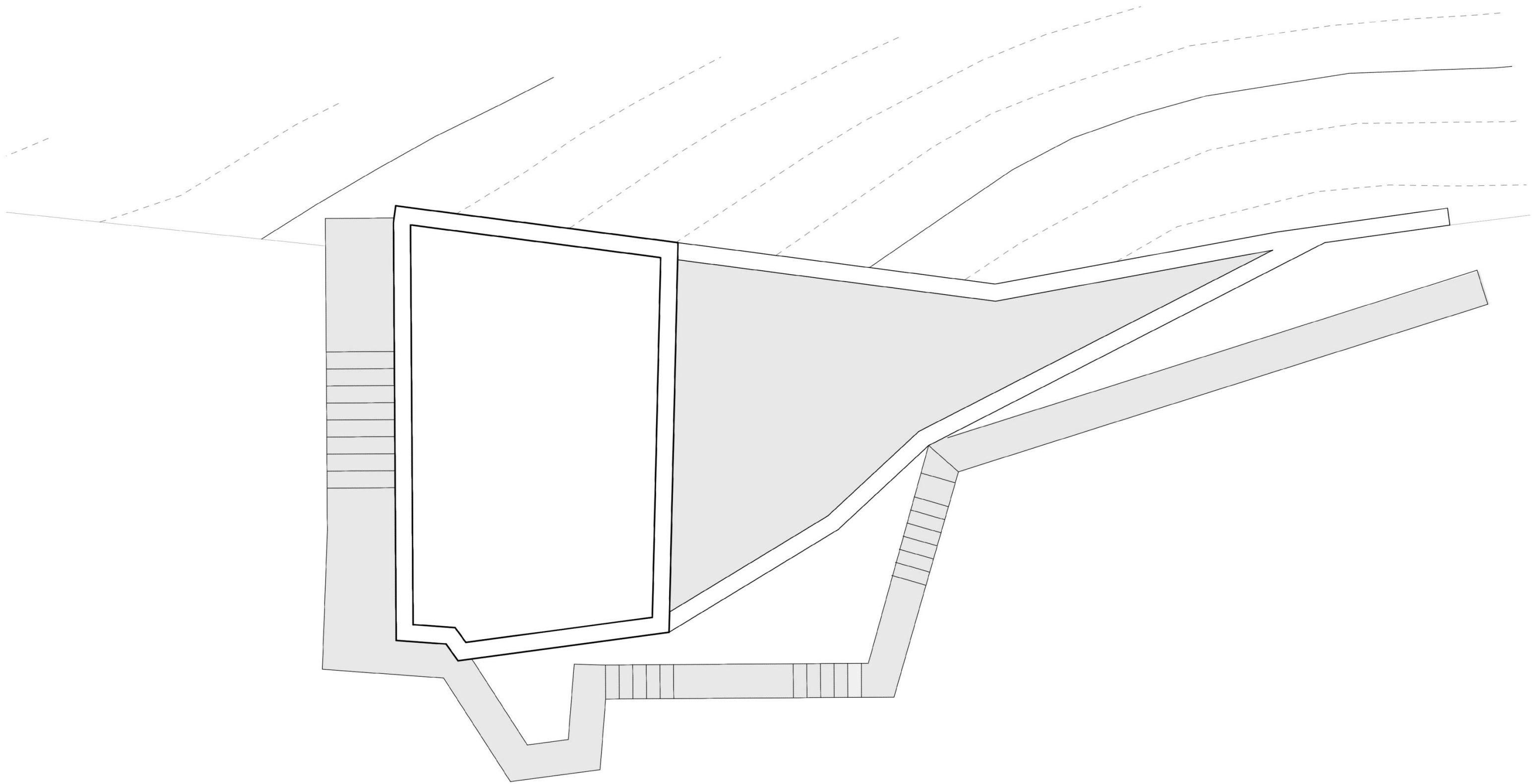

Η υφιστάμενη ιδιόκτητη κατασκευή στο βράχο μετατρέπεται σε υπαίθριο χώρο εστίασης (μπαρ) και αποτελεί το νότιο όριο της περιοχής μελέτης. Η πρόσβαση στο χώρο γίνεται από τον διάδρομο που διασχίζει δυτικά την παραλία Θέρμα και οδηγεί στην υπαίθρια κλίμακα που περιβάλλει τον βράχο. Ο επισκέπτης μεταβαίνει στον αύλειο χώρο του μπαρ περνώντας μέσα από τον βράχο, από χώρο ειδικά διαμορφωμένο για να στεγάζει αποθηκευτικό χώρο και WC.

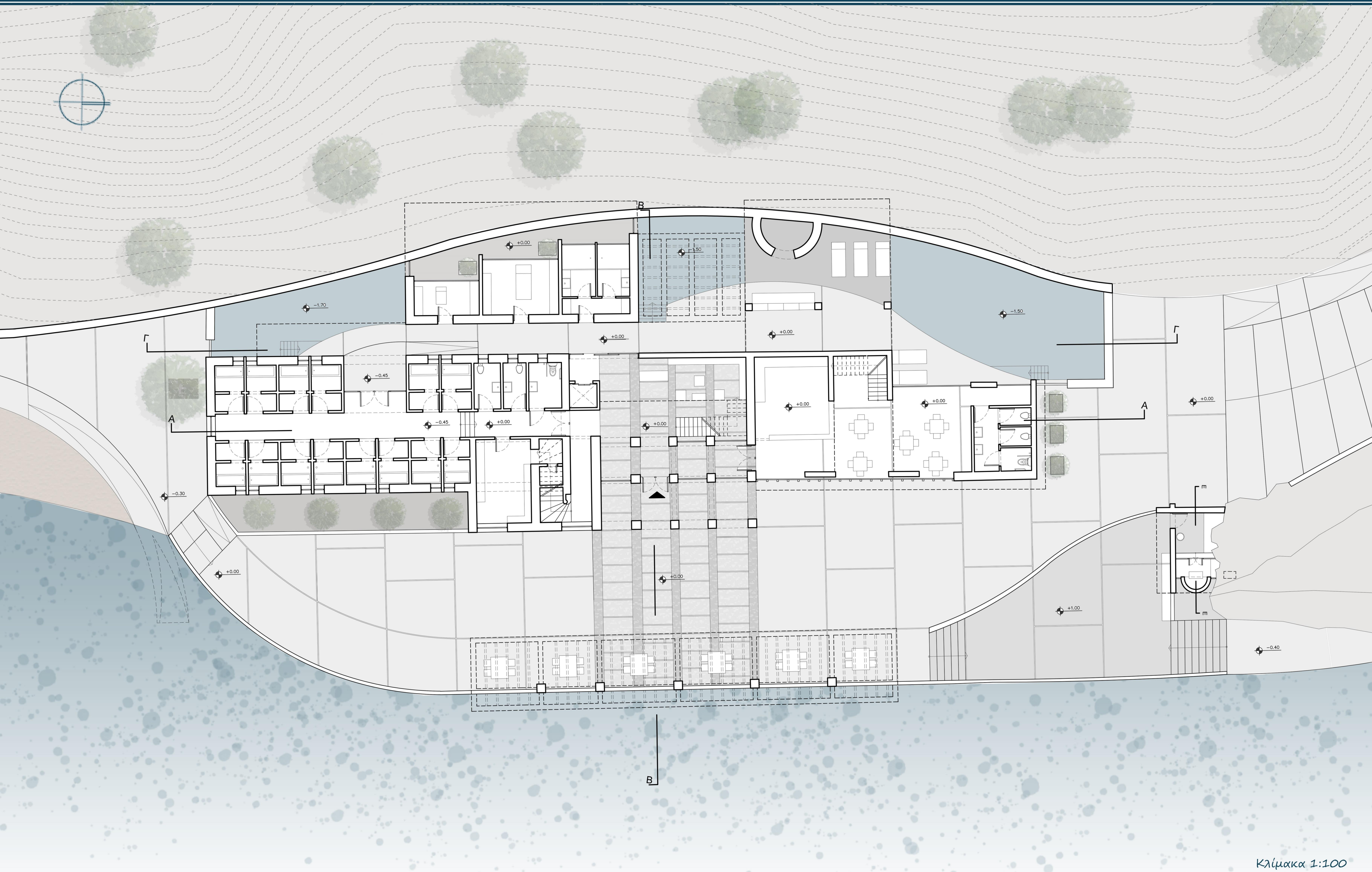

Πρόταση

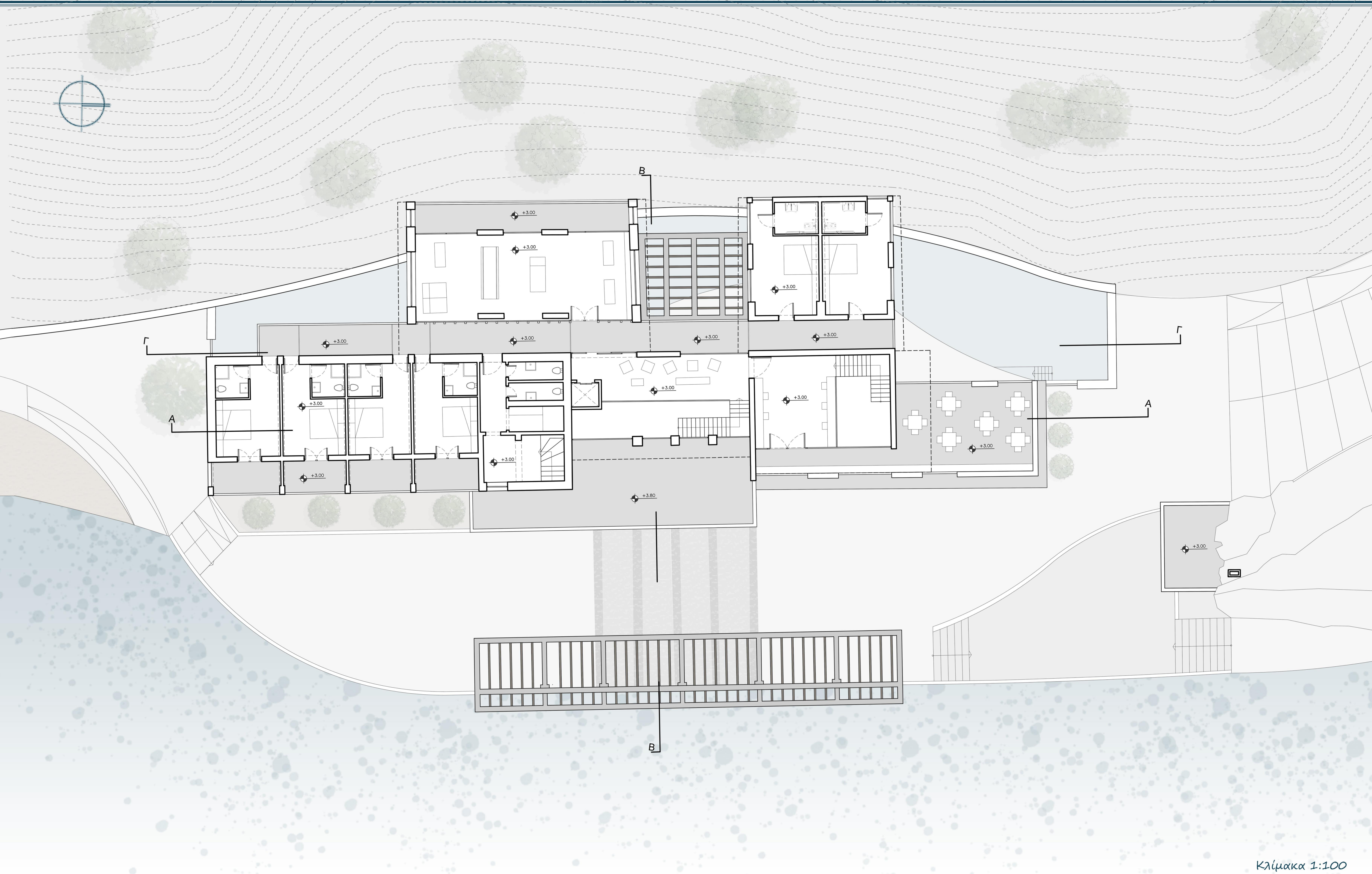

Υφιστάμενη κατασκευή

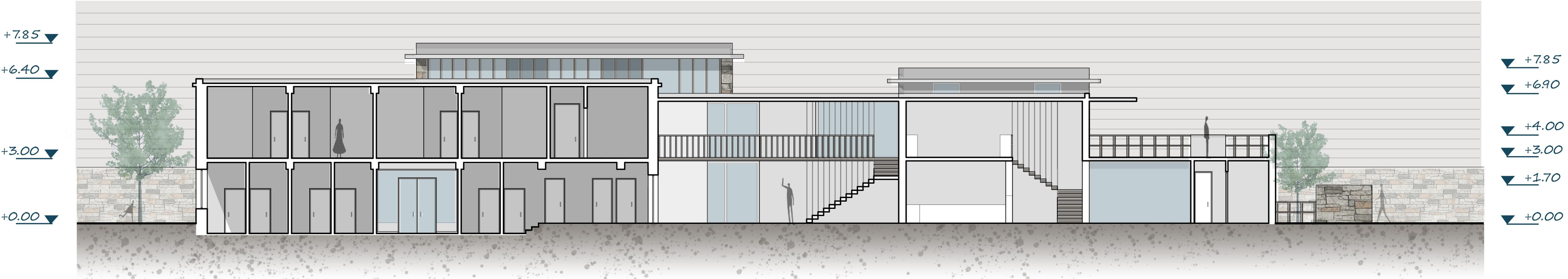

Τομή Α-Α

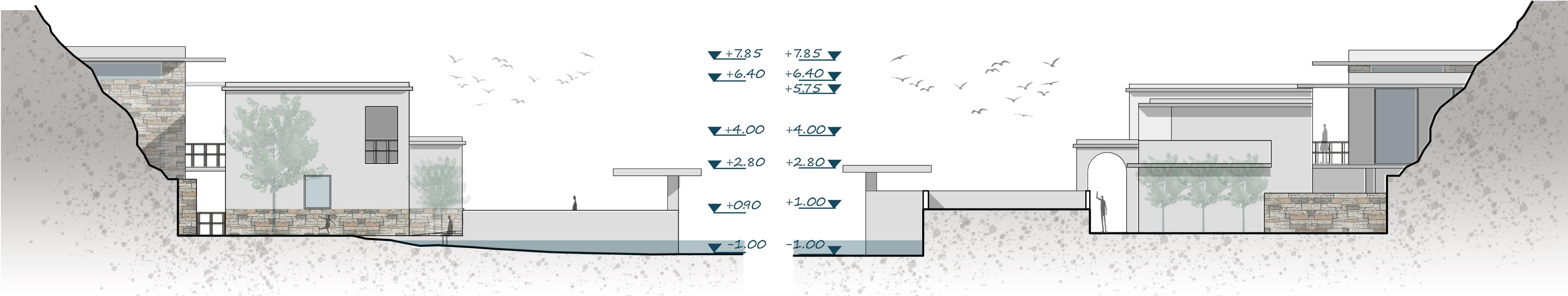

Τομή Γ-Γ

Ανατολική όψη

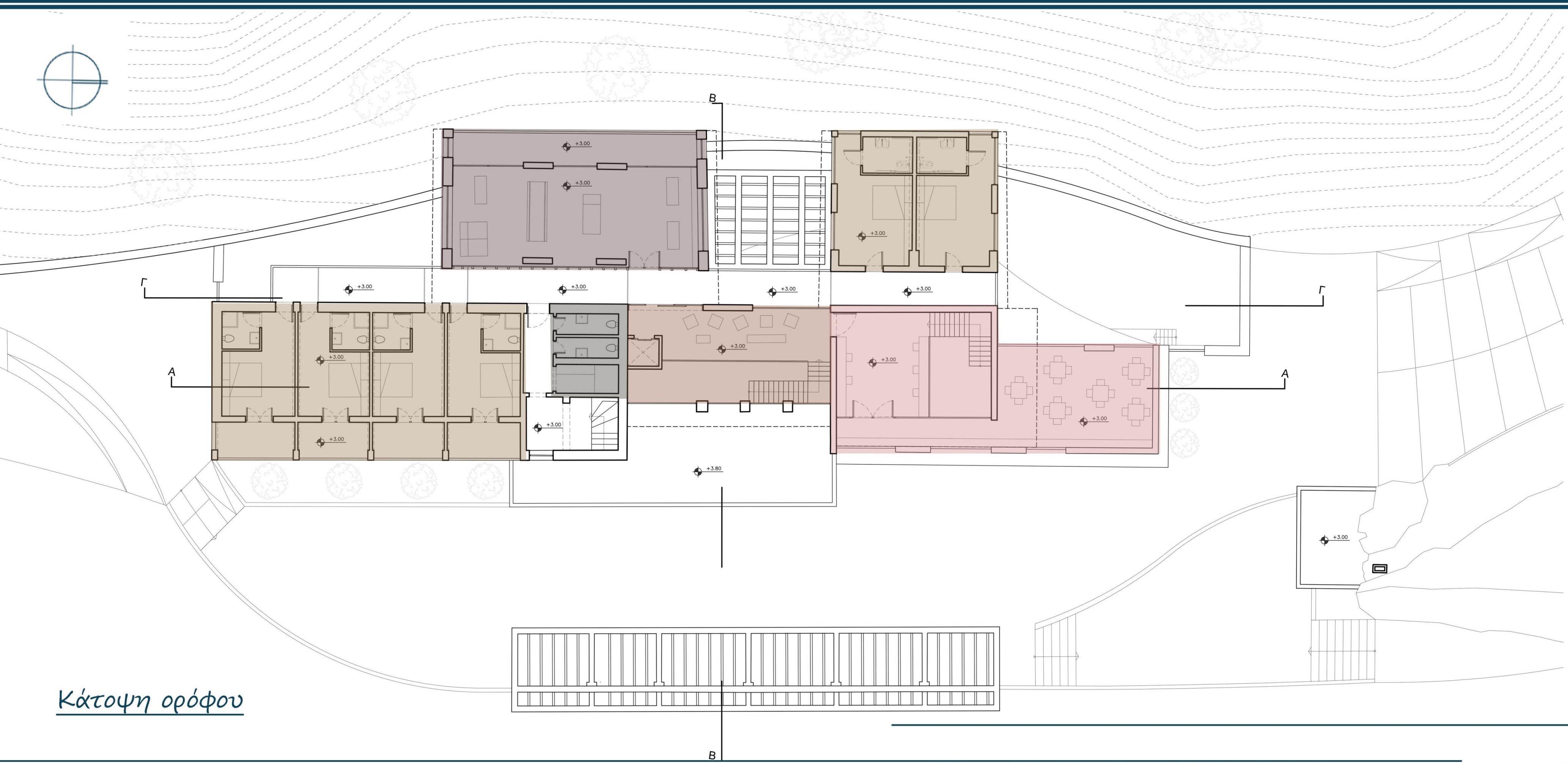

Νότια όψη

Βόρεια όψη

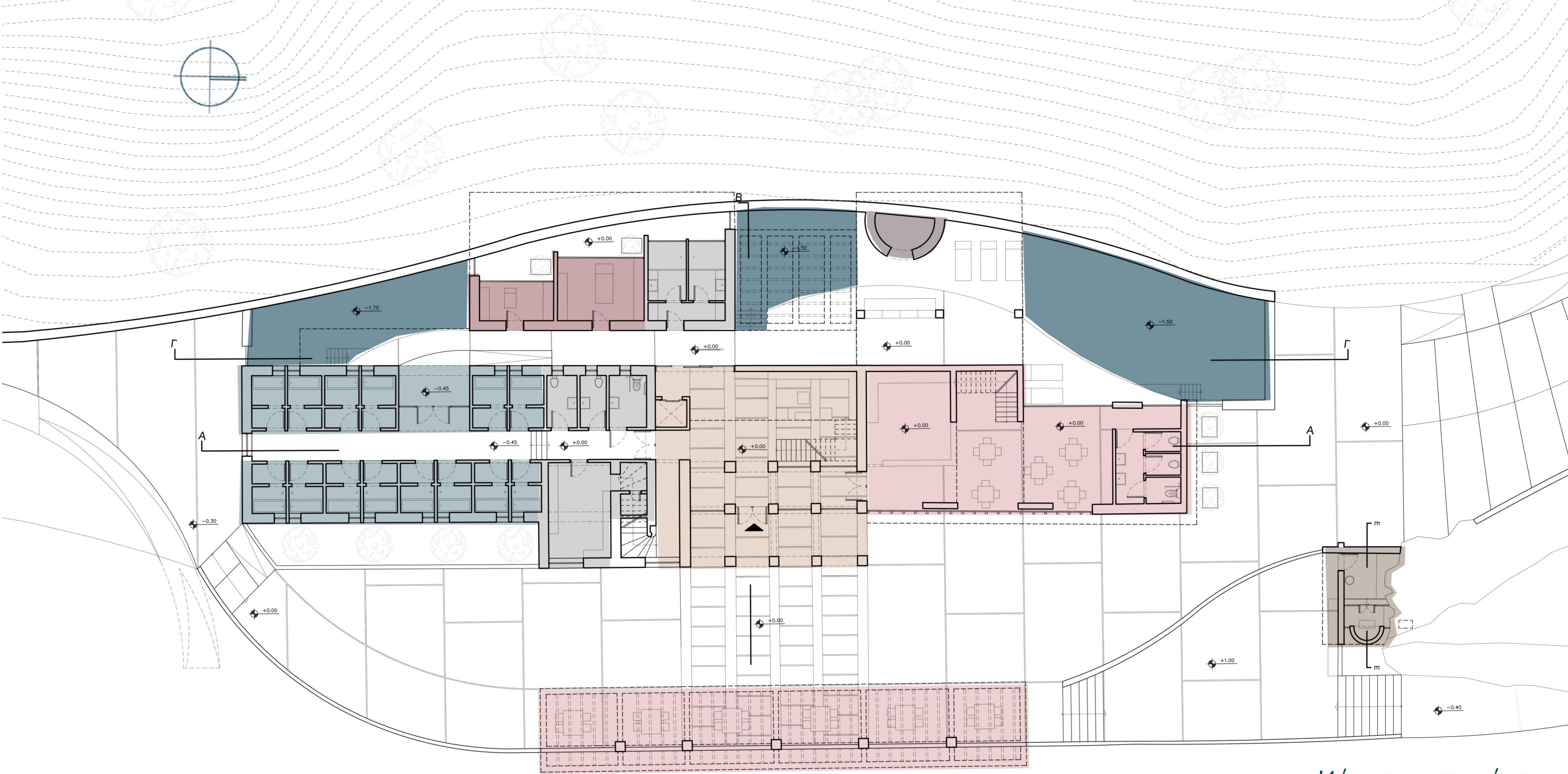
Επεξηγηματικά διαγράμματα - Διάγραμμα χρήσεων

- Δωμάτια
- Εστίαση
- Καθιστικό
- Φυσικοθεραπευτήριο
- Βοηθητικοί χώροι - WC

Κάτοψη ορόφου

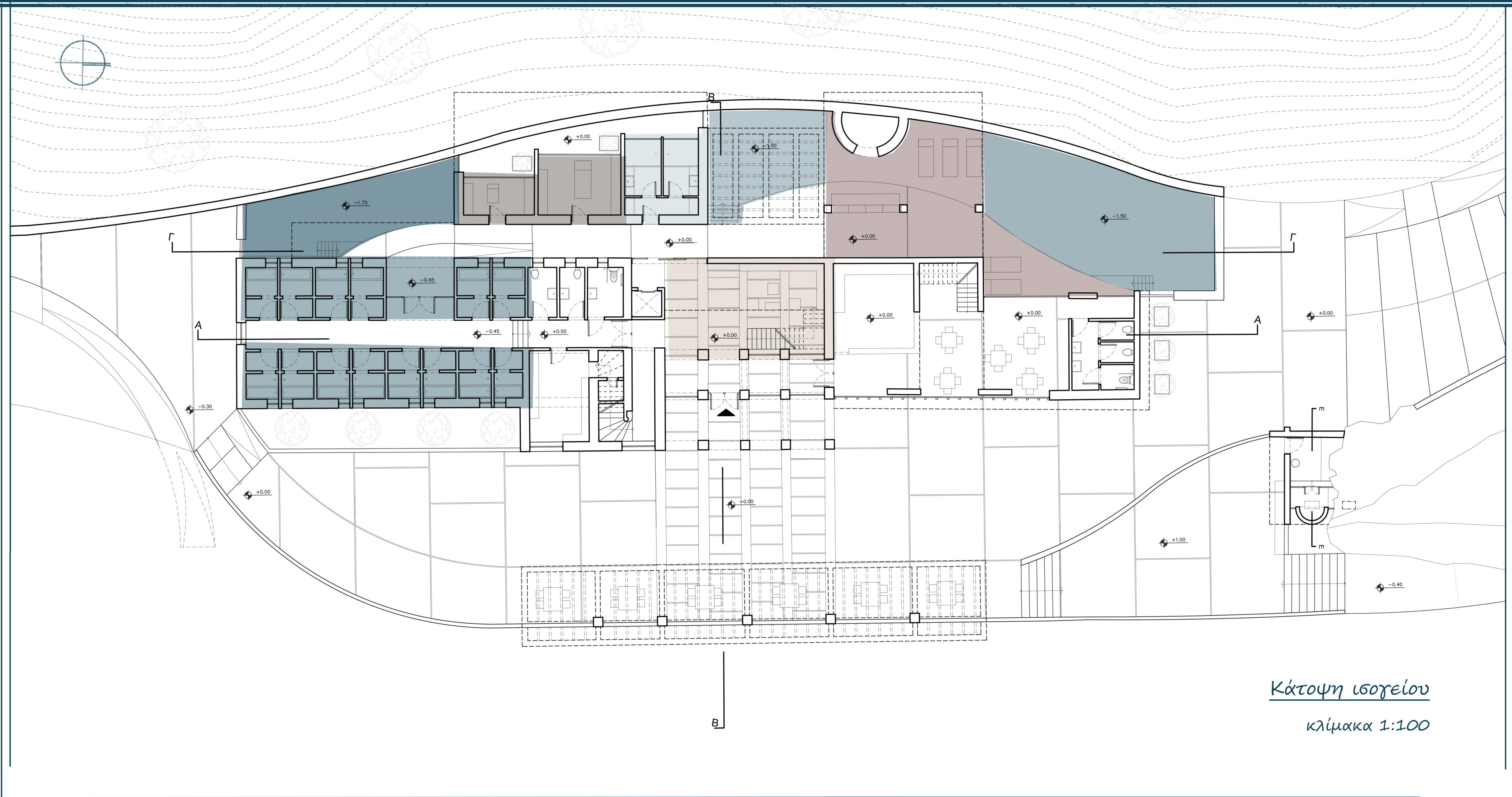
- Χώρος υποδοχής
- Εστίαση
- Ναός Αγίου Νικολάου
- Λουτρά
- Πισίνες
- Χώροι περιποίησης
- Υδρομάστευση πηγών
- Βοηθητικοί χώροι - WC - Αποδυτήρια

Κάτοψη ισόγειου

Επεξηγηματικά διαγράμματα - “Ιαματική διαδρομή”

1. Αποδυτήρια / Ντους -----> 2. Πισίνα με χλιαρό νερό (Tepidarium) -----> 3. Ιαματικά θερμά λουτρά -----> 4. Πισίνα με κρύο νερό

Χώρος υποδοχής
και ενημέρωσης

Χώροι περιποίησης

Χώρος χαλάρωσης -
Ποδόλουτρα

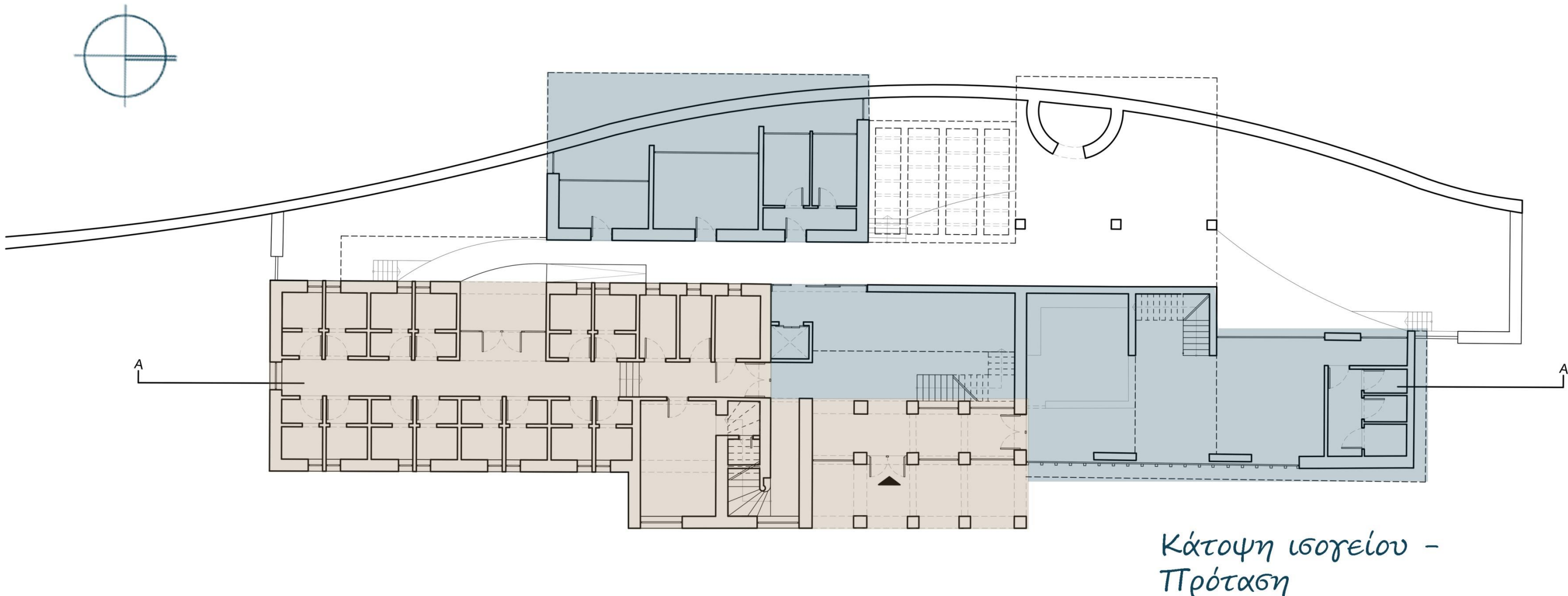
Η θέση των τριών πισινών επιλέχθηκε σε συνάρτηση με τον προσανατολισμό των εγκαταστάσεων. Συγκεκριμένα στον βορρά χωροθετείται η πισίνα με το θερμό νερό, καθώς πρόκειται για οικείο χώρο, ενώ στο νότο με τον έντονο ηλιασμό βρίσκεται εκείνη με το κρύο νερό. Στην ίδια λογική, η πισίνα με το χλιαρό νερό στεγάζεται με την πέργκολα και αποτελεί την ενδιάμεση κατάσταση. Τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα την διατήρηση της ευφορίας στον ανθρώπινο οργανισμό και όχι την έκθεση του σε ακραίες συνθήκες, εφόσον οι πισίνες είναι υπαίθριες.

Το ιαματικό νερό που πηγάζει από τον βράχο έχει θερμοκρασία περί τους 37 C, με τη δύσταση του και τη συγκεκριμένη θερμοκρασία να ενδείκνυνται για την θεραπεία της αρθρίτιδας και των ρευματοπαθειών.

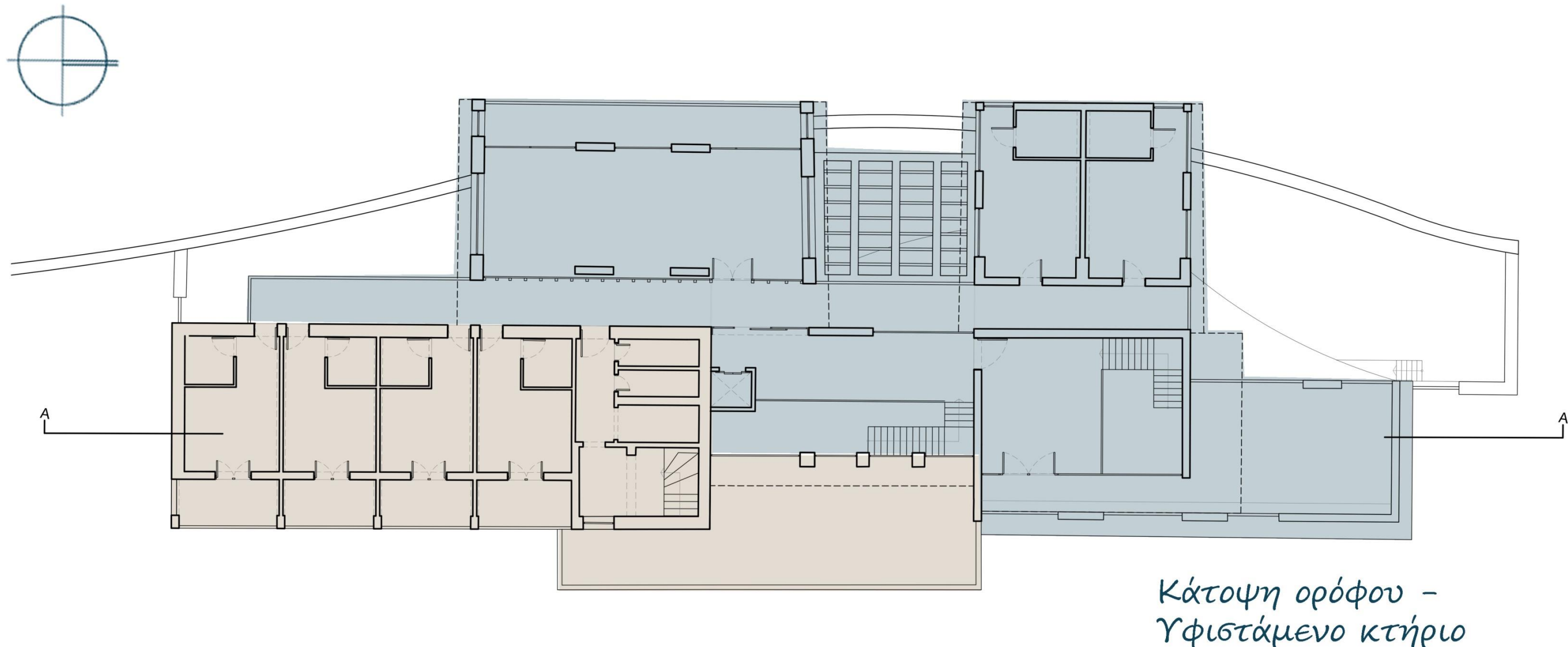

Σχέδια συσχέτισης υφιστάμενου κτηρίου - πρότασης

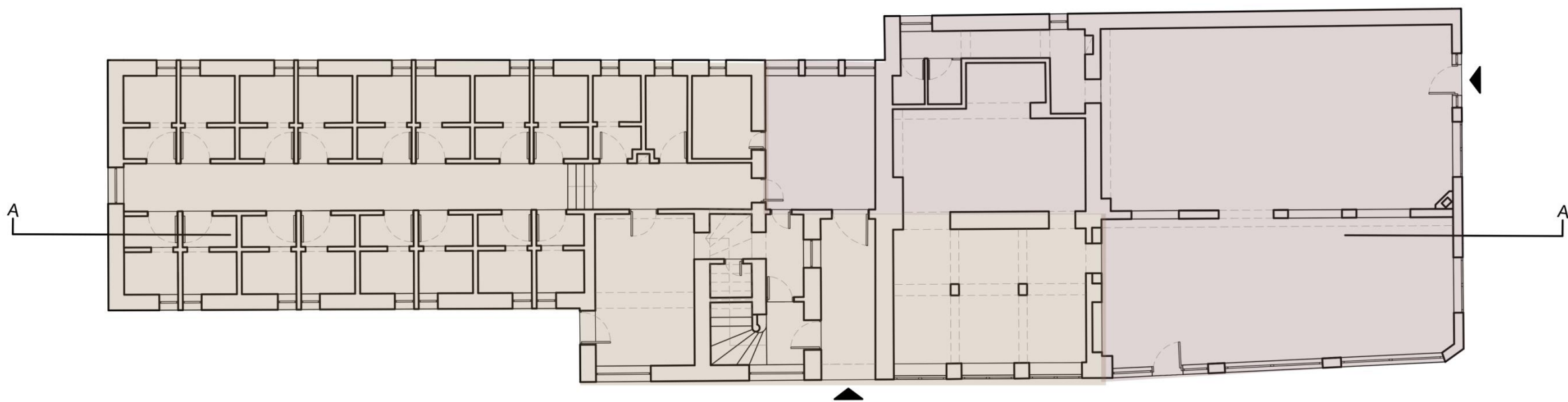
Υφιστάμενο κτήριο - Αποκατάσταση   Υφιστάμενο κτήριο - Κατεδάφιση   Προσθήκη

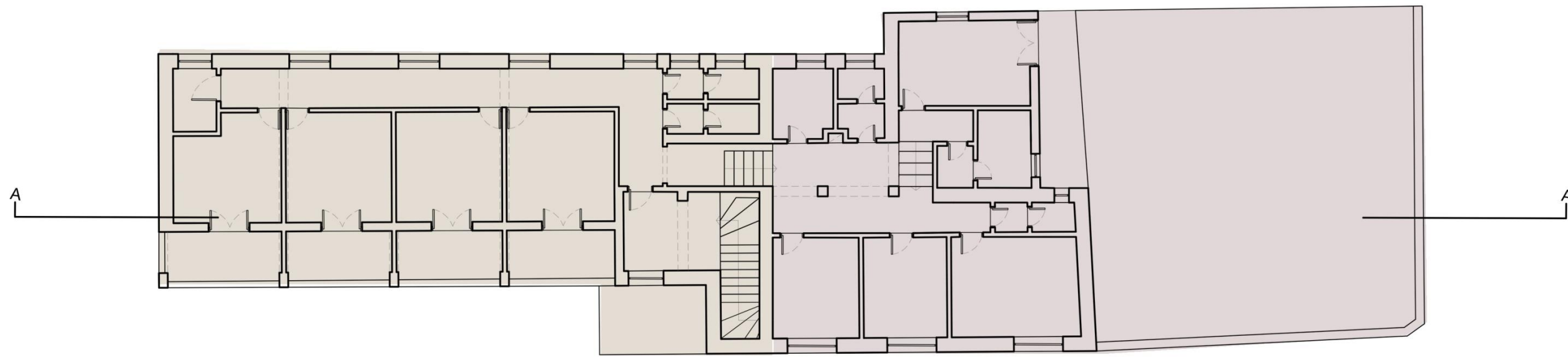
Κάτοψη ισόγειου - Πρόταση

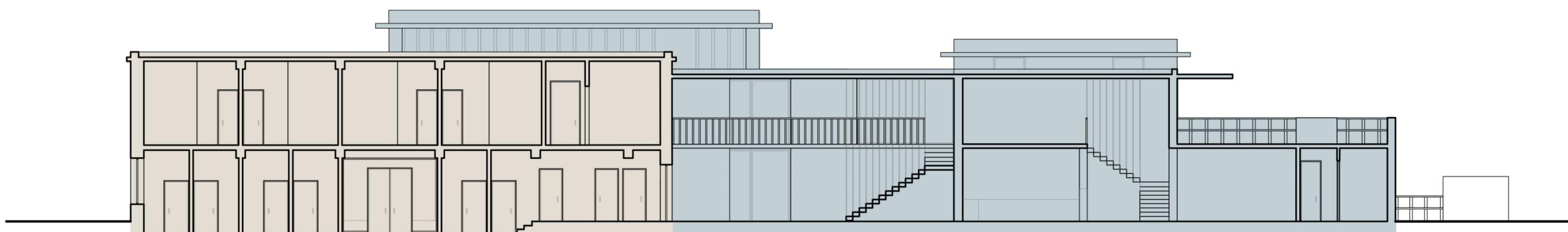
Κάτοψη ορόφου - Υφιστάμενο κτήριο

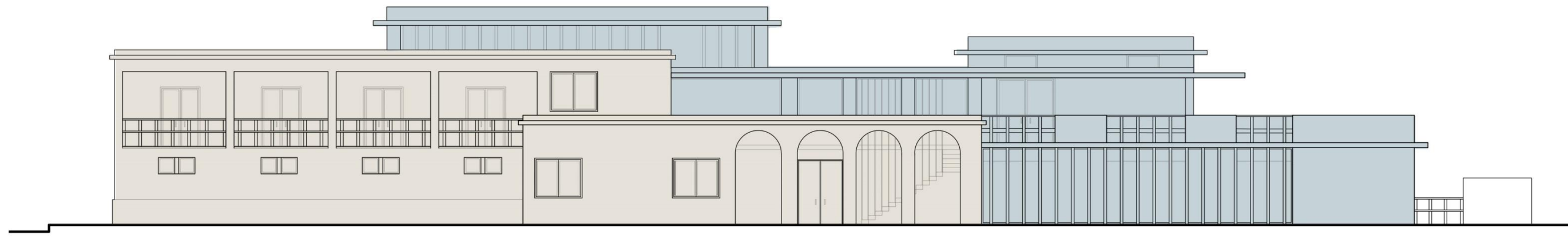
Κάτοψη ισόγειου - Υφιστάμενο κτήριο

Κάτοψη ορόφου - Υφιστάμενο κτήριο

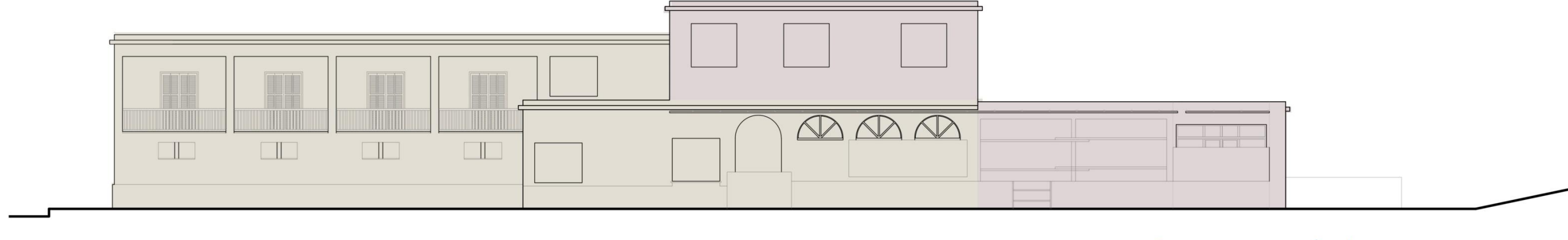
Τομή Α-Α - Πρόταση

Ανατολική όψη - Πρόταση

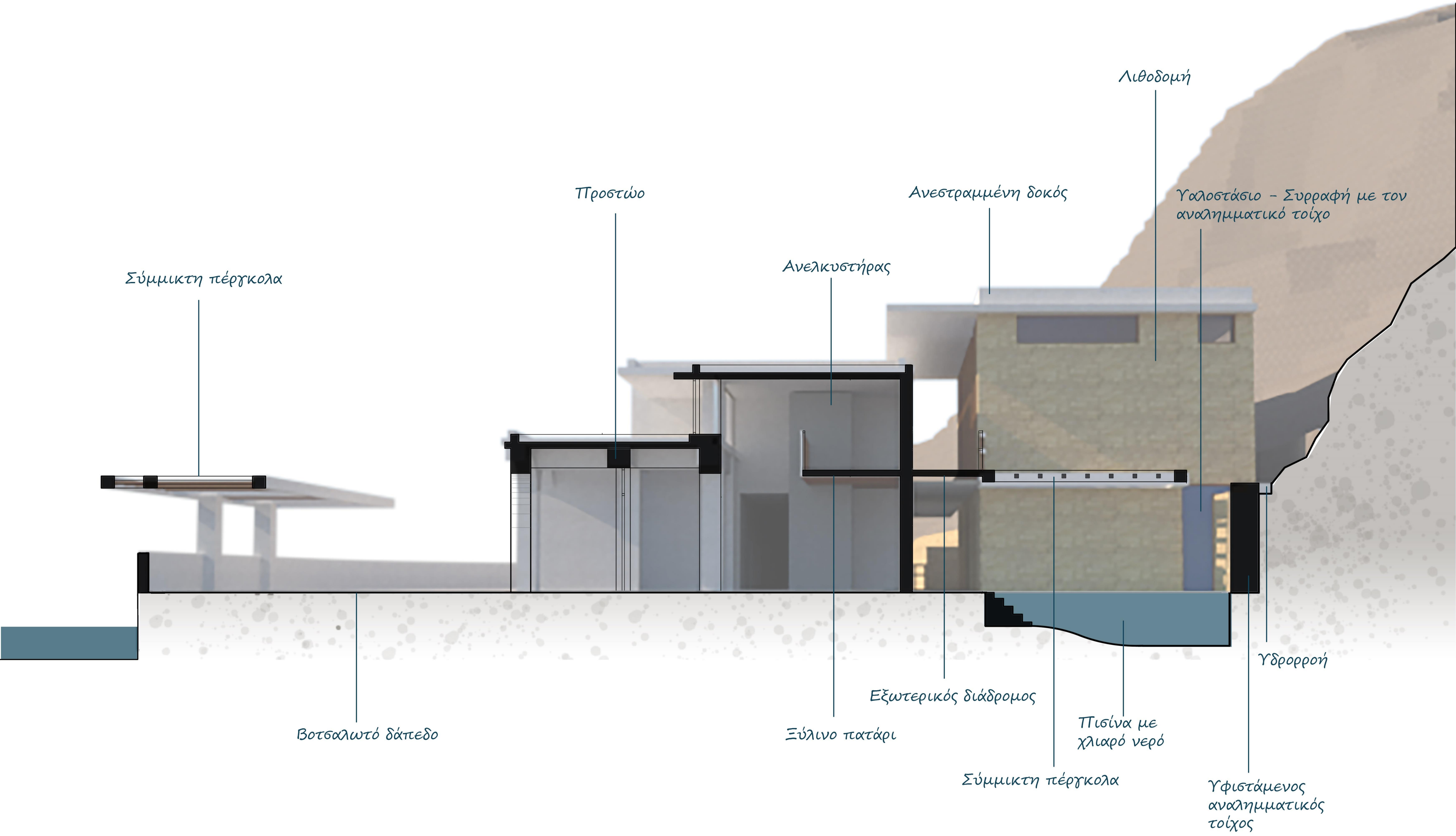
Τομή Α-Α - Υφιστάμενο κτήριο

Ανατολική όψη - Υφιστάμενο κτήριο

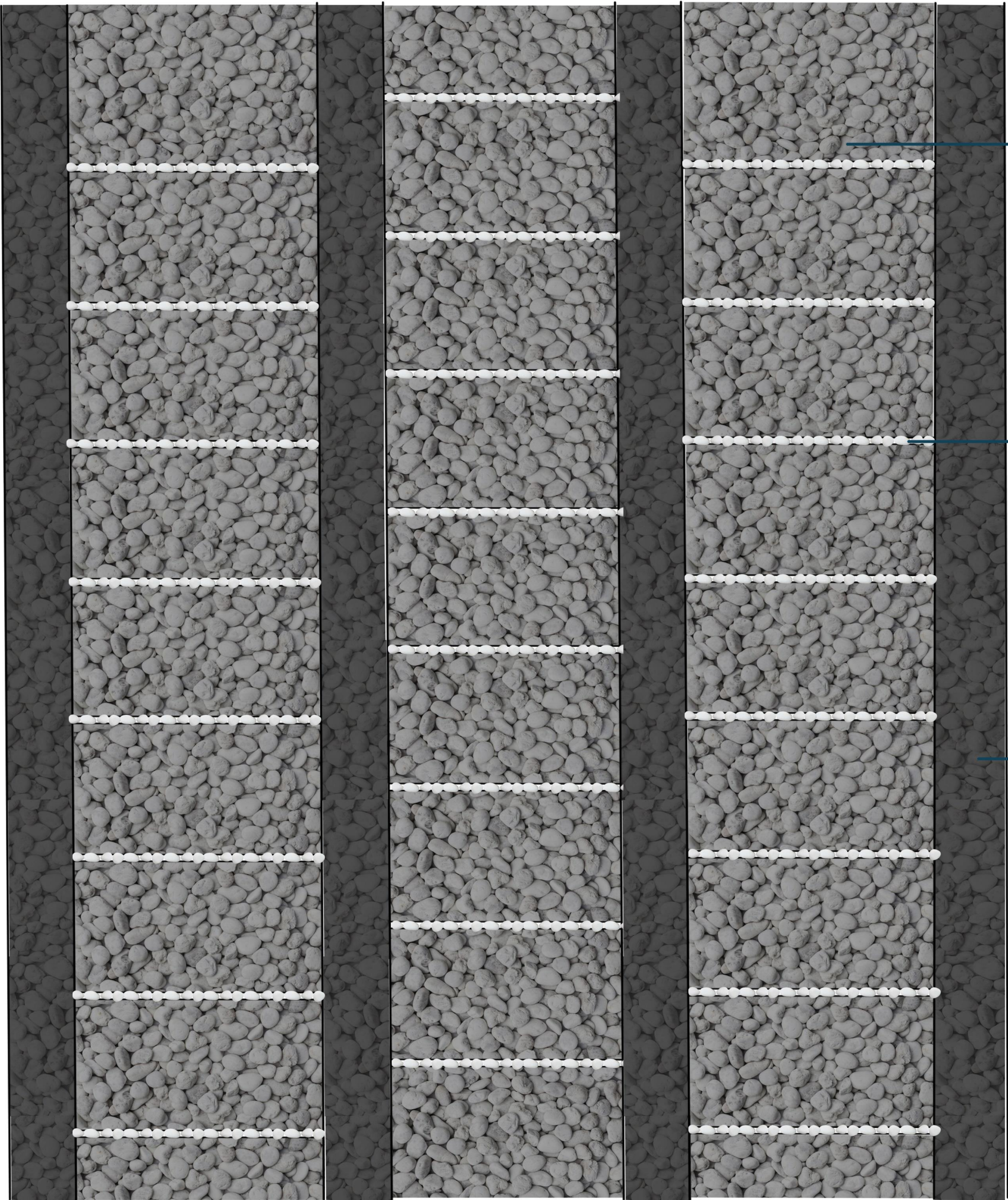
**Σημειώνεται πως τα ανωτέρω σχέδια δεν τέμνουν ακριβώς στο ίδιο κατακόρυφο επίπεδο, αλλά παρουσιάζουν ελαφρά μετατόπιση η οποία είναι εμφανής στις κατόψεις.

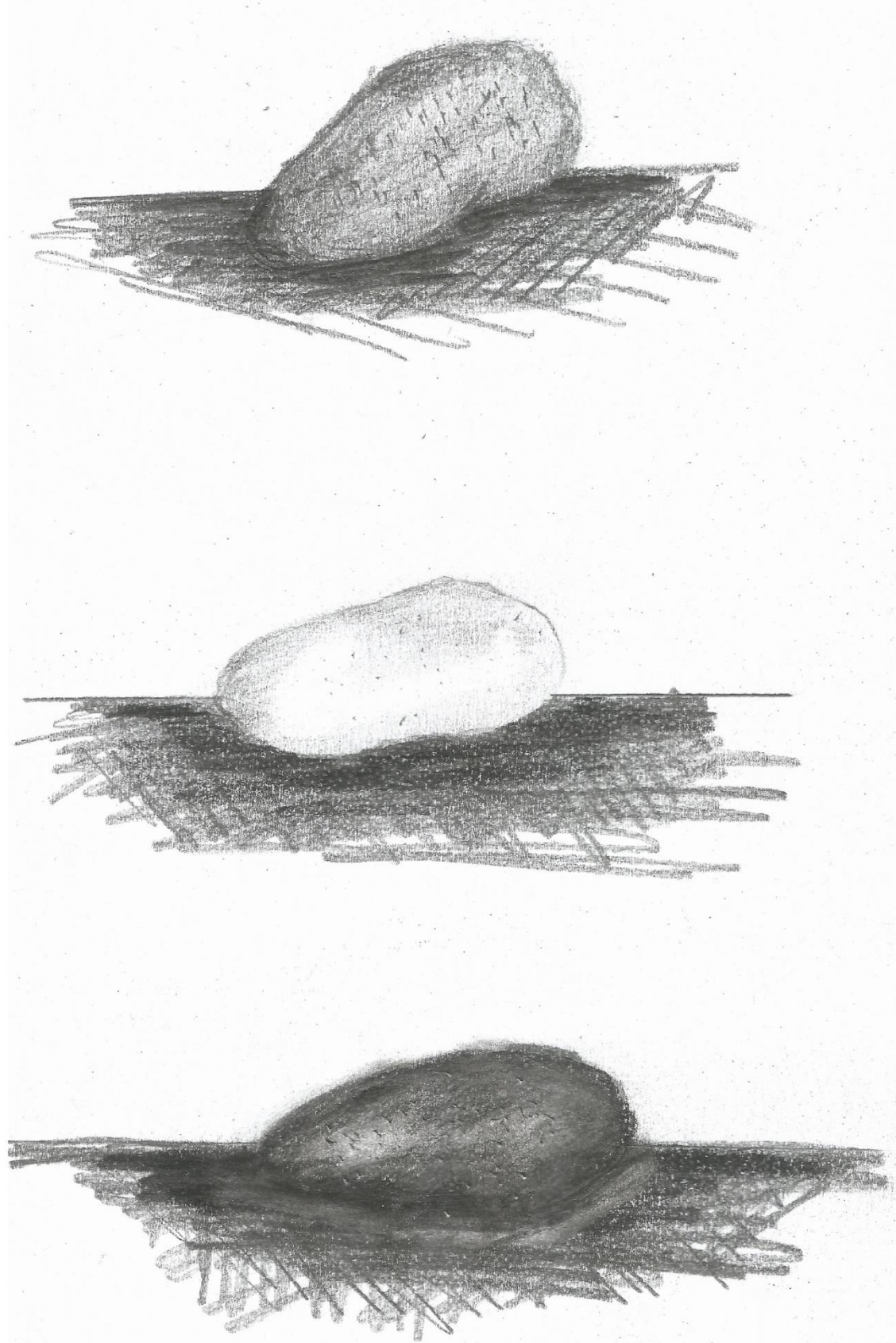
Βοτσαλωτό δάπεδο χώρου υποδοχής

Ορθογώνια
παράλληλογραμμο από
γκρίζο βότσαλο

Αρμολί από λευκό
βότσαλο

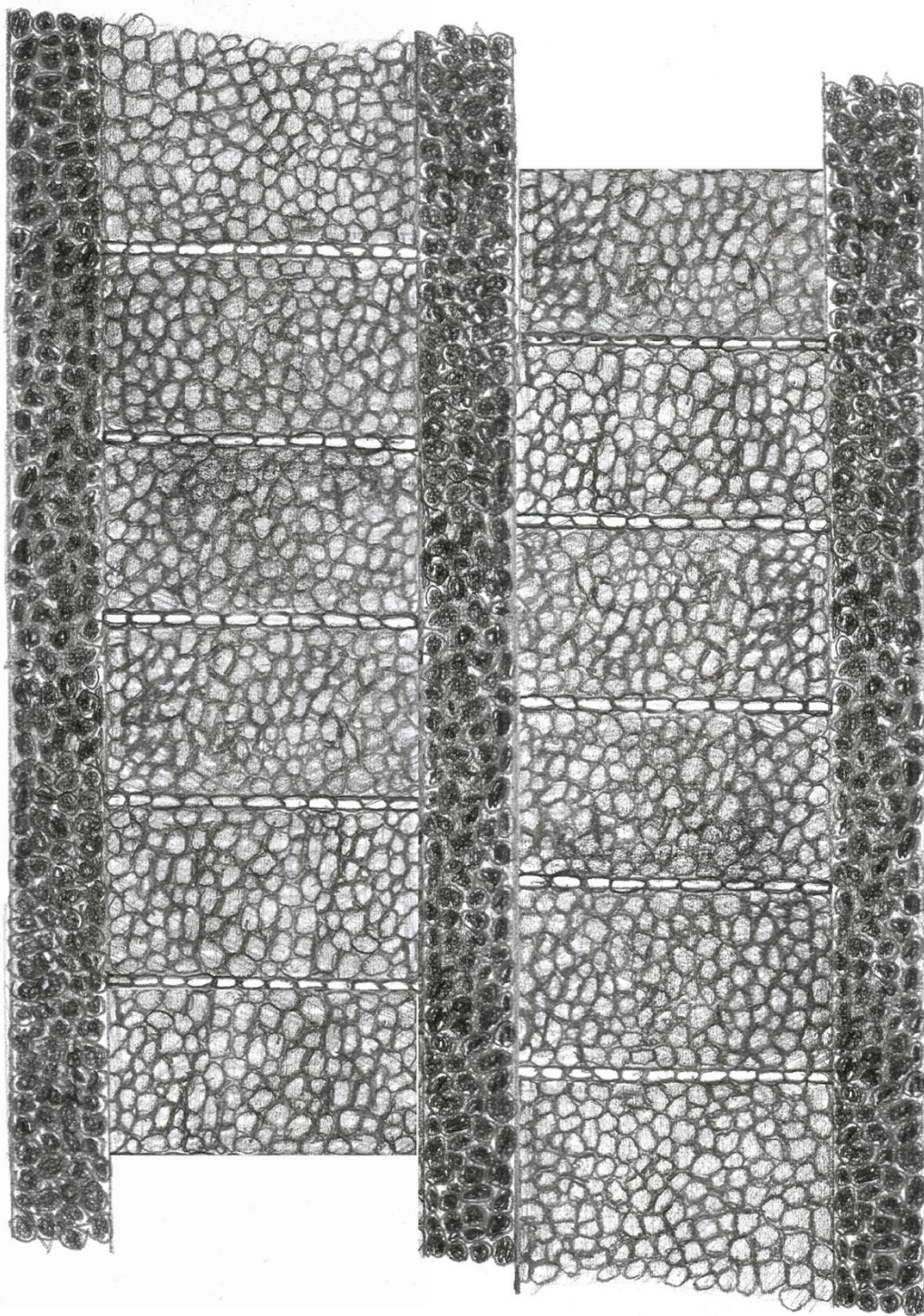
Λωρίδες από μαύρο
βότσαλο

Κολλάζ - Τμήμα της κάτοψης
του βοτσαλωτού

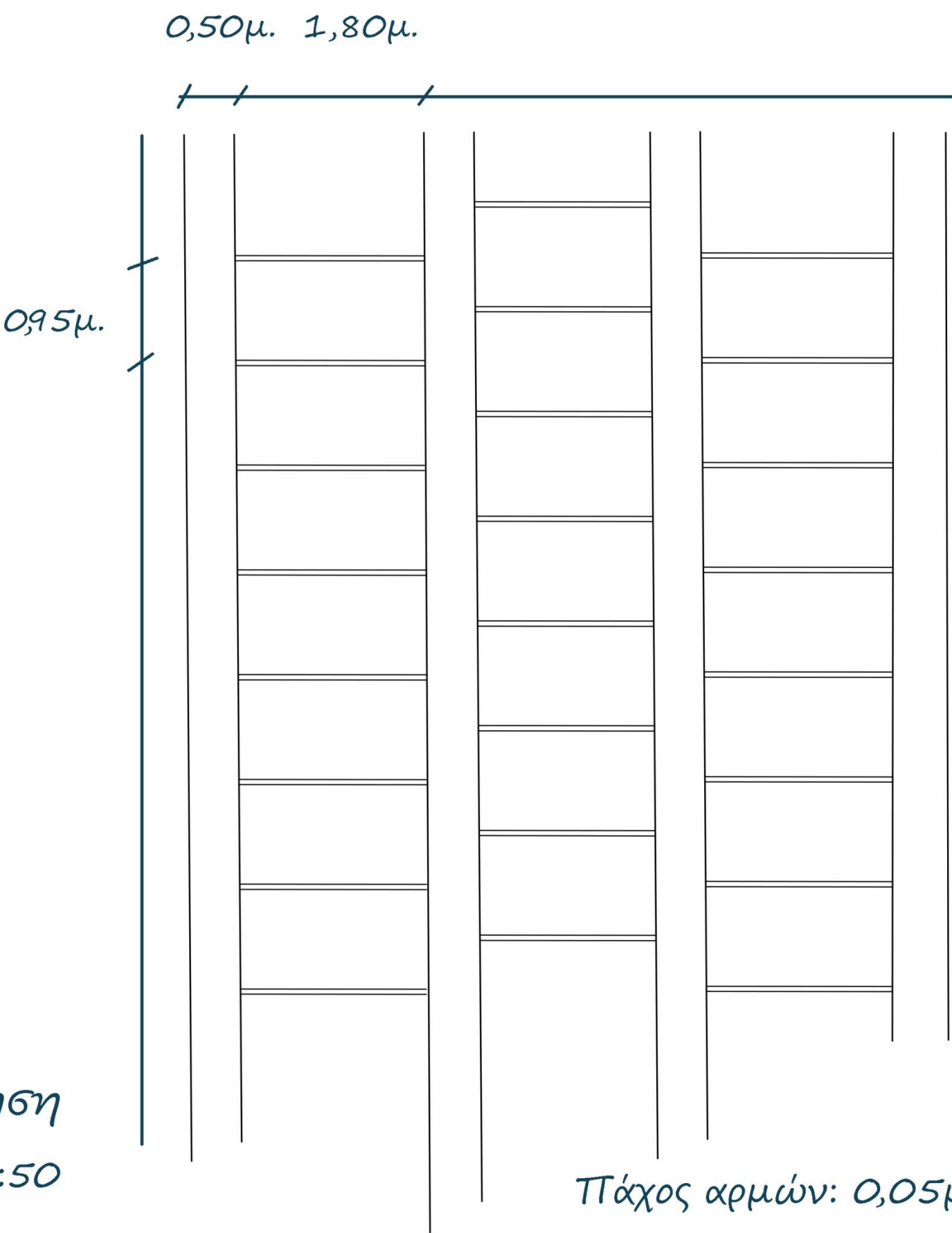
Κλίμακα 1:20

Έμπροσθεν του χώρου υποδοχής σχεδιάζεται γεωμετρικό βοτσαλωτό δάπεδο. Χρησιμοποιούνται για την κατασκευή του τρία είδη βότσαλου τα οποία συναντάμε στην περιοχή και συγκεκριμένα στις δυο παραλίες που μελετάμε. Οι “λωρίδες” από μαύρο βότσαλο εντείνουν την πορεία για τον χώρο της εισόδου στο συγκρότημα, ενώ τα παράλληλογραμμο από γκριζο βότσαλο που καλύπτουν τη μεγαλύτερη επιφάνεια εναρμονίζονται χρωματικά με το χυτό δάπεδο των εξωτερικών χώρων.

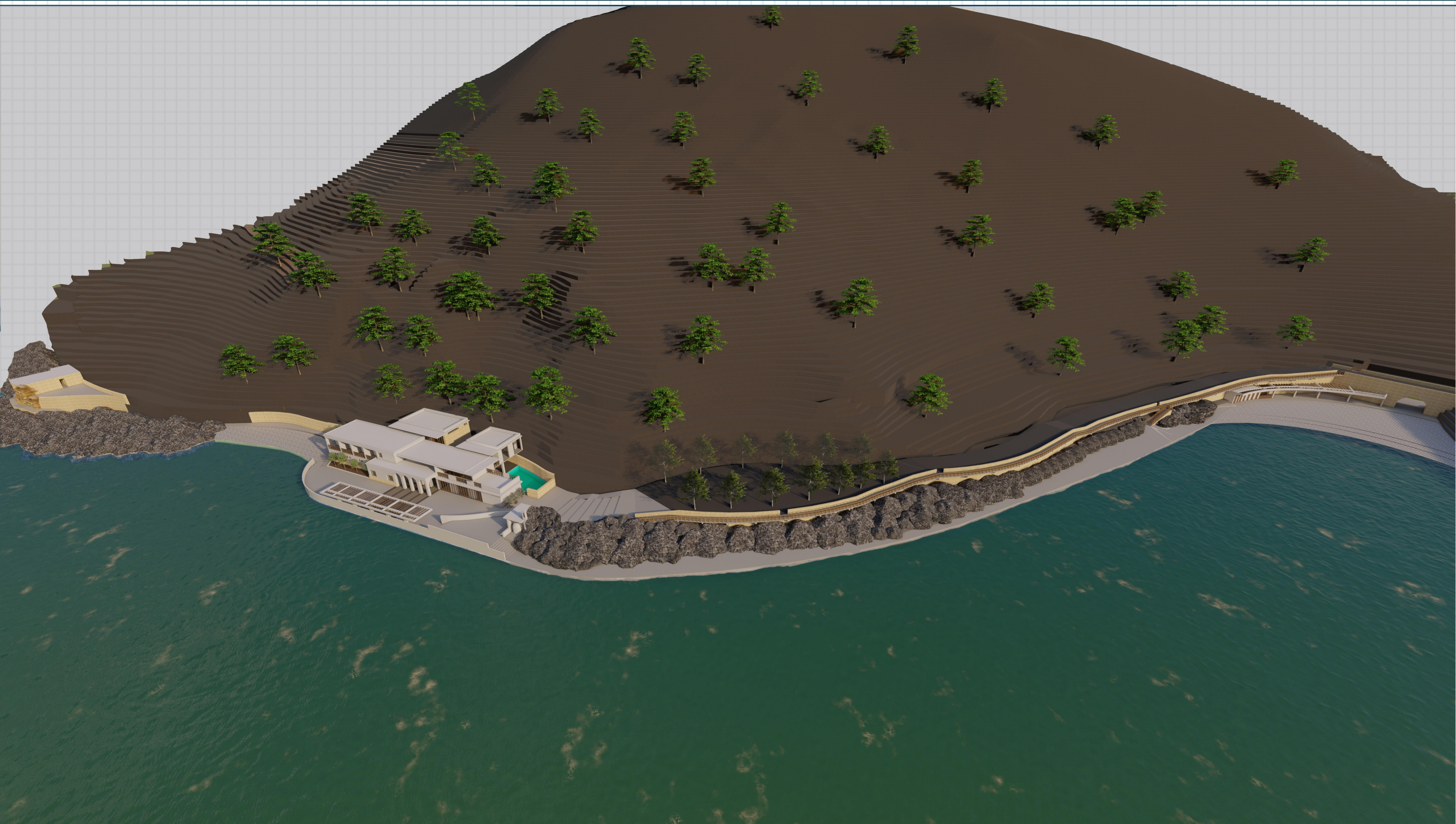
Σκίτσο

Διαστασιολόγηση
Κλίμακα 1:50

Πάχος αρμών: 0,05μ.

Κύρια όψη συγκροτήματος

Λέξεις - κλειδιά: θάλασσα - ανατολή - ευεξία

Λουτρικές εγκαταστάσεις

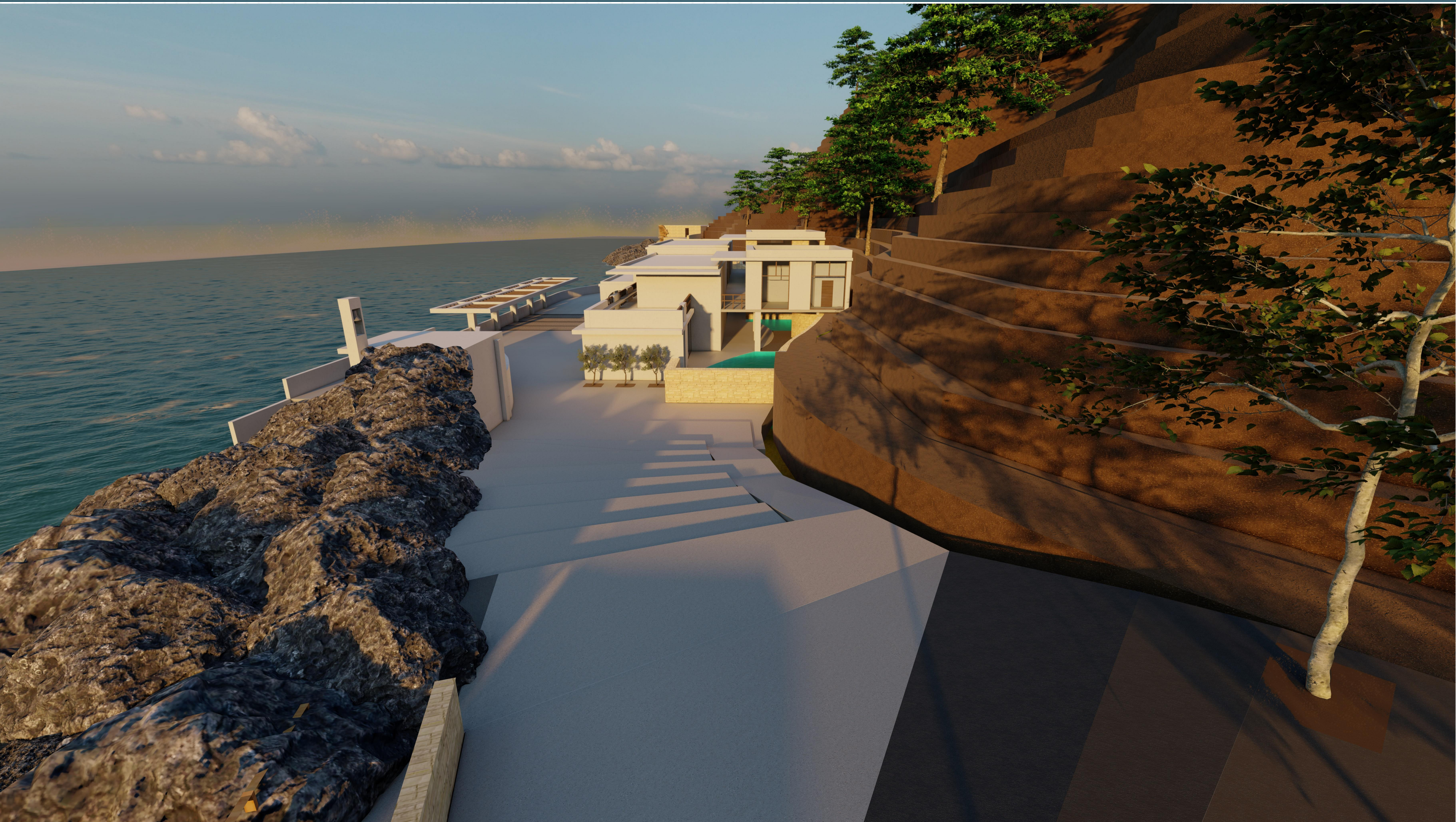

Λέξεις - κλειδιά: διαδρομή - προβευχή - ηρεμία

Λέξεις - κλειδιά: παραλία Θέρμα - αποκατάσταση αρχικού τμήματος λουτρών

Χώρος υποδοχής - Πατάρι

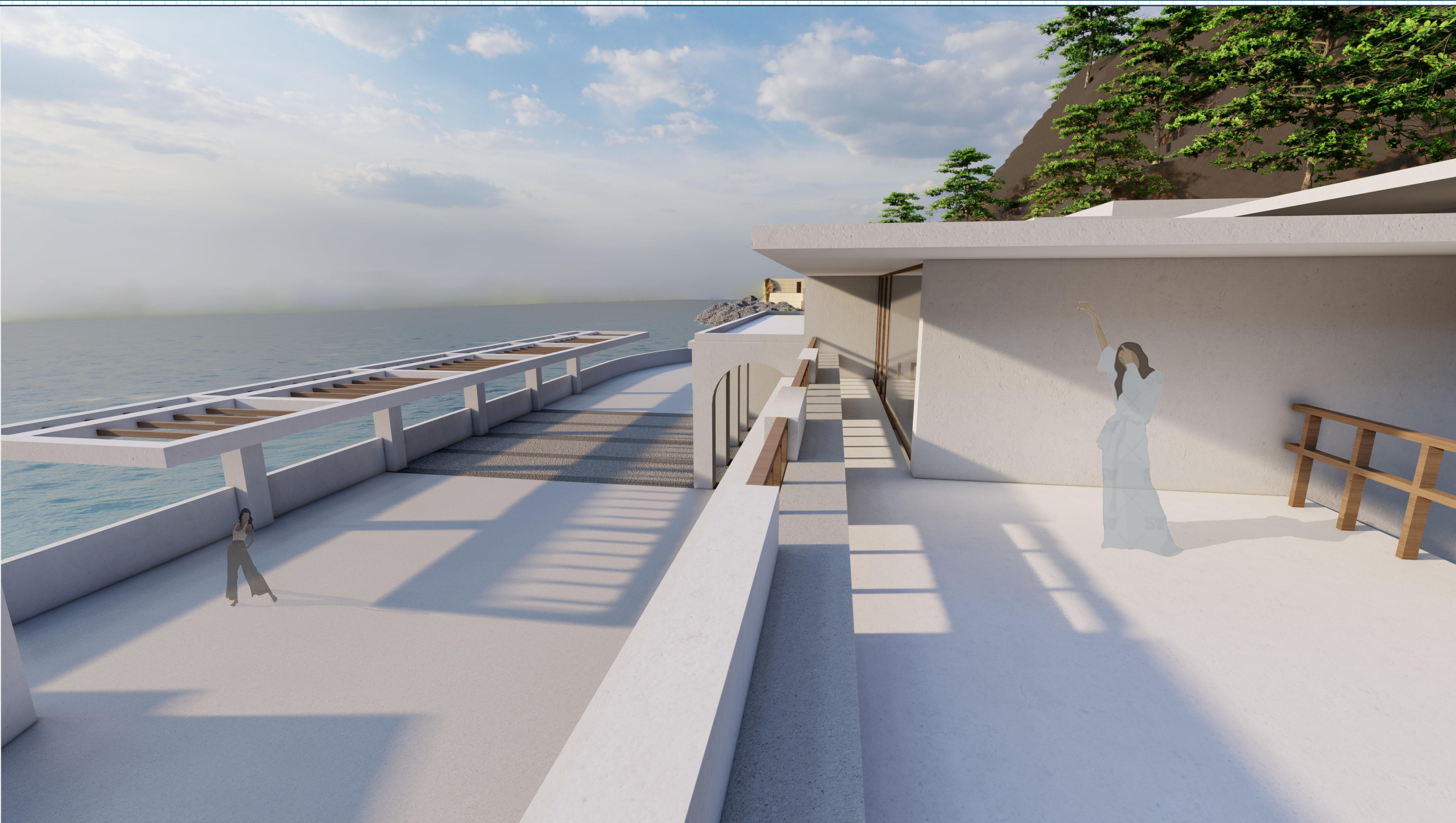

Λέξεις - κλειδιά: ξύλο - ανάβαση - διαφάνεια - βοτσαλωτό δάπεδο

Λέξεις - κλειδιά: ξύλο - χαλάρωση - οπτικές φυγές

Εξωτερικός διάδρομος - Φυσικοθεραπευτήριο

Λέξεις - κλειδιά: κίνηση - ξύλινα κατακόρυφα στοιχεία - διαμπερότητα

Λέξεις - κλειδιά: ύψος - ενοποίηση - φεγγίτες - λιθοδομή

